

RADA MINISTRÓW

**USTAWA BUDŻETOWA
NA ROK 2019**

UZASADNIENIE

Warszawa, sierpień 2018

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski, kierunki polityki fiskalnej oraz stabilizująca reguła wydatkowa	7
1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski	7
2. Kierunki polityki fiskalnej	16
3. Stabilizująca reguła wydatkowa	17
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2018 r.	23
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2019 r.	25
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	27
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2018 r.	27
2. Dochody budżetu państwa w 2019 r.	28
3. Dochody podatkowe	30
4. Dochody niepodatkowe	37
5. Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	40
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2019 r.	41
1. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne	41
2. Grupy wydatków	46
3. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych	77
Rozdział VI	
Programy wieloletnie	79
Rozdział VII	
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne	131
1. Agencje wykonawcze	131
2. Instytucje gospodarki budżetowej	139
3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	144

Rozdział VIII	
Państwowe fundusze celowe	155
Rozdział IX	
Rozliczenia z Unią Europejską	177
Rozdział X	
Budżet środków europejskich	181
1. Dochody budżetu środków europejskich	181
2. Wydatki budżetu środków europejskich	181
Rozdział XI	
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	191
1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie	192
2. Przychody i rozchody budżetu państwa	193
Rozdział XII	
Należności Skarbu Państwa	197
Rozdział XIII	
Sektor finansów publicznych	205
1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych	205
2. Dług publiczny	207
Rozdział XIV	
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2019	209
Spis tablic	221

Wstęp

Rada Ministrów, zgodnie z art. 141 ustawy o finansach publicznych, uchwała projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

Kierunki rozwoju gospodarczego Polski na najbliższe lata wskazuje *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*. W świetle powyższego priorytetowym celem rządu pozostaje utrzymanie stabilności finansów publicznych przy wspieraniu inkluzywnego wzrostu gospodarczego. W *Strategię* wpisuje się przyjazna wzrostowi polityka budżetowa prowadzona z uwzględnieniem reguł fiskalnych wynikających z prawa krajowego i unijnego.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 po stronie dochodowej, obok zmian mających na celu wzmocnienie tej strony budżetu państwa, uwzględniono także wprowadzenie nowej 9% stawki w podatku CIT dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Po stronie wydatkowej budżetu państwa na rok 2019 zabezpieczono niezbędne środki na kontynuację priorytetowych działań Rządu oraz realizację nowych zadań. W ramach powyższego zapewniono m.in. kontynuację finansowania priorytetowego instrumentu rządu z zakresu prowadzonej polityki prorodzinnej – Programu „Rodzina 500 plus”, którego celem jest pomoc dla rodzin wychowujących dzieci.

Uwzględniono także skutki wynikające z m.in.:

- realizacji rządowego programu „Dobry start”, którego celem jest wsparcie finansowe w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł na każde dziecko w wieku szkolnym,
- wprowadzenia tzw. „małego ZUS” dla przedsiębiorców uzyskujących przychód w wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku kalendarzowego 30-krotności minimalnego wynagrodzenia,
- wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej,
- obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn,
- waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2019 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 103,26%,
- podwyższonej w roku bieżącym wysokości renty socjalnej,
- dofinansowania do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia,
- weryfikacji kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej,

- Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020,
- Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020,
- wzrostu wydatków przeznaczanych na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- finansowania zadań w obszarze mieszkalnictwa,
- kontynuacji zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego,
- realizacji dopłat do paliwa rolniczego na zwiększonym poziomie.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski, kierunki polityki fiskalnej oraz stabilizująca reguła wydatkowa

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

Ostatnie prognozy Komisji Europejskiej (KE) opublikowane w lipcu br. wskazują, że perspektywy dla światowego PKB w 2019 r., m. in. w związku z narastającymi obawami dotyczącymi skutków obserwowanych tendencji protekcyjnych dla globalnego handlu, będą nieco gorsze niż w 2018 r. Protekcyjizm prowadzi do obniżenia wolumenu handlu światowego, co przekłada się na niższy popyt zagraniczny i prowadzi do zmniejszenia rynków zbytu, a co się z tym wiąże obniżenia inwestycji. Z drugiej strony odbija się na konsumpcji wyższymi cenami importowanych towarów oraz mniejszym wyborem dla konsumentów. Konsekwencją ograniczania wymiany handlowej jest więc niższy wzrost gospodarczy i wyższe ryzyko globalnej recesji na co negatywnie reagują rynki kapitałowe. Biorąc te czynniki ryzyka pod uwagę eksperci KE szacują, że w 2019 r. realne tempo wzrostu światowego PKB zwolni do 4,1% wobec 4,2% wzrostu szacowanego dla 2018 r. Jeszcze w maju br. oczekiwali oni stabilizacji tempa wzrostu światowego PKB na poziomie 4,2% w latach 2018-2019. Zdaniem KE realne tempo wzrostu PKB w UE-28 w samym 2019 r. wyniesie 2,0%, czyli tyle, ile oczekiwano w prognozie wiosennej. Jednakże w przypadku 2018 r. eksperci KE spodziewają się obecnie nieco większego spowolnienia realnego tempa wzrostu PKB – do 2,1% wobec 2,4% wzrostu zanotowanego w 2017 r. i 2,3% oczekiwanego dla 2018 r. w wiosennej rundzie prognostycznej.

Produkt krajowy brutto

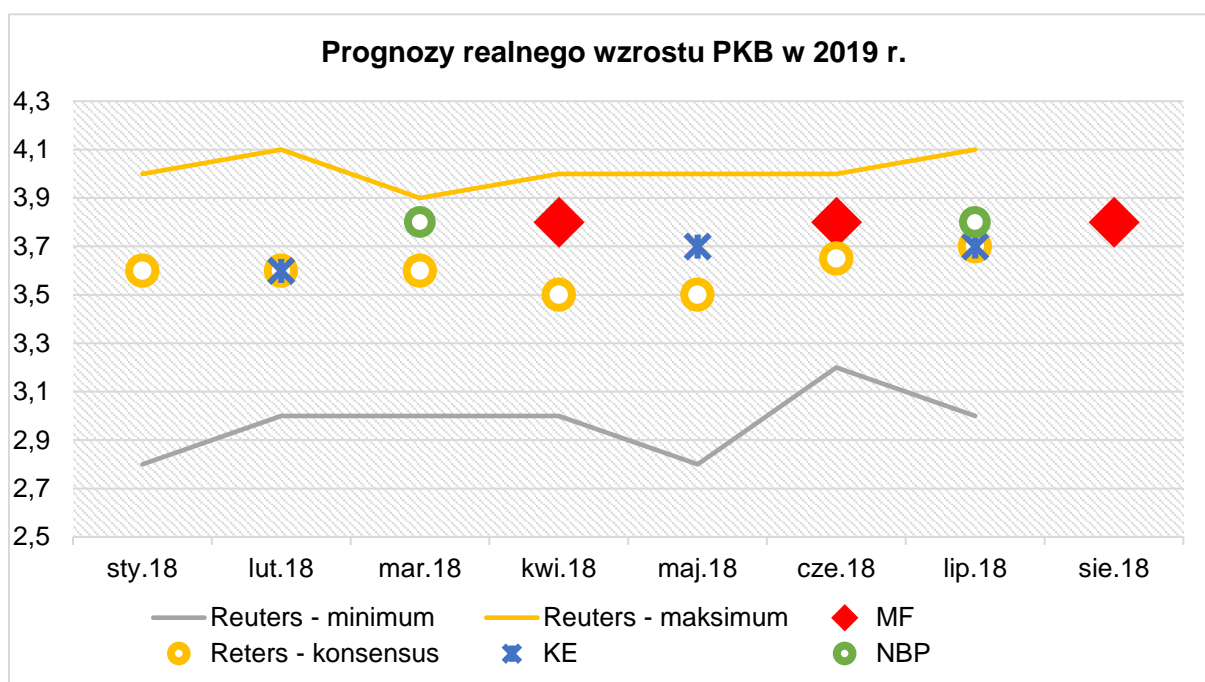
Kwartalny profil zmian PKB w Polsce jest korzystny. Od II kw. 2016 r. notowane są dodatnie tempa zmian realnego PKB¹, średnio na poziomie 1,2%. Zgodnie z danymi GUS w pierwszym kwartale br. realne tempo wzrostu PKB w ujęciu kwartalnym przyspieszyło do 1,6% wobec 1,0% wzrostu zanotowanego w IV kw. 2017 r. Głównym czynnikiem wzrostu pozostaje popyt krajowy, w tym popyt konsumpcyjny gospodarstw domowych, czemu sprzyja utrzymująca się systematyczna poprawa pozycji pracownika na rynku pracy. Wraz ze wzrostem popytu na pracę stopa bezrobocia rejestruje historyczne minima, czemu towarzyszy przyspieszenie tempa wzrostu wynagrodzeń. W kolejnych miesiącach br. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw jest średnio o ok. 1,3 pkt. proc. wyższe niż średnio w 2017 r., w skali gospodarki narodowej

¹ Po oczyszczeniu ze zmian sezonowych w ujęciu kw./kw.

różnica ta wynosi ok. 0,8 pkt. proc. Dochody do dyspozycji gospodarstw domowych wspierają dodatkowo transfery związane z realizacją programu „Rodzina 500+”, niemniej jednak wpływ tych transferów na dynamikę roczną dochodów jest już niewielki w stosunku do tego, jaki notowano głównie w 2016 r. i częściowo jeszcze w 2017 r. Od początku 2017 r. notowane jest dodatnie realne tempo wzrostu nakładów brutto na środki trwałe w ujęciu kwartalnym. W I kw. 2018 r. tempo to wyniosło 2,0% kw/kw, a w ujęciu r/r inwestycje w tym okresie były wyższe realnie o 8,1% wobec wzrostu na poziomie 5,4% zanotowanego w IV kw. 2017 r.

Przyjęto, że w 2018 r. realne tempo wzrostu PKB wyniesie 3,8% i na takim poziomie ustabilizuje się w 2019 r. Podstawowym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy, w tym głównie spożycie prywatne z rosnącą rolą nakładów brutto na środki trwałe. Konsensus² rynkowy, podobnie jak też i Komisja Europejska, są bardziej optymistyczne dla 2018 r. (wzrost PKB o 4,6% realnie). W przypadku 2019 r. tempo wzrostu realnego PKB założone w uzasadnieniu mieści się w przedziale prognoz rynkowych oraz nie odbiega istotnie od konsensusu i prognoz KE i NBP, na co wskazuje poniższy wykres³.

Wykres 1. Porównanie prognoz realnego wzrostu PKB w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne

² Mediana prognoz zbieranych przez Reuters, ostatnie prognozy z lipca 2018 r.

³ Wykres przedstawia porównanie prognoz realnego tempa wzrostu PKB przygotowanych przez Ministerstwo Finansów (MF) na poszczególnych etapach prac nad projektem ustawy budżetowej na 2019 r., tj. na etapie Programu konwergencji (kwiecień), Założeń projektu budżetu państwa (czerwiec) oraz projektu Ustawy budżetowej (sierpień) z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami rynkowymi.

Analiza prognoz realnego tempa wzrostu PKB dla czterech kolejnych lat budżetowych poprzedzających opracowanie scenariusza makroekonomicznego na rok 2019 wskazuje na brak występowania znaczących odchyłeń prognoz makroekonomicznych przygotowywanych przez MF⁴. Prognozy przygotowywane dla lat budżetowych 2014-2017 w latach odpowiednio 2013-2016 mieściły się w przedziale wyznaczonym przez minimalne i maksymalne prognozy rynkowe. Były też bliskie konsensusowi rynkowemu i prognozom niezależnych instytucji (KE i NBP).

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Scenariusz przyjęty na potrzeby uzasadnienia ustawy budżetowej na 2019 r. zakłada, że w latach 2018-2019 udział inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych w PKB wzrośnie do poziomu ok. 4,5% wobec 3,7% z 2017 r., czemu sprzyjać będzie m. in. przyspieszenie w wydatkowaniu funduszy unijnych. W okresie prognozy będziemy również obserwować stopniowe przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji w sektorze rynkowym. Czynnikiem wspierającym popyt inwestycyjny sektora prywatnego będą: utrzymująca się relatywnie dobra koniunktura u głównych partnerów handlowych Polski⁵ i konkurencyjność cenowa polskich produktów pozwalają zwiększać udział produkcji krajowej na rynkach eksportowych, wysoki poziom aktywności gospodarczej w kraju, który sprzyja firmom w osiąganiu wysokich wskaźników rentowności ze sprzedaży, wysoki stopień wykorzystania mocy produkcyjnych oraz niskie stopy procentowe, co przekłada się na relatywnie niski koszt kapitału. Dodatkowo, czynnikiem wspierającym wzrost popytu inwestycyjnego sektora prywatnego będzie też konsekwentna implementacja działań przewidzianych w ramach przyjętej przez rząd Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju nakierowanych na zwiększenie stopy inwestycji oraz wzrostu innowacyjności i produktywności polskiej gospodarki. W związku z tym oczekuje się, że w najbliższych latach udział inwestycji w PKB będzie rósł. Przyjęty scenariusz zakłada, że realne tempo wzrostu inwestycji ogółem w Polsce wyniesie 9,1% w 2018 r. i 8,4% w 2019 r.

Realne tempo wzrostu spożycia ogółem w 2018 r. wyniesie 3,6%. W przyszłym roku ukształtuje się ono na poziomie 3,2%. Zmiany spożycia ogółem są konsekwencją przyjętego scenariusza kształtowania się spożycia publicznego i spożycia prywatnego.

Realny wzrost spożycia publicznego uwarunkowany będzie działaniami Rządu ukierunkowanymi na przestrzeganie obowiązujących reguł fiskalnych i dążenie do osiągnięcia średniokresowego celu budżetowego. Przyjęto, że realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej wyniesie 3,0% w 2018 r. i 2,2% w 2019 r.

⁴ Poza prognozą realnego tempa wzrostu PKB porównano również prognozy inflacji CPI.

⁵ Pomimo spowolnienia tempa wzrostu PKB względem wyniku z 2017 r. pozostanie ono bliskie tempu potencjalnego PKB.

W przypadku spożycia prywatnego zakłada się, że w 2018 r. realny wzrost tej kategorii ekonomicznej wyniesie 3,8%. W kolejnym roku realne tempo wzrostu spożycia prywatnego wyniesie 3,5%. Wzrost spożycia prywatnego wspierać będzie istotna poprawa w obszarze dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, m. in. w związku z zakładanym scenariuszem utrzymania się bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy oraz kontynuacją pomocy państwa w ramach programu „Rodzina 500+”.

W ostatnich latach obserwujemy w Polsce systematyczny wzrost udziału eksportu w PKB. Zmiana struktury wzrostu gospodarczego wynika m. in. z utrzymującej się wysokiej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada, że udział eksportu w PKB będzie nadal rósł, do 55,1% w 2018 r. i 56,1% w 2019 r. Tempo wzrostu eksportu dóbr i usług w cenach stałych w Polsce w 2018 r. wyniesie 6,2%, a w roku kolejnym ukształtuje się na poziomie 6,0%. Oznacza to, że podobnie jak w latach ubiegłych, tempo wzrostu eksportu pozostanie wyższe niż tempo wzrostu rynków eksportowych i tempo wzrostu PKB.

W zakresie wkładu zmiany zapasów we wzrost gospodarczy przyjęto, że w latach 2018-2019 będzie on neutralny dla tempa wzrostu PKB.

Przedstawiony wyżej scenariusz kształtowania się podstawowych komponentów popytu krajowego oznacza, że w roku bieżącym realne tempo wzrostu tego agregatu makroekonomicznego wyniesie 4,5%, a w 2019 r. 4,2%. Realne tempo wzrostu importu w latach 2018-2019 wyniesie odpowiednio 7,6% i 6,9%, co oznacza, że wkład we wzrost PKB ze strony eksportu netto w latach 2018-2019 będzie ujemny, na poziomie odpowiednio - 0,5 oraz -0,3 pkt. proc.

Bilans płatniczy

Istotna poprawa salda obrotów towarowych w ostatnich latach jest głównym czynnikiem odpowiadającym za rekordowo niską w ujęciu historycznym nierównowagę zewnętrzną polskiej gospodarki. Oczekuje się, że w roku bieżącym relacja wyniku w rachunku obrotów bieżących do PKB będzie ujemna, na poziomie -0,6% wobec poziomu plus 0,2% zanotowanego w 2017 r. Głównym źródłem nierównowagi zewnętrznej pozostanie deficyt dochodów pierwotnych będący odzwierciedleniem ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto polskiej gospodarki. W kolejnym roku deficyt w rachunku bieżącym bilansu płatniczego wzrośnie do 1,0% PKB. Przyjęty scenariusz zakłada, że deficyt ten będzie z nadwyżką finansowany napływem kapitału długookresowego, tj. środkami klasyfikowanymi na rachunku kapitałowym (głównie europejskimi funduszami strukturalnymi) i zagranicznymi inwestycjami bezpośrednimi. Łączne saldo rachunku bieżącego i kapitałowego pozostanie dodatnie, na poziomie 1,1% PKB w 2018 r. i 0,8% PKB w 2019 r.

Rynek pracy

W ostatnich latach obserwujemy w Polsce systematyczną poprawę sytuacji na rynku pracy. Rośnie przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej, czemu towarzyszy istotny spadek stopy bezrobocia. Tendencje te utrzymują się również w pierwszej połowie roku bieżącego i oczekuje się, że będą kontynuowane w latach kolejnych. Zakłada się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 1,7% w 2018 r. i 0,5% w 2019 r. Prowadzić to będzie do dalszego zmniejszenia stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2018 r. wyniesie 6,2%, by z końcem 2019 r. obniżyć się do poziomu 5,6% wobec 6,6% na koniec 2017 r.

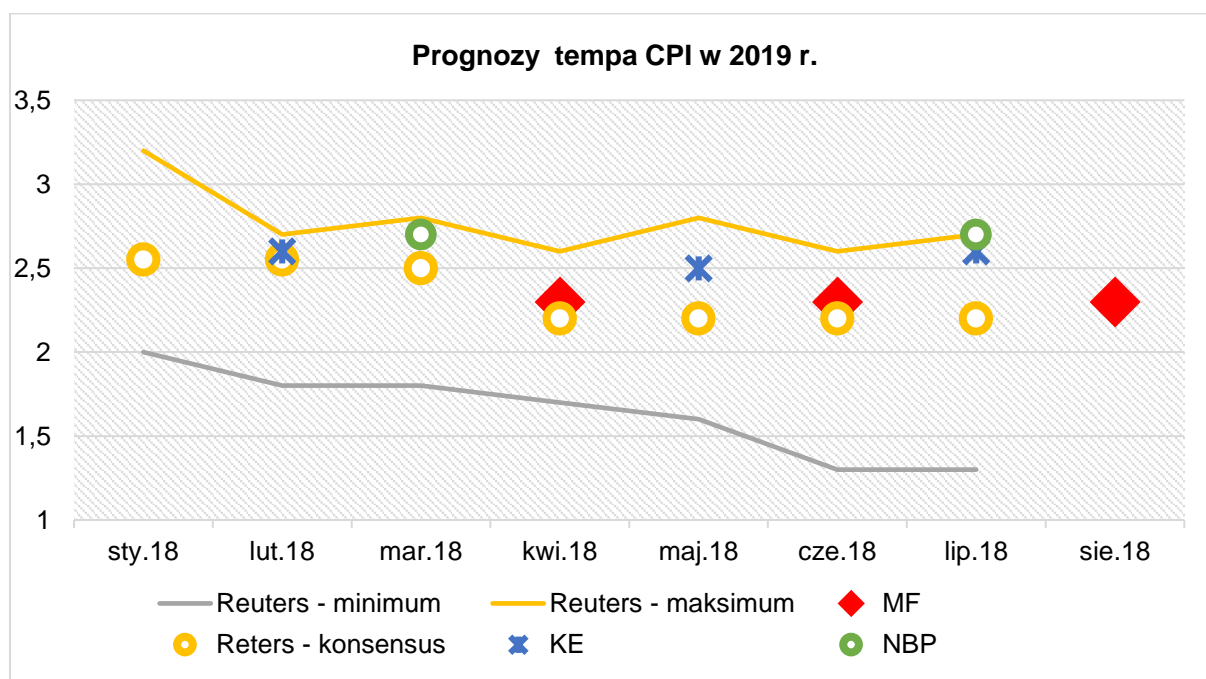
W zakresie nominalnego tempa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przyjęto, że wyniesie ono 5,7% w 2018 r. oraz 5,6% w 2019 r.

Inflacja, stopy procentowe i kurs walutowy

Na potrzeby uzasadnienia ustawy budżetowej przyjęto scenariusz, który zakłada stopniowe podążanie średniorocznych zmian CPI w kierunku celu inflacyjnego NBP. W warunkach braku istotnych szoków podażowych na rynkach surowcowym i żywności, średnioroczny wskaźnik CPI w latach 2018-2019 powinien ukształtować się na poziomie 2,3%.

Scenariusz przyjęty dla 2018 r. jest wyższy od konsensusu, jednak, podobnie jak w przypadku 2019 r. mieści się on w przedziale prognoz rynkowych. Założenia dla inflacji CPI na 2019 r. nie odbiegają istotnie od konsensusu, na co wskazuje poniższy wykres.

Wykres 2. Porównanie prognoz tempa CPI w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego oraz założenia dotyczące kształtowania się procesów inflacyjnych pozwalają oczekiwać, że w latach 2018-2019 stopa referencyjna NBP wyniesie średnio 1,5%.

Na potrzeby scenariusza makroekonomicznego przyjęto techniczną ścieżkę kształtowania się kursu złotego spójną z przyjętą na początku procesu prognostycznego (tj. z etapu prac nad aktualizacją programu konwergencji). Ścieżka ta zakłada, że średnioroczny kurs złotego wobec euro wyniesie 4,15 w 2018 i 2019 r., a wobec dolara 3,35 w 2018 r. i 3,34 w 2019 r.

Lata 2020-2022

Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada, że w kolejnych latach sytuacja ekonomiczna w otoczeniu zewnętrznym Polski pozostanie stabilna, co sprzyjać będzie stabilizacji tempa wzrostu PKB w Polsce na poziomie zbliżonym do potencjału.

Zakłada się, że w latach 2020-2022 realne tempo wzrostu PKB wyniesie odpowiednio 3,7%, 3,6% oraz 3,5%. Luka produktowa w Polsce w horyzoncie 2022 r. pozostanie otwarta. Głównym czynnikiem wzrostu będzie popyt krajowy, a w jego strukturze dominować będzie sektor prywatny.

Wraz ze stabilizacją sytuacji w otoczeniu zewnętrznym w kolejnych latach utrzyma się wysoka dynamika inwestycji w sektorze rynkowym. Relatywnie wysokie (3,5%) pozostanie też realne tempo wzrostu spożycia prywatnego. Kształtowanie się popytu publicznego będzie z kolei podporządkowane limitom wynikającym z obowiązujących reguł fiskalnych i zobowiązań wynikających z członkostwa w UE.

Efektom utrzymania się relatywnie dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce oraz zakładanej poprawy popytu inwestycyjnego będzie dodatnie tempo wzrostu popytu na pracę średnio w latach 2020-2022, choć jego skala, z uwagi na zakładany scenariusz relatywnie niewielkich zmian w zakresie podaży pracy, będzie już znacznie niższa niż w latach 2017-2018, czy też w 2019 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego zacznie się stopniowo stabilizować i na koniec 2022 r. wyniesie 4,4%. Realne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej utrzyma się na poziomie zbliżonym do długookresowego tempa wzrostu produktywności pracy.

W latach 2020-2022 polityka pieniężna NBP ukierunkowana będzie na osiągnięcie, a następnie stabilizację tempa wzrostu cen konsumpcyjnych na poziomie celu inflacyjnego wynoszącego 2,5%. Nierównowaga zewnętrzna powróci do lekkiej tendencji wzrostowej, jednak deficyt obrotów bieżących nie przekroczy 1,2% PKB.

Ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego

Prezentowany wyżej scenariusz wzrostu gospodarczego w Polsce jest spójny z przyjętymi przez Radę Ministrów w czerwcu br. *Założeniami projektu budżetu państwa na rok 2019*. Bieżące informacje dotyczące kształtowania się krótkookresowych indyktorów koniunktury gospodarczej wskazują na ryzyko odchylenia wyników dla wybranych kategorii makroekonomicznych względem przyjętego scenariusza. Dane dotyczące tempa i struktury wzrostu PKB w I kw. 2018 r. sugerują, że w tworzeniu PKB w roku bieżącym będziemy najprawdopodobniej obserwować większy od założonego udział spożycia prywatnego, przy mniejszym udziale nakładów brutto na środki trwałe. Ponadto samo realne tempo wzrostu PKB może okazać się wyższe niż przyjęto w uzasadnieniu. Ewentualne wskazane wyżej zmiany w strukturze i poziomie wzrostu gospodarczego stanowią pozytywne ryzyko dla wyniku finansów publicznych w roku bieżącym. W kontekście pozytywnego ryzyka dla sytuacji w finansach publicznych należy też rozpatrywać możliwość wyższego niż w przyjętym scenariuszu poziomu zatrudnienia i wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Bieżące kształtowanie się kursu EUR/PLN oraz USD/PLN wskazuje, że złoty może być nieco słabszy średniorocznie w 2018 r., jednak stabilne finanse publiczne i zrównoważony wzrost gospodarczy na poziomie wyższym od oczekiwań powinny sprzyjać umocnieniu się złotego względem walut podstawowych w kolejnych latach.

Prezentowany scenariusz zakłada, że wzrost gospodarczy w UE, która jest największym partnerem handlowym Polski, będzie zgodny z aktualnie dostępnym scenariuszem zaprezentowanym przez KE latem 2018 r. Zdaniem ekspertów Komisji, bilans czynników ryzyka dla tej prognozy jest jednak negatywny. Wśród głównych czynników ryzyka KE wymienia skutki rosnącego protekcjonizmu w wymianie handlowej, wzrost zmienności na rynkach finansowych oraz wzrost nierównowag wynikający z silnie pro-cyklicznej polityki fiskalnej USA. Z drugiej strony, zdaniem Komisji rosnące ograniczenia po stronie podażowej mogą spowodować szybszy wzrost inwestycji, produktywności oraz podaży pracy.

Przedstawiony w uzasadnieniu scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada istotne przyspieszenie w wykorzystywaniu środków unijnych przyznanych Polsce w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Faktyczny scenariusz w tym obszarze może okazać się inny od zakładanego, co miałoby znaczenie dla przyjętej ścieżki inwestycji i w konsekwencji wzrostu PKB. Z uwagi na brak decyzji w zakresie unijnej perspektywy finansowej na lata 2021-2027, na obecnym etapie nie uwzględniono skutków z tego wynikających.

Optymistyczne nastroje konsumentów i dobra sytuacja na rynku pracy mogą owocować wyższym popytem konsumpcyjnym i w rezultacie szybszym wzrostem gospodarczym niż przyjęty w uzasadnieniu. Ostrożne oczekiwania dotyczące wzrostu PKB podyktowane są jednak koniecznością odpowiedzialnego planowania wydatków budżetowych i z tego względu umiarkowany optymizm wydaje się usprawiedliwiony zwłaszcza, że nie brakuje czynników

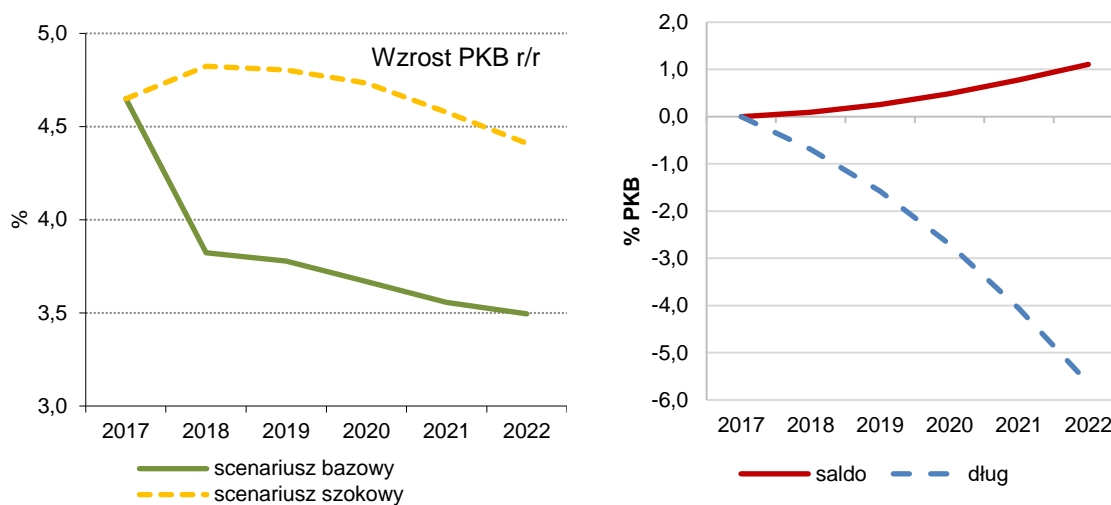
ryzyka sugerujących szybsze ostudzenie koniunktury (np. wspomniany wyżej negatywny bilans ryzyka prognozy KE).

Szczególnym czynnikiem ryzyka związanym ze zmianami strukturalnymi zachodzącymi na rynku pracy w Polsce jest wielkość podaży pracy w horyzoncie prognozy. Duży popyt na pracę, również tę mniej wykwalifikowaną i gorzej opłacaną, wspierany niską stopą zastąpienia przekłada się na wzrost aktywności zawodowej. Napływający pracownicy z Ukrainy również w istotny sposób zwiększają podaż pracy w kraju i pomagają zaspokoić rosnący popyt na nią. Zasoby podaży pracy nie są jednak nieograniczone, a tak zwana elastyczność rynku pracy trudna do oszacowania. W przypadku pojawiających się braków po stronie podażowej można oczekiwać, że przestrzeń do zwiększania produkcji i ekspansji przedsiębiorstw będzie ograniczona, a konkurencja o pracownika za pomocą wyższych wynagrodzeń przekładać się będzie na wzrost inflacji bazowej. W rezultacie możliwe jest obniżenie tempa wzrostu PKB oraz szybszy wzrost cen niż w scenariuszu Programu.

Czynnikiem ryzyka dla realizacji prognozy inflacji jest również możliwość innego niż założono kształtowania się cen na światowych rynkach surowców energetycznych i żywności, co bezpośrednio przełoży się na ścieżkę zmiany cen w Polsce.

Poniżej przedstawiono wrażliwość wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2018-2022 na wzrost krajowej stopy procentowej oraz przyspieszenie wzrostu gospodarczego w kraju. Z uwagi na wybraną formę prezentacji na wykresach reakcji podstawowych parametrów fiskalnych (odchylenia od scenariusza bazowego), w przypadku długu wynik odchylenia jest właściwy zarówno dla długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, jak też i dla państwowego długu publicznego. Analizy dokonano w oparciu o rozwijany w Ministerstwie Finansów ekonometryczny model finansów publicznych (eMPF). Wyniki symulacji bazują na historycznych elastycznościach oszacowanych dla przyjętych postaci równań behawioralnych.

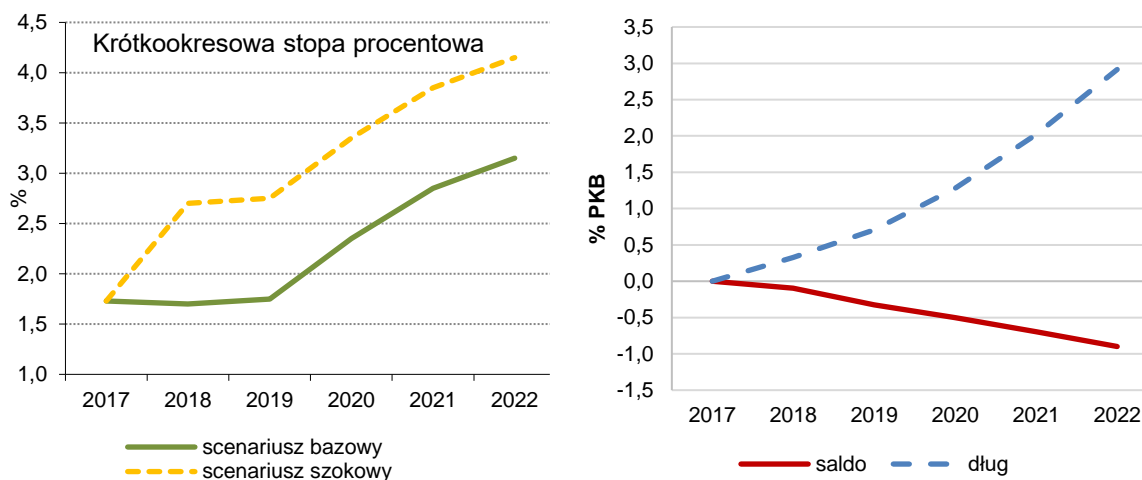
Wykres 3. Szok na tempo wzrostu PKB r/r (lewy wykres) oraz reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych na poprawę koniunktury (prawy wykres)

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Impuls poprawy koniunktury wprowadzony jest poprzez zwiększenie popytu z zagranicy na produkty wytwarzane na rodzimym rynku. Wzrost popytu zagranicznego zdefiniowano tak, aby wzrost PKB w pierwszym roku scenariusza szokowego wzrósł dokładnie o 1 pp. i w całym horyzoncie analizy podtrzymany był na poziomie średnio o 1 pp. wyższym niż w scenariuszu bazowym. Bezpośrednim efektem wzrostu popytu z zagranicy jest wzrost wolumenu eksportu. Ze względu na wysoką importochłonność eksportu, wzrostowi eksportu towarzyszy również wzrost importu. Wzrost popytu na polskie towary powoduje z kolei wzrost popytu wewnętrznego, co sprzyja poprawie sytuacji na rynku pracy, przekładającej się na wyższe dochody gospodarstw domowych oraz wydatki konsumpcyjne, pomimo obserwowanego w horyzoncie prognozy wzrostu stopy oszczędności. Wzrost popytu wpływa korzystnie na przyspieszenie działalności inwestycyjnej, która sprzyja wzrostowi PKB w horyzoncie prognozy. Wyższy wzrost gospodarczy prowadzi również do wzrostu dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, co ostatecznie prowadzi do poprawy wyniku sektora publicznego i w konsekwencji w scenariuszu szokowym dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2022 r. jest w relacji do PKB niższy niż w scenariuszu bazowym. Zmiana relacji długu do PKB w kolejnych okresach jest pochodną skumulowanej zmiany wyniku sektora rządowego i samorządowego i wyższego mianownika w relacji dług do PKB. Dodatkowo, poprawa koniunktury i szybsza akumulacja kapitału, wpływające na potencjalnie szybsze tempo rozwoju gospodarczego Polski, przyczyniają się aprecjacji złotego względem walut obcych.

Wykres 4. Krótkookresowa stopa procentowa (lewy wykres) oraz reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych na zmianę krótkookresowej stopy procentowej (prawy wykres)

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Impuls stopy procentowej został zdefiniowany jako skokowy wzrost nominalnej krótkookresowej stopy procentowej o 1 pkt. proc. w całym horyzoncie objętym analizą.

Podwyżka krótkookresowych stóp procentowych pociąga za sobą wzrost stóp długookresowych i w rezultacie prowadzi do zwiększenia kosztu pozyskiwania kapitału, co skutkuje ograniczeniem poziomu inwestycji względem scenariusza bazowego oraz zwiększeniem kosztów finansowania długu. Na skutek przesunięcia konsumpcji w czasie w ramach międzyokresowej substytucji oraz zaostrzenia warunków udzielania kredytów zmniejsza się też poziom spożycia prywatnego. W rezultacie impuls interpretowany jako wzrost restrykcyjności polityki monetarnej prowadzi do obniżenia wolumenu PKB w horyzoncie prognozy. Wraz z rosnącymi kosztami obsługi długu oraz relatywnie niższym poziomem PKB wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB pogarsza się, rośnie też udział długu sektora do PKB względem relacji ze scenariusza bazowego.

2. Kierunki polityki budżetowej 2019

Priorytetowy cel rządu stanowi utrzymanie stabilności finansów publicznych przy wspieraniu inkluzywnego wzrostu gospodarczego. Wymaga to prowadzenia polityki budżetowej w ramach ograniczeń takich jak konieczność przestrzegania stabilizującej reguły wydatkowej, które zapewniają zachowanie tej stabilności. Ponadto, Polska jako państwo członkowskie UE jest zobowiązana m.in. do osiągnięcia w określonym tempie tzw. średniookresowego celu budżetowego (MTO; dla Polski deficyt strukturalny w wysokości 1% PKB). Przestrzeganie MTO pozwala nawet przy pogorszeniu sytuacji gospodarczej zapobiec wzrostowi deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych powyżej 3% PKB.

Wymagany wysiłek fiskalny niezbędny do osiągnięcia MTO wynosi co do zasady 0,5% PKB rocznie. Komisja Europejska każdego roku ocenia postęp w tym obszarze. Wiodącym narzędziem oceny jest wyznaczany przez Komisję Europejską benchmark wydatkowy, czyli roczne tempo wzrostu wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Rada Ecofin wystosowała 11 lipca br. wobec Polski zalecenie dotyczące ograniczenia nominalnego tempa wzrostu zagregowanych wydatków zgodnych z definicją KE z uwzględnieniem działań dyskrecjonalnych po stronie dochodowej (tzw. benchmark wydatkowy) do 4,2% w 2019 r., co odpowiadałoby rocznej poprawie wyniku strukturalnego wynoszącej 0,6% PKB.

Niezbędna jest więc kontrola wydatków i podejmowanie dalszych wysiłków dla uszczelnienia systemu podatkowego w celu uniknięcia znaczącego odchylenia od ścieżki osiągnięcia MTO. Wymagana przez Pakt Stabilności i Wzrostu standardowa poprawa deficytu jest wbudowana w mechanizm korygujący stabilizującej reguły wydatkowej. Wymaga on obniżenia tempa wzrostu wydatków o 1,5 pkt. proc. w sytuacji gdy państwowy dług publiczny przekracza 43% PKB, co odpowiada wymaganemu wysiłkowi fiskalnemu na poziomie 0,6 pkt. proc.

Równolegle kontynuowane będą działania na rzecz poprawy przestrzegania przepisów podatkowych i zwiększenia skuteczności administracji podatkowej. Najważniejsze z nich stanowią w 2019 r.:

- mechanizm podzielonej płatności (split payment),
- System Teleinformatyczny Izby Rozliczeniowej (STIR),
- analizator JPK,
- ograniczanie stosowanie mechanizmów tzw. agresywnego planowania podatkowego,
- wprowadzenie obowiązku przekazywania do organów podatkowych informacji o schematach podatkowych,
- wprowadzenie zmian dotyczących podatku u źródła.

3. Stabilizująca reguła wydatkowa

Projekt ustawy budżetowej na rok 2019 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem działań po stronie dochodowej planowanych na rok 2019.

Zakresem stabilizującej reguły wydatkowej objęte są wydatki:

- 1) organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów,

- 2) jednostek samorządu terytorialnego i ich związków,
- 3) związków metropolitalnych,
- 4) jednostek budżetowych,
- 5) funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 6) Narodowego Funduszu Zdrowia,
- 7) Funduszu Pracy,
- 8) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- 9) funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego,

z wyłączeniem:

wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366).

Aktualna kwota planowanych wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62, 1000 i 1366), na rok 2019 wynosi 846.619.321 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę wydatków na rok 2018, określoną w ustawie budżetowej na rok 2018, która wynosi 803.950.079 tys. zł,
- 2) ogłoszoną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dnia 16 kwietnia 2018 r. zgodnie z art. 38b pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych łączną dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2012–2017 oraz prognozy wzrostu gospodarczego na lata 2018-2019 wykorzystane do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2019,
- 3) wartość korekty, o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą w 2019 r. -1,5 p.p., ponieważ relacja państwowego długu publicznego przeliczonego zgodnie z art. 38a ustawy o finansach publicznych do PKB w 2017 r. (Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 21 maja 2018 r., Monitor Polski z 2018 r. poz. 511) kształtuje się poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 48% PKB, ale przekracza wartość wynoszącą 43% PKB,
- 4) prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych działania dyskrejonalne w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne są uwzględniane w formule stabilizującej reguły wydatkowej, o ile wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto, prognozowanej w przedłożonym Sejmowi projekcie ustawy

budżetowej na dany rok. W związku z tym, w kwocie wydatków na rok 2019 uwzględniono następujące działania dyskrecyjne:

- 1) skutki ograniczenia luki podatkowej w związku z wyłudzeniami VAT i zapobiegania unikaniu płacenia podatku szacowane na 7.469.164 tys. zł, na które składają się następujące czynności:
 - wprowadzenie jednolitego pliku kontrolnego ustawą z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1649) oraz ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 846),
 - wdrożenie systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) i mechanizmu analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i SKOK ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2491),
 - wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności ustawą z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r. poz. 62),
- 2) skutki ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1356) szacowane na 1.740.500 tys. zł,
- 3) skutki projektowanej ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa szacowane na 765.000 tys. zł,
- 4) skutki projektowanej ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku od osób prawnych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa szacowane na 700.000 tys. zł,
- 5) aktualizacja uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2017 skutków ustawy z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 2024) w wysokości 28.081 tys. zł,
- 6) aktualizacja uwzględnionych w kwocie wydatków na rok 2018 skutków ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2175) w wysokości 560.494 tys. zł,
- 7) skutki ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1162) szacowane na 1.030.000 tys. zł.

Suma różnic, o której mowa w art. 112aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych, tj. skumulowanych różnic pomiędzy relacją wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych

i samorządowych do PKB oraz poziomem średniookresowego celu budżetowego wynosi w 2017 r. -6,28 pkt. proc.

Kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w roku 2019 wynosi 621.232.464 tys. zł. Kwota ta została wyznaczona w oparciu o:

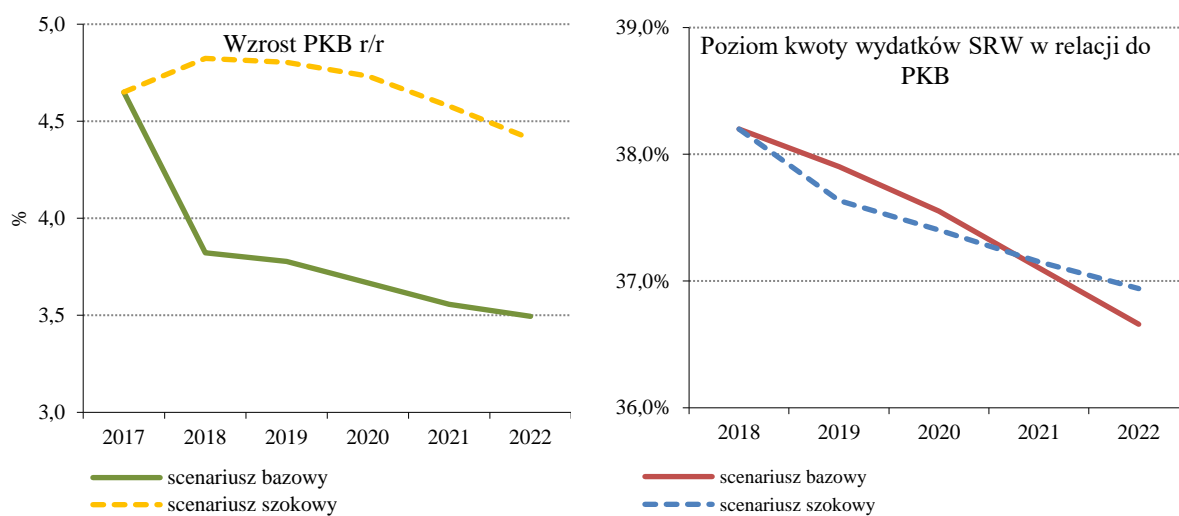
- 1) planowaną kwotę wydatków,
- 2) prognozowany na 2019 rok poziom skonsolidowanych:
 - a) wydatków jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz samorządowych jednostek budżetowych z uwzględnieniem m. in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2018,
 - b) planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
 - c) planowanych kosztów Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczonych na podstawie planu finansowego NFZ,
 - d) planowanych wydatków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w planie finansowym Funduszu.

Szacunkowa kwota wydatków na lata 2020-2022 wynosi odpowiednio: 890.845.051 tys. zł, 934.204.733 tys. zł oraz 978.817.680 tys. zł. Kwota ta uwzględnia działania dyskrecjonalne mające na celu ograniczenie luki podatkowej dzięki wdrożeniu systemu teleinformatycznego STIR i wprowadzeniu tzw. mechanizmu podzielonej płatności oraz daninę solidarnościową. Łączne skutki ww. działań dyskrecjonalnych szacowane są odpowiednio na poziomie 6.312.000 tys. zł w 2020 r. oraz 1.000.000 tys. zł w 2021 r. Natomiast na 2022 r. obecnie nie są zaplanowane żadne działania dyskrecjonalne.

Poniższy wykres przedstawia analizę wrażliwości kwoty wydatków w latach 2019-2022 na przyspieszenie wzrostu gospodarczego w Polsce (por. rozdział I) w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. poz. 1366).

Wyniki symulacji wskazują, że udział wydatków w PKB byłby w latach 2019-21 niższy niż w scenariuszu bazowym, ze względu na szybszy wzrost PKB od uwzględnianego w formule SRW 8-letniego indykatora wzrostu. Możliwy nieznaczny wzrost poziomu wydatków w relacji do PKB po 2021 r. nie powinien mieć więc negatywnego wpływu na stabilność finansów publicznych. Z uwagi na statyczny charakter symulacji poniższe wyniki należy interpretować z ostrożnością.

Wykres 1. Wzrost PKB r/r (lewy wykres) oraz reakcja poziomu kwoty wydatków na poprawę koniunktury (prawy wykres)

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2018 r.

W ustawie budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w kwocie 355.705.405 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości 397.197.405 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2018 r. na kwotę nie większą niż 41.492.000 tys. zł.

Natomiast w budżecie środków europejskich ustalono:

- łączną kwotę dochodów w wysokości 64.782.842 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków w wysokości 80.243.000 tys. zł,
- deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 15.460.158 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2018 r. jest zdeterminowane dobrą sytuacją gospodarczą. W 2018 r. obserwujemy dobrą sytuację na rynku pracy, zarówno pod względem wzrostu zatrudnienia jak i płac, która korzystnie wpływa na dochody budżetu państwa z PIT. Wzrost dochodów budżetu państwa jest obok dobrej sytuacji makroekonomicznej, również wynikiem wprowadzenia szeregu działań mających na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych, ograniczających straty budżetu państwa z tytułu oszustw oraz unikania opodatkowania, które osiągnęły jeden z najwyższych poziomów w krajach UE. Podjęte zostały nowe działania mające na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych i uszczelnienie systemu podatkowego. Wśród tych działań najistotniejszymi są:

- wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment),
- wprowadzenie ustawy o STIR (przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych),
- rozpoczęcie procesu wdrażania systemu elektronicznych kas fiskalnych on-line,
- opodatkowanie akcyzą dwóch nowych wyrobów akcyzowych: płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich,
- wprowadzenie obowiązku raportowania schematów podatkowych.

Prognozuje się, że dochody budżetu państwa w 2018 r. będą wyższe niż pierwotnie zaplanowano w ustawie budżetowej o ok. 11,7 mld zł. Spodziewane przekroczenie pierwotnej prognozy wynika głównie z wyższych prognozowanych dochodów podatkowych – głównie z PIT oraz w mniejszym stopniu z VAT, CIT oraz podatku akcyzowego.

Warto zauważyć, że w 2018 r. wszystkie główne tytuły podatkowe zostaną zrealizowane w kwocie wyższej niż pierwotnie planowano w ustawie budżetowej na 2018 r.

Dochody niepodatkowe budżetu państwa będą wyższe niż planowano w ustawie budżetowej na 2018 r. o ok. 2,8 mld zł.

Analogicznie jak w latach ubiegłych realizacja wydatków budżetowych będzie niższa, z uwagi na powstanie tzw. „naturalnych oszczędności” mających miejsce przy realizacji każdego budżetu (w wyniku np. zmiany w harmonogramach realizacji projektów, oszczędności powstających w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych).

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2018 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 39.713,8 mln zł.

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 37.578,6 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 2.135,2 mln zł.

Dokładne omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale XI.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2019 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2019 rok w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 386.915.150 tys. zł,
- wydatki budżetu państwa na kwotę 415.415.150 tys. zł,
- kwotę planowych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych w wysokości 846.619.321 tys. zł,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o której mowa w art. 112aa ust.3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 621.232.464 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 28.500.000 tys. zł.

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na 2019 rok uwzględnia budżet środków europejskich, w którym zaplanowano:

- dochody w wysokości 69.716.396 tys. zł,
- wydatki w wysokości 85.281.687 tys. zł,
- ujemny wynik budżetu środków europejskich w wysokości 15.565.291 tys. zł.

Dochody

Prognozowany wzrost dochodów budżetu państwa w 2019 r. z jednej strony będzie generowany przez wzrost gospodarczy przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, a z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych. Uwarunkowania prognozy dochodów budżetu państwa szczegółowo zostały opisane w rozdziale IV – Dochody budżetu państwa.

Rozwój sytuacji gospodarczej zdeterminowany jest przede wszystkim szacunkiem następujących czynników makroekonomicznych: wzrostem PKB (3,8% w ujęciu realnym), średniorocznym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,3%), nominalnym wzrostem wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz emerytur i rent (6%) oraz wzrostem spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,9%).

W 2019 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 49,83% w 2018 r. do 49,93% w 2019 r.

W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2018 r., tj. 22,86%.

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W 2019 r. nie planuje się wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

Pozostałe zmiany systemowe, mające wpływ na poziom przyszłorocznych dochodów budżetu państwa zostały opisane w rozdziale IV Dochody budżetu państwa.

Wydatki

Projekt ustawy budżetowej na rok 2019 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian w formule reguły wydatkowej wynikających z ustawy z dnia 10 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2150).

Stabilizująca reguła wydatkowa została omówiona szczegółowo w rozdziale I.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2019 zapewniono niezbędne środki finansowe zarówno na kontynuację dotychczasowych priorytetów Rządu (w tym realizację Programu „Rodzina 500 plus”), jak również na realizację nowych zadań.

W kwocie wydatków budżetu państwa zaplanowano również środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną), a także środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Deficyt

W 2019 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 28.500.000 tys. zł oraz deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 15.565.291 tys. zł.

Biorąc pod uwagę plany finansowe pozostałych jednostek sektora finansów publicznych prognozowany deficyt sektora finansów wg. metodyki unijnej – ESA'2010 (tj. po dokonaniu odpowiednich dostosowań metodyki krajowej do metodyki europejskiej), wyniesie w 2019 r. 1,8% PKB.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2018 r.

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2018 r. jest zdeterminowane bardzo dobrą sytuacją gospodarczą. W 2018 r. obserwujemy dobrą sytuację na rynku pracy, zarówno pod względem wzrostu zatrudnienia jak i płac, która korzystnie wpływa na dochody budżetu państwa z PIT. Wzrost dochodów budżetu państwa jest obok dobrej sytuacji makroekonomicznej, również wynikiem wprowadzenia szeregu działań mających na celu zwiększenie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych. Działania te dotyczyły głównie obszaru podatku VAT, gdzie straty budżetu państwa z tytułu oszustw oraz unikania opodatkowania osiągnęły jeden z najwyższych poziomów w krajach UE.

Prognozuje się, że dochody budżetu państwa w 2018 r. będą wyższe niż pierwotnie zaplanowano w ustawie budżetowej o ok. 11,7 mld zł. Spodziewane przekroczenie pierwotnej prognozy wynika głównie z wyższych prognozowanych dochodów podatkowych – głównie z PIT oraz w mniejszym stopniu z VAT, CIT oraz podatku akcyzowego.

Warto zauważyć, że w 2018 r. wszystkie główne tytuły podatkowe zostaną zrealizowane w kwocie wyższej niż pierwotnie planowano w ustawie budżetowej na 2018 r.

Dochody niepodatkowe budżetu państwa będą wyższe niż planowano w ustawie budżetowej na 2018 r. o ok. 2,8 mld zł.

2. Dochody budżetu państwa w 2019 r.

Prognozowany wzrost dochodów budżetu państwa w 2019 r. z jednej strony będzie generowany przez wzrost gospodarczy przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, a z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu determinują prognozę dochodów są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,8%, nominalnym o 6,1%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,3%),
- wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz emerytur i rent (nominalnie o 6,0%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,9%).

Na poziom dochodów podatkowych w 2019 r. oprócz sytuacji makroekonomicznej wpływ będzie miała kontynuacja działań z 2018 r. oraz nowe działania mające na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych i uszczelnienie systemu podatkowego. Wśród tych działań najistotniejszymi są:

- wprowadzenie tzw. mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment),
- wprowadzenie ustawy o STIR (przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych),
- rozpoczęcie procesu wdrażania systemu elektronicznych kas fiskalnych online,
- opodatkowanie akcyzą dwóch nowych wyrobów akcyzowych: płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich,
- wprowadzenie obowiązku raportowania schematów podatkowych,
- rozwój system monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów.

Obok zmian mających na celu wzmocnienie strony dochodowej budżetu państwa, w 2019 r. planuje się zmiany w zakresie wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności, co stanowi realizację rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która podkreśla wartość rozwoju przedsiębiorczości i wspierania przedsiębiorców. Zakłada się:

- wprowadzenie nowej 9% stawki w podatku CIT dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- modyfikację preferencji podatkowych związanych ze wspieraniem innowacyjności (tzw. ulgi B+R) w celu zwiększenia inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorców.

W 2019 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 49,83% w 2018 r. do 49,93% w 2019 r. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2018 r., tj. 22,86%.

W prognozie dochodów budżetu państwa na 2019 r. nie uwzględniono dochodów z podatku od sprzedaży detalicznej.

Dochody budżetu państwa w latach 2017-2019 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2017	2018 PW	2019 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	tys. zł	350.414.702	367.436.300	386.915.150
Dynamika nominalna	%	111,4	104,9	105,3
Dynamika realna	%	109,3	102,5	102,9
W relacji do PKB	%	17,7	17,5	17,3

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

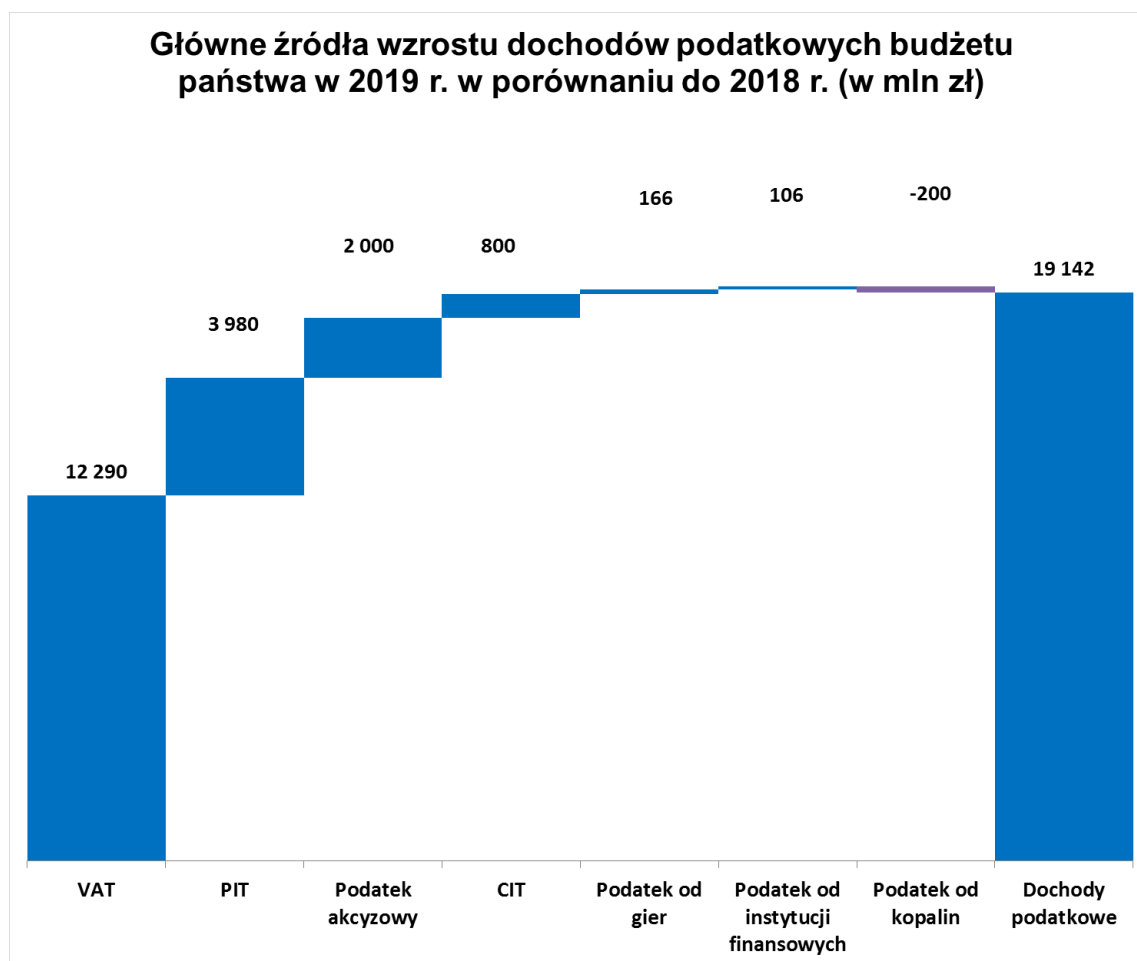
3. Dochody podatkowe

Zgodnie z prognozą dochody podatkowe w 2019 r. wyniosą 359.731.300 tys. zł, tj. o 5,6% nominalnie więcej w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2019 r. wyniesie 16,1% i będzie nieco mniejsza w porównaniu do 2018 r.

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2017-2019 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2017	2018 PW	2019 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	315.257.413	340.588.982	359.731.300
z tego:				
Podatek od towarów i usług		156.801.211	167.310.000	179.600.000
Podatek akcyzowy		68.261.286	71.000.000	73.000.000
Podatek od gier		1.640.203	1.913.982	2.080.000
Podatek dochodowy od osób prawnych		29.758.467	34.000.000	34.800.000
Podatek dochodowy od osób fizycznych		52.668.801	60.320.000	64.300.000
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		1.786.224	1.600.000	1.400.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych		4.341.221	4.445.000	4.551.300
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	115,4	108,0	105,6
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	113,3	105,6	103,2
W relacji do PKB	%	15,9	16,2	16,1

Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2019 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2018 r. (o 19,1 mld zł) w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

3.1. Podatek od towarów i usług

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w 2019 r. prognozowane są w wysokości 179.600.000 tys. zł. W stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. oznacza to wzrost o 7,3%. Relacja tych dochodów do PKB wyniesie w 2019 r. 8,0% i zwiększy się w porównaniu do 2018 r. o 0,1 pkt. proc.

Makroekonomiczne warunki gromadzenia dochodów w 2019 r. będą korzystne dla podatku VAT. Wzrost gospodarczy będzie determinowany głównie wzrostem popytu krajowego. W szczególności przewiduje się, że spożycie prywatne, które stanowi zdecydowaną większość bazy podatkowej w przypadku podatku VAT, wzrośnie w ujęciu nominalnym w 2019 r. o 5,9%, przy czym wzrost będzie wolniejszy niż w latach 2017-2018.

Przewiduje się, że w 2019 r. stawki podatku VAT pozostaną na obecnym poziomie. Na planowany poziom dochodów z VAT w 2019 r. będą miały również istotny wpływ efekty podejmowanych działań mających na celu wzrost efektywności poboru podatku oraz walkę

z oszustwami i szarą strefą w tym obszarze, które zostały podjęte w poprzednich latach. Działania te podniosły stopień wywiązywania się z zobowiązań podatkowych oraz będą pozytywnie wpływać na dochody również w 2019 r. Przykładem takiego działania jest wprowadzenie w 2018 r. ustawy o STIR (przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych). W 2018 r. prowadzono także dalsze prace polegające na rozbudowaniu systemu obsługującego Jednolity Plik Kontrolny (JPK), w tym rozbudowano Analizator JPK. Analizator JPK jest narzędziem specjalistycznym, które umożliwia weryfikację danych zawartych w pliku JPK pod kątem technicznym i finansowo-księgowym, m.in. umożliwiającym wykrywanie nieprawidłowości technicznych, formalnych i podatkowych. 1 lipca 2018 r. weszła w życie ustawa wprowadzająca tzw. mechanizm podzielonej płatności (ang. split payment) oraz rozpoczęto proces wdrażania systemu kas rejestrujących zwanych dalej „kasami online”. Niniejszy projekt ustawy wprowadza możliwość stosowania do prowadzenia ewidencji sprzedaży i kwot podatku należnego ze sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych kasy online przesyłającej dane do centralnego systemu teleinformatycznego, zwanego dalej: „Centralnym Repozytorium Kas”. Kasa online będzie fiskalizowana i rejestrowana w systemie w momencie jej pierwszego połączenia z Centralnym Repozytorium Kas i następnie będzie wysyłała, z określoną częstotliwością, informacje o dokonanych transakcjach oraz inne informacje mające związek z jej pracą. Otrzymywanie i gromadzenie danych z kas online będzie stanowiło niezmiernie ważny mechanizm do przeciwdziałania nieewidencjonowaniu sprzedaży detalicznej przez podatników i ukrywaniu osiągniętej przez podatników wielkości sprzedaży.

3.2. Podatek akcyzowy

Prognozowane w 2019 r. dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego wynoszą 73.000.000 tys. zł, co oznacza 2,8% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów budżetu państwa z tego źródła do PKB wyniesie w 2019 r. 3,3% i będzie niższa o 0,1 pkt. proc. w stosunku do 2018 r.

Prognoza dochodów z podatku akcyzowego w 2019 r. została sporządzona przy uwzględnieniu aktualnej projekcji wskaźników makroekonomicznych, prognozy zmiany wielkości sprzedaży głównych wyrobów akcyzowych oraz projektowanych zmian systemowych. W dniu 1 lutego 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy wprowadzającej opodatkowanie akcyzą dwóch nowych wyrobów akcyzowych: płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich. Jednak do 31 grudnia 2018 r. obowiązuje stawka zerowa na te wyroby. Wyroby te mają substytucyjny charakter w stosunku do tradycyjnych wyrobów tytoniowych, a celem ich opodatkowania jest bezpieczeństwo konsumentów oraz uszczelnienie systemu podatkowego.

Ponadto projektowane jest uszczelnienie systemu podatkowego w zakresie obrotu wyrobami akcyzowymi niewymienionymi w załączniku nr 2 do ustawy o podatku akcyzowym, opodatkowanymi stawką akcyzy inną niż stawka zerowa (w szczególności olejami smarowymi) oraz wyeliminowanie nieprawidłowości w opodatkowaniu akcyzą olejów smarowych, które często są klasyfikowane jako preparaty smarowe, co skutkuje nieprawidłowym zastosowaniem dla nich zerowej stawki akcyzy.

3.3. Podatek od gier

Dochody budżetu państwa na 2019 r. prognozowane są na poziomie 2.080.000 tys. zł, tj. o 8,7% więcej niż prognozowane wykonanie w 2018 r. Prognoza dochodów na 2019 r. uwzględnia m.in. skutki finansowe zmian systemowych wprowadzonych ustawą z 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa dopuszcza prowadzenie w formie monopolu państwa gier na automatach w salonach gier oraz zarządzanie innymi grami hazardowymi przez sieć Internet (z wyjątkiem zarządzania zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych). Wprowadza również możliwość oferowania gier liczbowych i loterii pieniężnych przez sieć Internet oraz rozszerza ofertę tych gier o multijurysdykcyjne gry liczbowe i loterie pieniężne.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych w 2019 r. prognozowane są w wysokości 34.800.000 tys. zł, co oznacza, że dochody te wzrosną 2,4% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2019 r. wyniesie 1,6% i pozostanie na poziomie z roku poprzedniego.

Podstawowym indykatorem bazy podatkowej podatku dochodowego od osób prawnych jest wzrost gospodarczy i jego struktura. Na dochody podatkowe rejestrowane w danym roku wpływają również takie elementy systemu podatkowego jak preferencje podatkowe polegające na możliwości rozliczania strat z lat ubiegłych² oraz istnienie kilku metod opłacania zaliczek na podatek, w tym formy uproszczone.

Prognozując dochody z podatku dochodowego od osób prawnych uwzględniono również wpływ zmian w przepisach prawnych.

W dniu 30 czerwca 2018 r. weszły w życie przepisy wprowadzające nowy mechanizm udzielania przedsiębiorcom wsparcia w procesie realizacji nowych inwestycji w formie zwolnień w podatkach dochodowych. Regulacje stanowią odpowiedź na potrzebę dostosowania zasad i trybu wspierania nowych inwestycji do zmieniających się realiów społeczno-gospodarczych. Proces zmian legislacyjnych przyczynia się do modernizacji

² Zgodnie z regulacjami ustawowymi okres rozliczania strat ograniczony jest do 5 lat, a w jednym roku nie można rozliczyć więcej niż 50% strat z ostatnich 5-ciu lat.

gospodarki polskiej i wpisuje się w skorelowanie mechanizmu wsparcia z obowiązującym dokumentem strategicznym dotyczącym rozwoju Polski - Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju. Wprowadzone przepisy wspierają nowe inwestycje w formie zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz od podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) oraz usług świadczonych nieodpłatnie przez podmioty odpowiedzialne za wspieranie nowych inwestycji, tj. zarządzających strefami na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych.

Od 2018 r. nastąpiła modyfikacja preferencji podatkowych w podatkach CIT i PIT związanych ze wspieraniem innowacyjności. Zmiany dotyczą tzw. ulgi B+R, tj. prawa do odliczenia od podstawy opodatkowania określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych przez przedsiębiorcę na działalność badawczo-rozwojową (kosztów kwalifikowanych), a w szczególności:

- zwiększenie wysokości odliczenia z tytułu ulgi B+R (do 100% kosztów kwalifikowanych, a w przypadku podatników posiadających status centrum badawczo-rozwojowego do 150%),
- rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych,
- wprowadzenie szczególnych zasad rozliczania ulgi B+R dla podmiotów, które posiadają status centrum badawczo-rozwojowego,
- przyznanie prawa do odliczenia z tytułu ulgi B+R w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych, które nie stanowią kosztów prowadzenia działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej (obecnie podatnicy, którzy prowadzą choćby niewielką część działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej nie mogą w ogóle korzystać z ulgi B+R).

Skutki finansowe rozwiązań związanych ze wspieraniem innowacyjności będą widoczne w 2019 r. (w rocznym rozliczeniu podatkowym za 2018 r.).

W 2019 r. planuje się wprowadzić obowiązek raportowania schematów podatkowych. Celem opracowywanej regulacji jest uszczelnienie systemu podatkowego poprzez wywarcie presji na zmianę zachowań wśród promotorów i korzystających dzięki pozyskiwaniu informacji przez administrację skarbową o ewentualnych nieprawidłowościach na możliwie wczesnym etapie. Planowane cele mają zostać osiągnięte poprzez ustanowienie obowiązku raportowania schematów potencjalnie agresywnej optymalizacji przez promotorów (doradców itp.), podatników oraz ew. audytorów, notariuszy i innych wspomagających. Projektowane przepisy mają ponadto nakazać nadawanie schematom numerów referencyjnych, ustalenie progu de minimis (mniejsi podatnicy wyłączeni), ustanowienie obowiązku raportowania "anonimowego" w przypadku tajemnicy zawodowej, obowiązku wskazania numerów schematów w deklaracji za dany rok, obowiązku wprowadzenia

odpowiednich procedur wewnętrznych u największych promotorów. Dodatkowo Ministerstwo Finansów będzie zobowiązane do publikowania schematów uznawanych za abuzywne wraz ze wskazaniem ich numerów.

W zakresie podatku dochodowego od osób prawnych w 2019 r. planuje się wprowadzić zmianę sposobu poboru podatku u źródła. Istota podatku u źródła związana jest z definicją „dochodów osiągniętych na terytorium RP”. Wprowadzona regulacja w zakresie katalogu przypadków, w których dochód/przychód nierezydentów podatkowych uznaje się za uzyskany na terytorium RP, ma na celu ograniczenie możliwości unikania podatku przez nierezydentów. Celem projektowanego rozwiązania jest głębsza weryfikacja zasadności preferencji tzw „beneficial owner”, substancji biznesowej, korzystanie z instrumentów wymiany informacji, która przyczyni się do zwiększenia skuteczności ścigalności podatku u źródła. Główne założenia projektu obejmują zmianę sposobu poboru podatku u źródła dla największych wypłat. Zmiana procedury obejmie wypłaty podlegające podatkowi u źródła powyżej 2 mln zł rocznie na odbiorcę. Przewiduje się możliwość uzyskania decyzji o stosowaniu zwolnienia z dyrektyw UE przez płatnika na okres 3 lat.

W 2019 r. planuje się również wprowadzenie nowej 9% stawki w podatku CIT, co stanowi realizację rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która podkreśla wartość rozwoju przedsiębiorczości i wspierania przedsiębiorców, w szczególności z kategorii MŚP. Obniżona stawka podatku (9%) będzie przysługiwać w odniesieniu do przychodów (dochodów) innych niż z zysków kapitałowych.

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 r. prognozowane są w wysokości 64.300.000 tys. zł, co oznacza wzrost o 6,6% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Prognozowana relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych do PKB wyniesie w 2019 r. 2,9% i pozostanie na poziomie z roku poprzedniego.

Na potrzeby prognozy dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2019 r. przyjęto, jako indykatory bazy podatkowej, m.in. prognozy następujących wielkości makroekonomicznych:

- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej o 5,6%,
- nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych 3,9%; nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty rolników indywidualnych o 3,2%,
- wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej o 0,5%,

- wzrost liczby emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych o 1,9%; spadek liczby emerytów i rencistów rolników indywidualnych o 1,0%,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w wysokości 2,3%.

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy z podatku rozliczanego według skali podatkowej. Należy zaznaczyć, że w latach 2018-2019 obowiązuje niezmieniona skala podatkowa, zaś w 2018 r. kwota odliczana od podatku została ponownie podniesiona tak, aby osoby o dochodzie rocznym do 8.000 zł nie płaciły podatku (efekt będzie widoczny w 2019 w rozliczeniu rocznym).

Istotna część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskiwana jest od dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą. Wpływy z tego tytułu są determinowane głównie bieżącą sytuacją gospodarczą oraz mechanizmami takimi jak rozliczenie roczne, odliczanie strat z lat poprzednich i możliwość stosowania uproszczonych form opłacania zaliczek na podatek.

W prognozie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych uwzględniono także zmianę wysokości udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z tego tytułu, wynikającą ze zmiany wysokości udziału gmin (wzrost z 37,98% do 38,08%) oraz utworzenie związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia”.

W prognozie dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych uwzględniono skutki zmian systemowych, które są tożsame ze zmianami wprowadzanymi w zakresie podatku od osób prawnych (opis zmian w pkt 3.4).

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

W 2019 r. wpływy z podatku od wydobycia niektórych kopalin wyniosą 1.400.000 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do prognozowanego wykonania 2018 r. o 12,5%. Powyższe związane jest z niestabilnym charakterem cen miedzi na rynkach światowych.

W prognozie wpływów z tego tytułu uwzględniono następujące czynniki wpływające na stawkę podatku: kurs dolara amerykańskiego, cenę miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, jak również średnie wydobycie tych kruszców w kraju.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Prognozowane w 2019 r. dochody budżetu państwa z podatku od niektórych instytucji finansowych wynoszą 4.551.300 tys. zł, tj. o 2,4% więcej w porównaniu z prognozowanym wykonaniem w 2018 r. Prognoza na 2019 r. zakłada utrzymanie średniomiesięcznego tempa zmian poszczególnych elementów składowych podatku zrealizowanego w pierwszej połowie 2018 r. w stosunku do ich średniomiesięcznego poziomu wykonania w 2017 r.

4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2017	2018 PW	2019 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	33.671.671	24.738.804	24.986.670
z tego:				
Dywidendy i wpłaty z zysku		2.427.406	2.247.987	2.781.968
Cło		3.555.681	3.816.000	4.184.000
Wpłaty z zysku NBP		8.740.937	-	-
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe		16.825.199	16.412.458	15.427.376
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		2.122.448	2.262.359	2.593.326
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	83,9	73,5	101,0
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	82,3	71,8	98,7
W relacji do PKB	%	1,7	1,2	1,1

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody niepodatkowe wyniosą 24.986.670 tys. zł, co oznacza wzrost o 1,0% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów niepodatkowych do PKB w 2019 r. wyniesie 1,1% w porównaniu z 1,2% w 2018 r.

W 2019 r. nie planuje się wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody z tytułu dywidend i wpłat z zysku wyniosą 2.781.968 tys. zł, co oznacza wzrost o 23,8% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2019 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2018 r.

4.2. Cło

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody z cła wyniosą 4.184.000 tys. zł, co oznacza 9,6% wzrostu w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2019 r. wyniesie 0,2%, pozostając na poziomie relacji z 2018 r.

Do opracowania prognozy dochodów z cła w 2019 r. wykorzystano następujące wielkości makroekonomiczne:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej – 100.903 mln euro,
- stawkę celną na poziomie 1,0%,
- średni kurs złotego – 4,15 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2019 r. NBP nie przewiduje wpłaty z zysku za 2018 r. Należy jednak zaznaczyć, że wykonanie wyniku finansowego NBP charakteryzuje duża niepewność, ze względu na wrażliwość poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat na zmiany czynników pozostających poza kontrolą banku centralnego, w tym w szczególności kursu złotego do walut obcych, w których utrzymywane są rezerwy dewizowe, stóp procentowych na światowych rynkach finansowych, a także płynności sektora bankowego.

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe wyniosą 15.427.376 tys. zł, co oznacza 6,0% spadek w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2019 r. wyniesie 0,7%, wobec 0,8% w 2018 r.

Istotniejsze dochody uzyskiwane są w działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są głównie dochody z: opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego; wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych; środków pozyskanych z opłat za publikację ogłoszeń w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, a także za wydanie odpisu, wyciągu, zaświadczenia przez oddział Krajowego Rejestru Sądowego lub ekspozyturę Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych; wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych,
- Obsługa długu Skarbu Państwa, którego głównymi dochodami są:
 - dochody zagraniczne, na które składają się: odsetki i opłaty od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych,
 - dochody krajowe, na które składają się głównie wpływy ze sprzedaży i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych, odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA (Credit Support Annex), odsetki od środków znajdujących się na depozytach Ministra Finansów prowadzonych przez agentów emisji, odsetki

od pożyczek udzielonych z budżetu państwa, wpływy wynikające z zawartych umów gwarancji,

- Gospodarka mieszkaniowa, w którym największym źródłem dochodów są dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej,
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, wpływów z różnych opłat oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2019 r. zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2019 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów między innymi w następujących działach:

- w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa,
- w dziale 855 – Rodzina, dochody dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych,
- w dziale 852 – Pomoc społeczna, dochody dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody dotyczą przede wszystkim opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności,
- w dziale 750 – Administracja publiczna, dochody dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych osobowych z gminnych zbiorów meldunkowych,
- w dziale 600 – Transport i łączność, głównie z tytułu wpływów z opłat za wydanie zaświadczeń ADR lub ich wtórników,
- w dziale 710 – Działalność usługowa, głównie z tytułu grzywien nakładanych przez organy nadzoru budowlanego.

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe” przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

4.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego wyniosą 2.593.326 tys. zł, co oznacza wzrost o 14,6% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2019 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2018 r.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego. Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa określają przepisy art. 29, 30 i 70a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

Prognozuje się, że w 2019 r. dochody w tytule środki z UE i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi wyniosą 2.197.180 tys. zł, co oznacza 4,2% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2018 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2019 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2018 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2019 r. ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz projektów pomocy technicznej innych programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020 w wysokości 1.714.028 tys. zł,
- programów realizowanych z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w wysokości 6.099 tys. zł,
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE w wysokości 296.322 tys. zł,
- Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 180.731 tys. zł.

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2019 r.

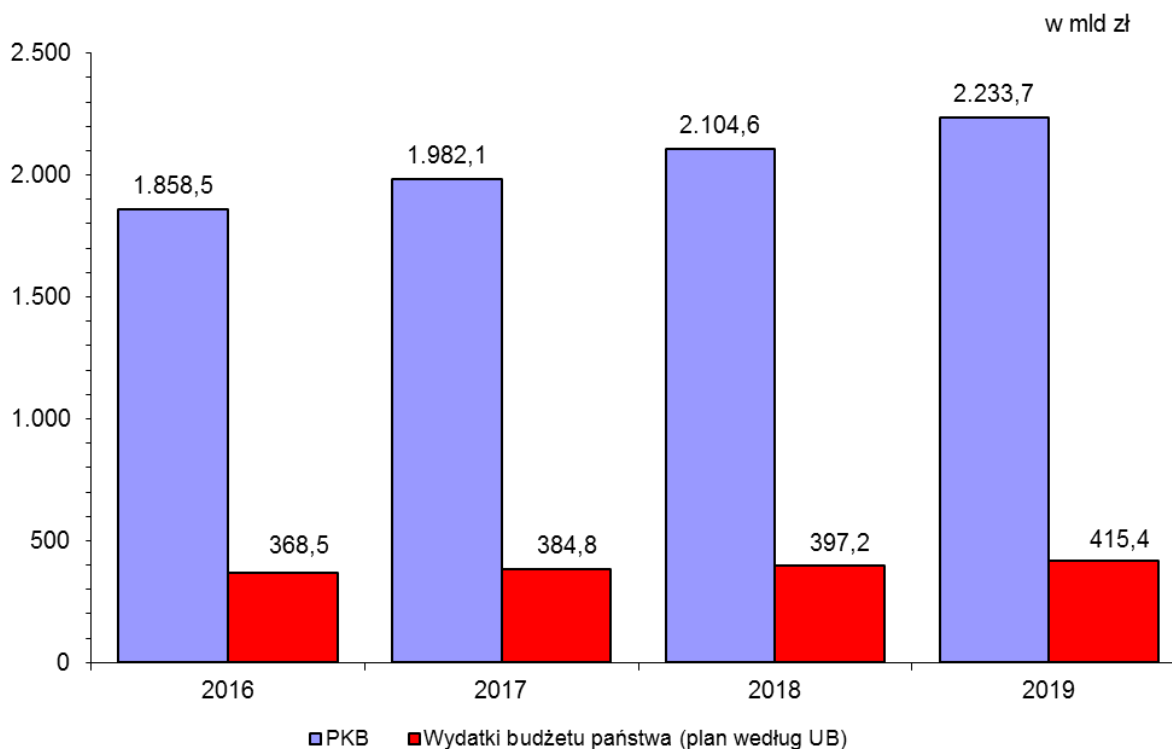
1. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 110 określa konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, kwota planowanych wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 oraz kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. W ustawie budżetowej prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2019 wynosi 415.415.150 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2018 r. o 18.217.745 tys. zł, tj. o 4,6%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2019 r. wyniesie 18,6% wobec 18,9% w roku 2018, co oznacza spadek o 0,3 punktu procentowego przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz PKB.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2016 – 2019 wynosi odpowiednio 19,8%, 19,4%, 18,9% oraz 18,6%.

Prezentowana kwota wydatków na lata 2016 - 2019 nie obejmuje wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2019 zapewniono niezbędne środki finansowe zarówno na kontynuację dotychczasowych priorytetów Rządu, jak również na realizację nowych zadań przy niższych rok do roku planowanych kosztach obsługi długu Skarbu Państwa. Możliwe to było m.in. dzięki odbudowie strumienia dochodów podatkowych oraz uszczelnieniu systemu podatkowego.

Dzięki rosnącym wpływom budżetowym zostanie również zachowana stabilność finansów publicznych – prognozuje się, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2019 r. nie przekroczy poziomu 1,8% PKB.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 zapewniono niezbędne środki m.in. na:

- 1) finansowanie Programu „Rodzina 500 plus”,
- 2) realizację rządowego programu „Dobry start”. Jego celem jest wsparcie finansowe w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł na każde dziecko w wieku szkolnym. W 2019 r. na realizację ww. programu zostanie przeznaczony 1,4 mld zł,
- 3) wprowadzenia tzw. „małego ZUS” dla przedsiębiorców uzyskujących przychód w wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku kalendarzowego 30-krotności minimalnego wynagrodzenia,

- 4) wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń, co do zasady, na poziomie 102,3%,
- 5) skutki obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn,
- 6) waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2019 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 103,26% (szacowany koszt ok. 6,86 mld zł),
- 7) podwyższoną od bieżącego roku wysokość renty socjalnej,
- 8) realizację świadczeń rodzinnych zakładającą podwyższenie wysokości zasiłku pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna od 1 listopada 2018 r., a także wzrost kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia alimentacyjnego od 1 października 2019 r. Ponadto, zakłada się realizację ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów jak również wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł wraz z kosztami obsługi, zgodnie z art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W 2019 r. z powyższych tytułów dla świadczeniobiorców zostanie przeznaczony około 13 mld zł.
Ponadto w zakresie pomocy społecznej uwzględniono weryfikację kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej oraz wzrost niektórych świadczeń od 1 października 2018 r.,
- 9) zwiększenie limitu wydatków na obronę narodową, tj. zaplanowano o ponad 3,5 mld zł środków więcej w stosunku do roku 2018,
- 10) wzrost wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez ministrów oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach i placówkach objętych subwencjonowaniem prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego o 5% od dnia 1 stycznia 2019 r.,
- 11) wzrost dotacji na ratownictwo medyczne w celu sfinansowania skutków podwyżki wynagrodzeń pielęgniarek i położnych, ratowników i dyspozytorów medycznych,
- 12) dofinansowanie do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia. W 2019 roku zabezpieczono około 90 mln zł więcej w porównaniu do roku 2018,
- 13) realizację inwestycyjnych programów wieloletnich w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
- 14) zwiększenie wydatków w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,

- 15) realizację dopłat do paliwa rolniczego na zwiększonym poziomie,
- 16) finansowanie Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020,
- 17) finansowanie Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020,
- 18) realizację programu wieloletniego "Senior+",
- 19) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt,
- 20) kontynuację zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego,
- 21) finansowanie zadań w obszarze mieszkalnictwa,
- 22) zadania w zakresie infrastruktury transportu lądowego: drogowego i kolejowego,
- 23) realizację Rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów.

Ponadto, w projekcie budżetu zapewniono również kontynuację finansowania innych zadań rozpoczętych w latach ubiegłych takich jak: zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego, finansowanie regulacji z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, realizację programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia czy też ochrona odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej). W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych,
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami,
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji,
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych,

- załącznik nr 10 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym,
- załącznik nr 11 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych,
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej,
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych,
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Wydatki według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2018	Projekt ustawy budżetowej 2019	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)	Struktura	
					2018 r.	2019 r.
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	397.197.405	415.415.150	18.217.745	104,6	100,0	100,0
w tym:						
1. Dotacje i subwencje	213.898.023	221.976.045	8.078.022	103,8	53,9	53,4
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	26.068.705	28.575.971	2.507.266	109,6	6,6	6,9
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	75.508.830	82.543.943	7.035.113	109,3	19,0	19,9
4. Wydatki majątkowe	21.176.991	21.774.327	597.336	102,8	5,3	5,2
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	30.699.900	29.199.900	-1.500.000	95,1	7,7	7,0
6. Środki własne Unii Europejskiej	19.643.623	21.157.223	1.513.600	107,7	4,9	5,1
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	10.201.333	10.187.741	-13.592	99,9	2,6	2,5

Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w wydatkach ogółem będą stanowić dotacje i subwencje (53,4%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (19,9%), a także wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa (7,0%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (6,9%).

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: rodzina, transport i łączność, nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, pomoc społeczna.

Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów zaplanowanych do poniesienia na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym.

2. Grupy wydatków

2.1. Subwencje i dotacje do jednostek samorządu terytorialnego

2.1.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Planowana na 2019 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została ustalona według zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1453, z późn. zm.).

Na 2019 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 60.773.082 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 7,7% niż zaplanowano na 2018 r.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego została zaplanowana na rok 2019 w wysokości 45.909.369 tys. zł i jest o 6,6% wyższa od kwoty części oświatowej subwencji ogólnej określonej w ustawie budżetowej na rok 2018 (43.075.129 tys. zł).

Ta część subwencji ogólnej ustalona została zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w świetle którego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

W kwocie części oświatowej subwencji ogólnej planowanej na rok 2019 zostały uwzględnione m.in. skutki wzrostu od 1 stycznia 2019 r. o 5% wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w 2019 r., skutki przechodzące na 2019 r. podwyżki wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego od 1 kwietnia 2018 r., skutki finansowe zmiany liczby

etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego w 2019 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin zaplanowana na 2019 r. w wysokości 8.190.531 tys. zł jest wyższa o 9,3% od kwoty tej części subwencji zaplanowanej na 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2019 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2017 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochody podatkowe na 1 mieszkańca są niższe od 92% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów zaplanowana na 2019 r. w kwocie 2.342.625 tys. zł, jest o 12,6% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównaniu podlega 90% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia – liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju – jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw zaplanowana na 2019 r. w kwocie 1.392.732 tys. zł, jest o 18,2% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównaniu podlega 72% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie jest niższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw, a więc te, które nie dokonują wpłat i w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2019 r. została zaplanowana w wysokości 699.991 tys. zł, tj. na poziomie o 14,0% wyższym od zaplanowanego na 2018 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między gminy według następujących, określonych ustawowo, kryteriów:

- 1) 50% – między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin,
- 2) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin,
- 3) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2019 r. została zaplanowana w wysokości 1.383.965 tys. zł, tj. o 8,8% wyższej niż zaplanowana na 2018 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między powiaty według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 9% – między powiaty, które w roku poprzedzającym rok bazowy nie dokonywały wpłat do budżetu państwa i powiaty, które dokonały wpłaty do budżetu państwa w kwocie niższej niż 1.000.000 zł, w zależności od wysokości wydatków na rodziny zastępcze poniesionych w roku poprzedzającym rok bazowy,
- 2) 7% – między powiaty, ustalone przez ministra właściwego do spraw pracy, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane są przez inny powiat,
- 3) 30% – między powiaty, w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu jest wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju,
- 4) 30% – między miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych, znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu,
- 5) 24% – między powiaty, w których kwota planowanych dochodów powiatu na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na rok bazowy.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2019 r. została zaplanowana w wysokości 509.370 tys. zł, tj. o 35,3% wyższej niż zaplanowano na 2018 r.

Kwotę części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, których dochody podatkowe (udział w PIT i CIT), powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Kwota tej części subwencji jest ustalana jako iloraz sumy dochodów podatkowych wszystkich województw, uzyskanych w roku poprzedzającym rok bazowy oraz liczby mieszkańców kraju.

Część regionalna subwencji ogólnej, stanowiąca 52% kwoty wpłat województw do budżetu państwa, jest rozdzielana proporcjonalnie do przeliczeniowej liczby bezrobotnych ustalonej dla danego województwa z uwzględnieniem liczby bezrobotnych w przedziałach wiekowych.

Kwotę stanowiącą 48% części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, w których dochody podatkowe za rok poprzedzający rok bazowy, powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej i kwotę części regionalnej subwencji ogólnej ustaloną z zastosowaniem przeliczeniowej liczby bezrobotnych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Województwa dokonujące wpłat nie otrzymują części regionalnej subwencji ogólnej.

Ponadto dla województw została zaplanowana, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwa celowa w wysokości 280.500 tys. zł. Środki tej rezerwy zostaną przeznaczone na dotacje dla województw na dofinansowanie budowy i przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi. Rezerwa ta będzie dzielona według ustawowych kryteriów.

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin została zaplanowana na 2019 r. w wysokości 8.500 tys. zł, tj. o 50,0% niższej niż zaplanowano na 2018 r.

Kwota części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin wynika z ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. poz. 1840, z późn. zm.). Ta część subwencji dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Zmniejszenie kwoty zaplanowanej na 2019 r. z przeznaczeniem na część rekompensującą subwencji ogólnej wynika ze zmniejszenia ubytku dochodów gmin w związku z częściowym wygaśnięciem zmienionych zezwoleń na prowadzenie działalności na terenie specjalnych stref ekonomicznych, na podstawie których grunty, budowle i budynki były zwolnione z podatku od nieruchomości.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

W części 82 budżetu państwa zaplanowano na 2019 r. środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, tj. w tej samej wysokości co środki zaplanowane na ten cel na 2018 r.

Środki tej rezerwy przeznaczone będą na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymanie rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu, a także na remont, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

2.1.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2019 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości 42.645.825 tys. zł, z tego na dofinansowanie zadań bieżących zaplanowano 42.572.062 tys. zł, a zadań majątkowych 73.763 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje na współfinansowanie oraz finansowanie (wydatki podlegające refundacji) programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
<i>w tys. zł</i>			
Dotacje ogółem	42.645.825	42.572.062	73.763
Krajowe Biuro Wyborcze	7.650	7.650	
Obrona narodowa	25.700	5.700	20.000
Oświata i wychowanie	954	954	
Rolnictwo	300	300	
Transport	15.550		15.550
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	210	210	
Zabezpieczenie społeczne	7.300	7.300	
Sprawy zagraniczne	900	900	
Województwa	42.587.261	42.549.048	38.213

Jak wynika z powyższego zestawienia 99,9% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 8 częściach stanowią 0,1% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych. Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawach o: pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tzw. Program 500 plus), pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego, przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto źródłem sfinansowania programów wieloletnich pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy Etap V 2016-2020” oraz „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” będą również środki ujęte w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wg działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
		w tys. zł		
	Dotacje ogółem	42.645.825	42.572.062	73.763
010	Rolnictwo i łowiectwo	11.294	9.873	1.421
020	Leśnictwo	390	390	
050	Rybołówstwo i rybactwo	205	205	
100	Górnictwo i kopalnictwo	666	666	
600	Transport i łączność	648.906	648.906	
630	Turystyka	2.652	2.652	
700	Gospodarka mieszkaniowa	86.544	86.209	335
710	Działalność usługowa	306.459	304.041	2.418
750	Administracja publiczna	425.355	425.355	
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7.650	7.650	
752	Obrona narodowa	42.911	7.361	35.550
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2.324.052	2.291.552	32.500
755	Wymiar sprawiedliwości	100.914	100.914	
758	Różne rozliczenia	65.959	65.959	
801	Oświata i wychowanie	70.734	70.734	
851	Ochrona zdrowia	655.931	655.335	596
852	Pomoc społeczna	3.711.022	3.710.229	793
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	81.462	81.462	
855	Rodzina	34.079.268	34.079.268	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.400	3.400	
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	371	371	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	19.680	19.530	150

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 22 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, transportu i łączności. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 41.500.641 tys. zł, co stanowi 97,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę dotacji wg. ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	majątkowe
		w tys. zł	
Dotacje na zadania	42.645.825	42.572.062	73.763
- własne*	3.148.702	3.113.002	35.700
- z zakresu administracji rządowej	39.412.942	39.374.879	38.063
- realizowane na podstawie porozumień	84.181	84.181	

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych

Najwyższą kwotę stanowiącą 92,4% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tys. zł	
Ogółem	42.645.825	42.572.062	73.763
- Gminy*	36.907.227	36.906.484	743
- Powiaty	4.957.755	4.885.335	72.420
- Samorzady województw	780.843	780.243	600

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych

Dotacje w wysokości 36.907.227 tys. zł, tj. 86,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 34.655.963 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 16.582 tys. zł, własne – 2.234.682 tys. zł.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu rodziny – 33.790.976 tys. zł (całość stanowią wydatki bieżące), co stanowi 91,6% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego całość planowana jest na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki na:

- realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ustawa dotyczy wypłaty świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na dziecko – 20.750.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);

- realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zasiłków dla opiekunów wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Dotacje te zaplanowane zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów – 12.000.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
- realizację rządowego programu „Dobry start”. Program dotyczy wypłaty świadczenia dobry start w wysokości 300 zł na dziecko związane z edukacją szkolną – 940.815 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 2.662.002 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.661.259 tys. zł i zadania inwestycyjne 743 tys. zł), co stanowi 7,2% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 489.098 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 4.900 tys. zł, własne – 2.168.004 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
 - wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 1.292.111 tys. zł (zadania własne);
 - działalność ośrodków pomocy społecznej – 437.081 tys. zł (zadania własne – 431.613 tys. zł oraz z zakresu administracji rządowej – 5.468 tys. zł);
 - realizację zadań w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 350.000 tys. zł (zadania własne);
 - działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 403.826 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej).
- finansowanie zadań administracji publicznej – 364.433 tys. zł (tylko zadania bieżące), z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 363.658 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 775 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych oraz zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 4.957.755 tys. zł, co stanowi 11,6% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 4.047.553 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 23.538 tys. zł, własne – 886.664 tys. zł.

Dotacje dla powiatów przeznaczone są głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 2.323.094 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.290.594 tys. zł i zadania inwestycyjne 32.500 tys. zł), co stanowi 46,9% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w powyższej kwocie przeznaczone są na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym głównie:
 - dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 2.322.036 tys. zł, z tego na zadania bieżące 2.289.536 tys. zł, zadania inwestycyjne 32.500 tys. zł;
 - zadania obrony cywilnej – 745 tys. zł.
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu rodziny, pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.386.729 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.386.679 tys. zł i zadania inwestycyjne 50 tys. zł), co stanowi 28,0% dotacji zaplanowanych dla powiatów, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 547.096 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.800 tys. zł, własne – 837.833 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
 - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 837.833 tys. zł (bieżące zadania własne);
 - realizację rządowego programu „Dobry start” w zakresie wypłaty świadczenia dobry start w wysokości 300 zł na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej lub osobę uczącą się będącą osobą usamodzielnioną z przeznaczaniem na wydatki związane z edukacją szkolną – 10.905 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
 - realizację dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł na każde umieszczone dziecko w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka, a także dodatku w wysokości 500 zł do zryczałtowanej kwoty na każde umieszczone dziecko w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego – 250.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
 - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 183.832 tys. zł, z tego na zadania bieżące 183.782 tys. zł, zadania inwestycyjne 50 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);

- działalność powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 81.434 tys. zł (bieżące zadania z zakresu administracji rządowej).
- ochronę zdrowia – 652.126 tys. zł (z tego na zadania bieżące 651.580 tys. zł i zadania inwestycyjne 546 tys. zł), co stanowi 13,2% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Całość stanowią dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i przeznaczone są głównie na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze lub w domach pomocy społecznej oraz uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli jeżeli nie posiadają uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, a także za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium – 651.570 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą – 780.843 tys. zł, co stanowi 1,8% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 709.426 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 44.061 tys. zł, własne – 27.356 tys. zł.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- transport i łączność – 647.497 tys. zł, co stanowi 82,9% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. na dopłaty dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg – 644.915 tys. zł oraz na zadania realizowane przez samorząd województwa na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (m. in. wydawanie zaświadczeń ADR) – 2.582 tys. zł;
- oświatę i wychowanie – 42.996 tys. zł, co stanowi 5,5% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota zostanie przeznaczona na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na terenie województwa;
- rodzina – 27.048 tys. zł, co stanowi 3,5% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (w tym prowadzące adopcje zagraniczne), o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2.2. Wydatki majątkowe

W ustawie budżetowej na rok 2019 wydatki majątkowe zaplanowane zostały w wysokości 21.774.327 tys. zł, w następującej szczegółowości:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2018	Projekt ustawy budżetowej 2019	3:2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Ogółem	21.176.991	21.774.327	102,8
Wydatki na zadania inwestycyjne jednostek budżetowych	13.651.677	14.845.722	108,7
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	3.797.229	3.822.869	100,7
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	2.126.212	2.300.555	108,2
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1.280.768	450.753	35,2
Wydatki na zadania inwestycyjne pozostałych jednostek	163.155	155.032	95,0
Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE	5.067	4.000	78,9
Dotacje/wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych	71.465	96.133	134,5
- dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	44.440	42.877	96,5
- dla jednostek budżetowych	27.025	53.256	197,1
Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	55.918	73.763	131,9
- dotacje dla gmin	5.433	743	13,7
- dotacje dla powiatów	31.013	72.420	233,5
- dotacje dla samorządów województw	19.472	600	3,1
Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie zadań inwestycyjnych objętych mecenatem państwa	25.500	25.500	100

W ramach wydatków majątkowych kwota 17.954.258 tys. zł ujęta została w budżetach dysponentów, a kwota 3.820.069 tys. zł w rezerwach celowych budżetu państwa.

Największy udział (99,92%) w kwocie wydatków majątkowych ujętych w budżetach dysponentów stanowią wydatki zaplanowane na zadania realizowane w ramach niżej wymienionych 13 obszarów:

- **Obrona narodowa** – 11.652.152 tys. zł, w tym głównie wydatki na modernizację techniczną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej m.in. na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego, wydatki na inwestycje budowlane na potrzeby wojska, na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych dotyczących Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) oraz na realizację zadań w ramach programu wieloletniego „Zabezpieczenie transportu najważniejszych osób w państwie (VIP)”,
- **Transport i łączność** – 1.781.798 tys. zł, w tym głównie na inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej realizowane w ramach programu wieloletniego pn. „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)”, a także na budowę i przebudowę dworców kolejowych, realizację programu wieloletniego pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, zadania inwestycyjne na potrzeby przejść granicznych, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, urzędów morskich oraz Inspekcji Transportu Drogowego,
- **Ochrona zdrowia** – 1.032.687 tys. zł, głównie na:
 - inwestycje szpitali klinicznych, w tym 7 programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia, tj.:
 - „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków – Prokocim”,
 - „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie”,
 - „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego”,
 - „Drugi etap budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym”,
 - „Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy”,
 - „Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie”,
 - „Powstanie Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi”,
 - inwestycje budowlane oraz zakupy inwestycyjne na potrzeby SP ZOZ podległych ministerstwom: obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji,
 - realizację programów polityki zdrowotnej, w tym głównie programów wieloletnich pn.: „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych” oraz „Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej”,
- **Nauka i szkolnictwo wyższe** – 757.698 tys. zł, w szczególności na inwestycje budowlane związane z działalnością dydaktyczną szkół wyższych, w tym realizowane w ramach programów wieloletnich „Uniwersytet Warszawski 2016-2025” i „Uniwersytet

im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2019”, zadania inwestycyjne związane z działalnością statutową i inwestycyjną jednostek naukowych (w tym głównie zakup, wytworzenie lub rozbudowa aparatury naukowo-badawczej, modernizację lub przebudowę infrastruktury badawczej i laboratoryjnej, kontynuację finansowania udziału w przedsięwzięciu inwestycyjnym realizowanym na podstawie umowy międzynarodowej: „Budowa Ośrodka Badań Antyprotonami i Jonami w Europie” (FAIR)) oraz na zadania inwestycyjne uczelni wojskowych,

- **Administracja publiczna i urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** – 639.369 tys. zł, w tym głównie wydatki inwestycyjne na potrzeby izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi, urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministerstw i urzędów centralnych organów administracji rządowej, placówek zagranicznych, jak również urzędów wojewódzkich,
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – 596.188 tys. zł, w szczególności inwestycje na potrzeby muzeów, archiwów, centrów kultury i sztuki oraz bibliotek, w tym realizowane w ramach programów wieloletnich:
 - „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”,
 - „Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku”,
 - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”,oraz dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także na inwestycje związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 556.210 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane i zakupy wyposażenia formacji w zakresie sprzętu transportowego, uzbrojenia i techniki specjalnej oraz informatyki i łączności w związku z realizacją "Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020", a także na inwestycje i zakupy inwestycyjne na potrzeby Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Agencji Wywiadu,
- **Wymiar sprawiedliwości** – 491.871 tys. zł, w tym głównie na zadania inwestycyjne jednostek sądownictwa powszechnego, jednostek powszechnych prokuratury, więziennictwa oraz centralnych administracyjnych jednostek wymiaru sprawiedliwości i prokuratury,

- **Rolnictwo i łowiectwo oraz rybołówstwo i rybactwo** – 147.503 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne na potrzeby Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz zakupy inwestycyjne Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,
- **Przetwórstwo przemysłowe** – 134.080 tys. zł, w tym głównie na realizację programu wieloletniego pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023” oraz na zadania realizowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości,
- **Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza** – 92.731 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane na potrzeby szkół artystycznych, Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie, szkół rolniczych i leśnych oraz internatów i burs szkolnych,
- **Różne rozliczenia** – 32.800 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne (infrastruktura IT, systemy informatyczne, licencje) na potrzeby Komisji Nadzoru Finansowego,
- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 25.253 tys. zł, w tym głównie na realizację programu wieloletniego „Program Ochrony Brzegów Morskich”, zadania inwestycyjne na potrzeby Głównego i Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska oraz Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane również w rezerwach celowych w wysokości 3.820.069 tys. zł, które zostaną przeznaczone na:

- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 – 1.100.000 tys. zł,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizację zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły – 750.000 tys. zł,
- realizację Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020 – 658.293 tys. zł,
- uzupełnienie wydatków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP, z przeznaczeniem na realizację przedsięwzięć: sprzęt transportowy, uzbrojenia i techniki specjalnej, informatyki i łączności oraz wyposażenie osobiste i ochronne funkcjonariuszy, w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020 – 423.798 tys. zł,

- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania oraz na zadania związane z poprawą finansów publicznych, w tym odbudową dochodów budżetu państwa – 209.039 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz na zadania realizowane na podstawie art. 20b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – 140.000 tys. zł,
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych – 122.016 tys. zł,
- modernizację Służby Więziennej – 101.873 tys. zł,
- zadania w obszarze kultury – 80.869 tys. zł,
- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołectkiego w 2018 r. – 62.325 tys. zł,
- dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – 60.347 tys. zł,
- budowę i modernizację przejść granicznych – 35.000 tys. zł,
- zadania związane z realizacją ustawy o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – 22.370 tys. zł,
- wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych – 15.310 tys. zł,
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne – 11.660 tys. zł,
- realizację Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego - Etap V 2016-2020 – 7.771 tys. zł,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego – 7.018 tys. zł,
- finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum – 4.900 tys. zł,
- utrzymanie systemów informatycznych w ochronie zdrowia oraz realizację niektórych zadań wynikających z ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw – 3.530 tys. zł,
- Program polskiej energetyki jądrowej – 1.850 tys. zł,
- zadania w obszarze zdrowia – 1.500 tys. zł,
- realizację przedsięwzięć związanych z ograniczaniem przestępczości gospodarczej oraz przeciwdziałaniem zagrożeniom terrorystycznym – 600 tys. zł.

2.3. Obsługa długu Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Ustawa 2018 r.	Projekt budżetu na 2019 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa	30.699.900	29.199.900	95,1
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	21.091.465	20.767.327	98,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	9.608.435	8.432.573	87,8

W ustawie budżetowej na 2019 r. na wydatki w grupie ekonomicznej – obsługa długu Skarbu Państwa¹ zaplanowano łącznie kwotę 29.199.900 tys. zł, tj. o 4,9 % mniej niż w ustawie budżetowej na 2018 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 20.767.327 tys. zł,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych w wysokości 8.432.573 tys. zł.

Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2019 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 29.200.000 tys. zł, tj. o 4,9 % mniej niż w ustawie budżetowej na 2018 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych,
- rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

¹ Grupa ta nie obejmuje rozliczeń z tytułu poręczeń krajowych udzielonych przez Skarb Państwa dotyczących kosztów prowadzonych postępowań sądowych związanych z poręczeniami SP w wysokości 100 tys. zł, które są planowane i ewidencjonowane w cz. 79 bp – Obsługa długu Skarbu Państwa, w grupie ekonomicznej – wydatki bieżące jednostek budżetowych.

Wyszczególnienie	Ustawa 2018 r.	Projekt budżetu na 2019 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	30.700.000	29.200.000	95,1
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	21.091.465	20.767.327	98,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	9.608.435	8.432.573	87,8
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	100	100	100,0

2.3.1. Wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym zaplanowano na kwotę 20.767.327 tys. zł, tj. o 1,5% niższą niż w ustawie budżetowej na 2018 rok. Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w łącznej wysokości 20.146.687 tys. zł,
- b) odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 542.061 tys. zł,
- c) odsetki od pożyczek bankowych w wysokości 591 tys. zł,
- d) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 7.019 tys. zł,
- e) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 70.969 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym

Planowane na 2019 r. wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 20.146.687 tys. zł, dotyczą:

- dyskonta od wykupywanych w 2019 r. bonów skarbowych w wysokości 109.682 tys. zł. Wydatki te będą dotyczyć bonów skarbowych emitowanych w 2019 roku,
- dyskonta i odsetek od obligacji rynkowych z uwzględnieniem transakcji swap w wysokości 19.188.724 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:
 - stałoprocentowych w wysokości 15.008.022 tys. zł,
 - zmiennoprocentowych w wysokości 4.050.651 tys. zł,

- indeksowanych w wysokości 130.051 tys. zł.

W 2019 r. obsługiwane będą obligacje hurtowe emitowane od 2002 r.

- odsetek i dyskonta od obligacji oszczędnościowych w wysokości 848.281 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:
 - krótkookresowych w wysokości 4.961 tys. zł,
 - trzymiesięcznych o oprocentowaniu stałym OTS w wysokości 11.987 tys. zł,
 - dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOS w wysokości 124.154 tys. zł,
 - trzyletnich o zmiennej stopie procentowej TOZ w wysokości 10.733 tys. zł,
 - czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 264.458 tys. zł,
 - emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 431.974 tys. zł,
 - rodzinnych ROS i ROD w wysokości 14 tys. zł.

W 2019 r. obsługiwane będą obligacje oszczędnościowe emitowane od 2009 r.

Odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów

Wydatki na odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych szacowane są w 2019 r. na kwotę 542.061 tys. zł.

Odsetki od pożyczek bankowych

Wydatki na odsetki od pożyczek krótkoterminowych na rynku międzybankowym w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa w 2019 r. szacuje się w wysokości 591 tys. zł.

Odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA

Wydatki na odsetki należne kontrahentowi od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA (Credit Support Annex) szacuje się w 2019 r. na kwotę 7.019 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na koszty emisji krajowych spw oraz inne opłaty i prowizje szacuje się w 2019 r. na 70.969 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agenta emisji obligacji detalicznych (PKO BP), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z przyjmowaniem środków przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych oraz opłaty za usługi rozliczeniowo-depozytowe (KDPW).

2.3.2. Wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych zaplanowano na kwotę 8.432.573 tys. zł, tj. o 12,2% niższą niż w ustawie budżetowej na 2018 r. Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi – 7.725.374 tys. zł,
- b) odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek – 645.222 tys. zł,
- c) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje – 61.977 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz przepływy związane z innymi instrumentami finansowymi

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi zaplanowano na 2019 r. w wysokości 7.725.374 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji emitowanych od 2004 r. na rynku euro, dolara amerykańskiego, jena japońskiego, franka szwajcarskiego oraz juana chińskiego.

Odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów i pożyczek zaplanowane na 2019 r. w wysokości 645.222 tys. zł będą realizowane na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego - w wysokości 469.206 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na: infrastrukturę drogową, modernizację sieci kolejowych oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, medycyny i zdrowia, a także związane ze współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa do wybranych programów/priorytetów w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,
- Banku Światowego – w wysokości 164.806 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,
- Banku Rozwoju Rady Europy – w wysokości 11.210 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji spw na rynkach zagranicznych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2019 r. w wysokości 61.977 tys. zł. Koszty zaplanowane w tej pozycji dotyczą głównie wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych oraz innych kosztów za usługi prawne i bankowe.

3.3.3. Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano na 2019 r. w wysokości 100 tys. zł, tj. 100% kwoty z ustawy budżetowej na 2018 r. Kwota ta obejmuje wydatki związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi dotyczącymi udzielonych poręczeń Skarbu Państwa.

2.4. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 zaplanowano wydatki budżetu państwa, nieuwzględnione w budżecie środków europejskich, na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 10.187.741 tys. zł, w tym na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich,
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieuwjętych w budżecie środków europejskich,
- finansowanie projektów pomocy technicznej,
- finansowanie rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE,
- finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 5.102.567 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane m. in. w ramach:

- 1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w tym na:
 - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020,
 - Europejską Współpracę Terytorialną 2014-2020,
 - Europejski Instrument Sąsiedztwa 2014-2020,
 - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
 - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
 - Instrument "Łącząc Europę",
- 2) Wspólnej Polityki Rolnej,
- 3) Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – III Perspektywa Finansowa,

- 4) innych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich.

Pozostała część wydatków na realizację projektów unijnych, w tym na wynagrodzenia, została zaplanowana w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 8 – z przeznaczeniem na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej - w kwocie 5.085.174 tys. zł.

Zaplanowanie rezerwy wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, różny stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane w budżecie państwa wydatki – w poszczególnych częściach budżetowych – dotyczą następujących programów:

- 1) Krajowych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach tych programów zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 1.968.972 tys. zł, z tego na:
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 kwotę 783.089 tys. zł,
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020 kwotę 591.961 tys. zł,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 kwotę 296.009 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 kwotę 135.377 tys. zł,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 kwotę 114.527 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 kwotę 48.009 tys. zł,

- 2) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.197.047 tys. zł,
- 3) Instrumentu "Łącząc Europę" – w częściach budżetowych na 2019 r. zaplanowano kwotę 273.585 tys. zł,
- 4) Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 – wydatki na 2019 rok w ramach programu zaplanowano w wysokości – 65.766 tys. zł,
- 5) Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa – w ramach tych programów zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 39.109 tys. zł,
- 6) Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – w ramach tego programu zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 36.980 tys. zł,
- 7) Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiej Współpracy Terytorialnej w częściach budżetowych zaplanowano na 2019 rok wydatki w wysokości 27.053 tys. zł,
- 8) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w częściach budżetowych zaplanowano na 2019 rok wydatki w wysokości 26.755 tys. zł,
- 9) Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, nieujętych w budżecie środków europejskich – w ramach tych programów zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 85.377 tys. zł,
- 10) Wspólna Polityka Rolna – w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.381.923 tys. zł. Z wydatków budżetu państwa finansowane będą następujące zadania: współfinansowanie płatności Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), działań interwencyjnych, przejściowe wsparcie krajowe, a także finansowanie wyprzedzające PROW.

2.5. Wydatki budżetu państwa według działów

Dział		Projekt budżetu państwa na rok 2019
		w tys. zł
1		2
Razem		415.415.150
010	Rolnictwo i łowiectwo	4.871.955
020	Leśnictwo	9.013
050	Rybołówstwo i rybactwo	82.500
100	Górnictwo i kopalnictwo	575.364
150	Przetwórstwo przemysłowe	784.241
500	Handel	428.754
550	Hotele i restauracje	19.500
600	Transport i łączność	11.489.616
630	Turystyka	58.251
700	Gospodarka mieszkaniowa	824.593
710	Działalność usługowa	445.919
720	Informatyka	25.265
730	Nauka	6.347.040
750	Administracja publiczna	14.380.672
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2.846.699
752	Obrona narodowa	36.452.900
753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	88.926.713
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	15.194.857
755	Wymiar sprawiedliwości	13.285.387
757	Obsługa długu publicznego	29.200.000
758	Różne rozliczenia	112.506.906
801	Oświata i wychowanie	2.010.002
803	Szkolnictwo wyższe	16.226.235
851	Ochrona zdrowia	7.998.931
852	Pomoc społeczna	3.803.969
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4.988.094
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	121.425
855	Rodzina	37.793.387
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.035.552
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.459.033
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	112.172
926	Kultura fizyczna	110.205

2.6. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i sądy powszechne

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Poniższa tabela przedstawia wydatki dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2019:

nr części	Nazwa części	Ustawa budżetowa na rok 2018	Projekt ustawy budżetowej na rok 2019	% 4:3
1	2	3	4	5
01	Kancelaria Prezydenta RP	200.382	199.882	99,8
02	Kancelaria Sejmu	577.832	585.563	101,3
03	Kancelaria Senatu	209.093	230.232	110,1
04	Sąd Najwyższy	111.695	167.157	149,7
05	Naczelný Sąd Administracyjny	504.926	543.783	107,7
06	Trybunał Konstytucyjny	35.880	36.930	102,9
07	Najwyższa Izba Kontroli	282.111	288.676	102,3
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	39.433	48.109	122,0
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	42.989	68.069	158,3
10	Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych	21.006	35.660	169,8
11	Krajowe Biuro Wyborcze	63.607	80.356	126,3
12	Państwowa Inspekcja Pracy	324.621	350.560	108,0
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	363.288	349.643	96,2
14	Rzecznik Praw Dziecka	11.469	12.587	109,7
15	Sądy powszechne	7.527.737	8.251.266	109,6
52	Krajowa Rada Sądownictwa	15.030	16.189	107,7
		10.331.099	11.264.662	109,0

Ustalony na 2019 rok wydatki urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wynoszą 11.264.662 tys. zł, tj. o 9,0% więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2018. Ze środków tych na wydatki bieżące zaplanowano 10.782.826 tys. zł (110,0% planu na 2018 r.), a na majątkowe 481.836 tys. zł (91,0% planu na rok 2018).

W ramach wyżej wymienionych wydatków finansowane będą:

- koszty utrzymania i funkcjonowania urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 2.846.699 tys. zł, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych – 136.015 tys. zł, wydatki bieżące – 2.432.248 tys. zł, (w tym na wynagrodzenia i pochodne m.in. dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa, uposażenia parlamentarzystów – 1.763.677 tys. zł), dotacje celowe – 118.450 tys. zł, wydatki majątkowe – 159.971 tys. zł;
- uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne – 581.826 tys. zł;
- nakłady na funkcjonowanie sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych) – 7.790.570 tys. zł;
- dotacja dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 30.000 tys. zł; środki te przeznaczone będą na realizację programów rewaloryzacji zespołów zabytkowych Krakowa;
- środki na działalność związaną z ochroną pamięci walk i męczeństwa – 15.567 tys. zł.

Ponadto zaplanowano rezerwę celową na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum przeznaczoną m.in. na wybory do Sejmu i do Senatu RP, wybory do Parlamentu Europejskiego oraz ewentualne referendum ogólnokrajowe w wysokości 662.930 tys. zł.

2.7. Obrona narodowa

Wydatki na obronę narodową na 2019 rok zaplanowane zostały w wysokości 44.674.000 tys. zł, co stanowi 2,0% planowanego Produktu Krajowego Brutto w roku 2019 i stanowi realizację zapisów art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydatki obronne obejmują wydatki w części budżetu państwa obrona narodowa oraz w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa. W ramach tej kwoty środki w wysokości 12.530.501 tys. zł zaplanowano na wydatki majątkowe, co stanowi 28,0% wydatków obronnych i gwarantuje realizację postanowień ww. ustawy. Natomiast na badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie obronności przeznaczone zostały środki w wysokości 1.118.847 tys. zł; kwota ta stanowi 2,5% wydatków obronnych, zgodnie z zapisami ww. ustawy.

W ramach wydatków obronnych zaplanowano:

- 43.812.253 tys. zł w budżecie części obrona narodowa,
- 861.747 tys. zł w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa.

W części obrona narodowa w ramach zaplanowanej kwoty sfinansowane będą:

- wydatki majątkowe przeznaczone głównie na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne resortu obrony narodowej oraz na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO – 12.001.791 tys. zł,
- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń oraz wynagrodzenia pracowników cywilnych wraz z pochodnymi – 11.182.432 tys. zł,
- wydatki na zakup usług remontowych, zdrowotnych, telekomunikacyjnych i pozostałych oraz na zakup materiałów i wyposażenia, sprzętu i uzbrojenia, energii oraz środków żywności – 9.341.549 tys. zł,
- emerytury i renty dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 7.048.482 tys. zł;
- pozostałe wydatki bieżące – 1.422.243 tys. zł,
- dotacje na zadania związane z obronnością – 1.544.628 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1.271.128 tys. zł.

Środki zaplanowane w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa przeznaczone zostaną na sfinansowanie:

- projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności;
- „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych”,
- działalności jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych,

- zadań wynikających z „Programu Mobilizacji Gospodarki”,
- zadań wynikających z programu zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie,
- innych zadań wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

2.8. Środki własne Unii Europejskiej

Część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej, została utworzona w celu dokonywania płatności polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE (tzw. środków własnych UE). Wpłata ta wynika z konieczności wypełnienia traktatowego zobowiązania Polski wobec UE.

Kalkulacja wysokości środków własnych na kolejny rok budżetowy jest oparta na projekcie budżetu UE przedłożonym przez Komisję Europejską, wyrażonym w EUR, który zakłada wysokość polskiej wpłaty na poziomie 4.948,5 mln EUR, tj. 21.157,2 mln PLN przy uwzględnieniu przyjętego na posiedzeniu Komitetu Doradczego ds. Środków Własnych UE kursu dla prognozy składki członkowskiej na 2019 r., wynoszącego 4,2755 PLN/EUR.

Należy przy tym zauważyć, że ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski i Radę UE, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Ponadto poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu UE, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych państw członkowskich.

W ustawie budżetowej na 2018 rok w części 84 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 19.643.623 tys. zł. Na 2019 rok szacuje się całkowitą kwotę płatności do budżetu UE na poziomie 21.157.223 tys. zł. Wyższa niż w 2018 r. prognoza wysokości składki wynika przede wszystkim ze zwiększonego poziomu płatności w projekcie budżetu UE na 2019 r. w stosunku do budżetu UE na 2018 r. oraz szybszego tempa wzrostu gospodarczego Polski na tle innych państw członkowskich.

Mając jednak na uwadze występujące w ostatnich latach znaczące zmiany w wysokości polskiej składki członkowskiej oraz w celu optymalnego zarządzania skutkami uchwalanych w 2019 r. korekt budżetowych podjęto decyzję o umieszczeniu części środków na zapłatę składki do UE w rezerwie celowej w kwocie 2 mld zł. W efekcie limit wydatków dla części 84 na 2019 r. został określony na poziomie 19.157.223 tys. zł, w tym:

- § 8510 – wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 12.071.148 tys. zł,
- § 8520 – wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług – 2.747.184 tys. zł,
- § 8530 – wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych – 3.072.936 tys. zł,
- § 8560 – wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 1.119.852 tys. zł,
- § 8570 – wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 146.103 tys. zł.

3. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 373, z późn. zm.) zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 34.557.540 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy) i w porównaniu do roku 2018 (bez rezerw celowych – 32.808.391 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 1.749.149 tys. zł, co stanowi ok. 5,3%.

Dane w zakresie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące kwot wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń prezentowane są w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2019 w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków.

Prezentowane kwoty w 2019 r. obejmują wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy oraz uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe uposażenia roczne, a także zapomogi przysługujące na podstawie odrębnych ustaw żołnierzom i funkcjonariuszom.

Zmiany wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych (bez rezerw celowych) w 2019 r., w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2018, wynikają m. in. z następujących tytułów:

- 1) podwyższenia uposażeń żołnierzy zawodowych,
- 2) wzrostu wynagrodzeń osobowych w związku z przyjęciem – co do zasady – średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 102,3%,
- 3) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2018, w tym w związku z: przyznaniem środków na wynagrodzenia dla pracowników izb administracji skarbowej i Krajowej Informacji Skarbowej, zwiększeniem zatrudnienia w Centrum Systemów Informacyjnych w Ochronie Zdrowia na utrzymanie trwałości projektów, zwiększeniem zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Transportu Drogowego w związku ze zmianą ustawy o drogach publicznych i niektórych innych ustaw,
- 4) skutków podwyższenia od dnia 1 maja 2018 roku uposażeń funkcjonariuszy służb mundurowych zatrudnionych na najniższych stanowiskach oraz dodatku stołecznego dla funkcjonariuszy Policji,
- 5) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy, w tym głównie w związku ze zwiększeniem w 2018 roku liczebności Sił Zbrojnych RP żołnierzy zawodowych oraz zwiększeniem zatrudnienia pracowników cywilnych z uwagi

na konieczność zabezpieczenia nowych zadań realizowanych przez Siły Zbrojne RP związanych m.in. z kontynuacją tworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej, zabezpieczeniem obsługi wojsk sojuszniczych czy wzmocnieniem jednostek na wschodniej flance NATO,

- 6) zwiększenia zatrudnienia funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych w Agencji Wywiadu,
- 7) podwyżek wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i asesorów prokuratorskich.

Rozdział VI

Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2019 r. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczególności określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

W układzie zadaniowym, programy wieloletnie wykazywane są zasadniczo w ramach jednej podziałki zadaniowego układu wydatków. W uzasadnionych przypadkach dysponenci mogą ująć dany program wieloletni w ramach więcej, niż jednego zadania/podzadania/działania dla danego programu wieloletniego (uwzględniając podział programu na obszary działalności państwa, odpowiednio do właściwości podmiotów realizujących daną część programu), z zachowaniem zasady ciągłości ujęcia programu w układzie zadaniowym w latach poprzednich. Niektóre programy zostały więc wykazane w więcej, niż w jednym zadaniu/podzadaniu/działaniu (np. program wieloletni pn. "Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa").

W 2019 r. realizowanych będzie 46 programów wieloletnich, na które zaplanowano łączne wydatki budżetowe w wysokości 13.547.155 tys. zł, w tym 1.447.881 tys. zł z rezerw celowych, natomiast 12.099.274 tys. zł z poszczególnych części budżetowych. Nowymi programami, które będą obowiązywać od 2019 r. są:

- 1) "Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028",
- 2) "Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku",
- 3) "Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów".

Przewiduje się również kontynuację programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”.

Ponadto, w zestawieniu programów wieloletnich na 2019 r. ujęto program, który obowiązywał już w 2018 r., przy czym został uchwalony przez Radę Ministrów w styczniu 2018 r. ("Program zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie

Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie").

W uzasadnieniu zamieszczonym poniżej zawarto dodatkowo omówienie jakie działania/prace przewiduje się wykonać w szczególności w 2019 r. w ramach realizacji każdego z opisanych programów.

1. Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023

Wieloletni „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.4. *Wsparcie projektów inwestycyjnych*, działania 6.1.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r. z późn. zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Minister Przedsiębiorczości i Technologii.

Celem Programu jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki, poprzez wspieranie dotacjami z budżetu państwa nowych inwestycji o istotnym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Wspierane są inwestycje określone w sektorach kwalifikowanych jako sektory wysokiej technologii (hi-tech). Sektory te generują najwyższą wartość dodaną, najsilniej przyczyniają się do rozwoju gospodarki oraz wzmocniają jej przewagę konkurencyjną. Zakłada się, że w wyniku realizacji inwestycji objętych Programem zostanie utworzonych w Polsce co najmniej 30 tys. miejsc pracy oraz zostaną zrealizowane projekty o wartości przekraczającej 17,5 mld zł.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2023 wynoszą 1.443.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 174.500 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	3.500

W 2019 r. w związku z nowelizacją zasad przyznawania wsparcia na podstawie Programu i włączeniem do systemu jakościowej oceny projektów, wsparciem będą obejmowane przede wszystkim inwestycje z sektorów/branż o wysokim potencjale rozwoju oraz dużej innowacyjności (wysokich i średniowysokich technologii oraz usług biznesowych opartych na zaawansowanej wiedzy).

2. Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021

Program wieloletni „*Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1.W *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.2.W *Tworzenie warunków do zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw*, działaniu 6.1.2.1. *Wspieranie współpracy w systemie innowacji*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 17/2015 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) sprawuje Minister Przedsiębiorczości i Technologii.

Celem programu jest zapewnienie finansowania wkładu własnego czterech polskich konsorcjów wchodzących w skład sieci Enterprise Europe Network, wybranych przez Komisję Europejską w drodze konkursu (finansowanego w 60% przez Komisję Europejską w ramach programu COSME), a także sfinansowanie działalności Krajowego Punktu Kontaktowego ds. instrumentów finansowych programów ramowych UE.

Dzięki realizacji programu przedsiębiorcy mają zapewniony dostęp do bezpłatnych, kompleksowych usług informacyjnych i doradczych oferowanych przez 30 polskich ośrodków Enterprise Europe Network, usług z zakresu innowacji i transferu technologii, pomocy w poszukiwaniu partnerów technologicznych i handlowych. Ośrodki organizują także seminaria informacyjne, konferencje, panele konsultacyjne i imprezy kooperacyjne (targi i misje).

Ponadto przedsiębiorcy i instytucje finansowe mają zapewniony w jednym miejscu dostęp do informacji na temat instrumentów finansowych programów Unii Europejskiej takich jak: COSME, Horyzont 2020 – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, program Kreatywna Europa na rzecz sektorów kultury i kreatywnych oraz Program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”), udzielanych przez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. instrumentów finansowych programów UE działający przy Związku Banków Polskich.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2021 wynoszą 164.045 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 10.035 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu (w os.)	30.000

W 2019 r. zostaną zawarte z PARP – realizatorem programu – umowy wykonawcze do umów ramowych zawartych w roku 2015. Na ich podstawie przekazane zostaną środki na kontynuowanie zadań realizowanych w ramach Programu.

3. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Wieloletni „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” realizowany będzie w 2019 r. na poziomie działania w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1.W System ochrony środowiska i informacji o środowisku, podzadania 12.1.6.W Gospodarka odpadami, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. z późn. zm.

Koordinatorem realizacji Programu jest Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii.

W ramach Programu realizowane są działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania kraju z azbestu.

Do głównych efektów realizacji Programu należą: oczyszczenie z azbestu i uporządkowanie terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, udokumentowanie umiarkowanego stopnia zanieczyszczenia powietrza w kraju włóknami azbestu, także na terenach zlokalizowanych w pobliżu byłych zakładów produkujących wyroby azbestowe. Prowadzone są również programy wsparcia finansowego dla gmin w zakresie demontażu, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 2.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	Liczba gmin, na terenie których przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest	2.478

W 2019 r. planowane są następujące działania:

- utrzymanie i rozwój Bazy Azbestowej z uwzględnieniem niezbędnych modernizacji zapewniających jej sprawne działanie,
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących bezpiecznego usuwania azbestu,
- wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego związane z aktualizacją inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

4. Program ochrony brzegów morskich

Wieloletni „*Program ochrony brzegów morskich*” na lata 2004-2023 realizowany będzie w 2019 r. na poziomie działania w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.3. *Ochrona brzegów i ograniczenie oddziaływania na środowisko morskie*, działania 19.3.3.1. *Ochrona brzegów morskich*.

Program został przyjęty ustawą z dnia 28 marca 2003 r. *o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”* (Dz.U. z 2016 r., poz. 678).

Nadzór nad realizacją Programu przez Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W ramach Programu podejmuje się zadania dotyczące:

- budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich,
- zapewnienia stabilizacji linii brzegowej i zapobiegania zanikowi plaż,
- monitorowania brzegów morskich, a także wykonywania czynności, prac i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegów morskich, mających na celu wskazanie koniecznych i niezbędnych działań zmierzających do ratowania brzegów morskich,
- zapewnienia położenia brzegu morskiego po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego.

Całkowite koszty Programu w latach 2004-2023 wynoszą 911.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 34.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz jego położenia po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego	Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie	Długość linii brzegowej zabezpieczonej w ciągu roku przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza (w km)	8

W 2019 r. planuje się realizację zadań związanych z:

- wykonaniem umocnienia brzegowego Kąty Rybackie,
- wykonaniem wjazdu technologicznego – wjazd nr 4 Gdynia Oksywie,
- remontem umocnienia brzegowego Westerplatte,
- wykonaniem sztucznego zasilania brzegu w rejonie Władysławowo – Kuźnica, Kuźnica-Jurata i Międzywodziu,
- budową 6 ostróg brzegowych w Pobierowie,
- monitoringiem – skanowaniem laserowym brzegu morskiego,
- odbudową zespołu ostróg drewnianych zlokalizowanych na wschód od Portu Darłowo,
- monitoringiem brzegu morskiego południowego Bałtyku.

5. Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską

Program wieloletni „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” na lata 2016-2022, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Celem programu jest realizacja przedsięwzięć w zakresie:

- budowy kanału żeglugowego przez Mierzęję Wiślana wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- budowy toru wodnego od Zatoki Gdańskiej do wybranej lokalizacji kanału,
- modernizacji wejścia do portu Elbląg.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2022 wynoszą 880.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 31.830 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie bezpieczeństwa regionu oraz umożliwienie wzrostu społeczno-gospodarczego poprzez ustanowienie drogi wodnej, umożliwiającej swobodny i całoroczny dostęp statków morskich wszystkich bander do Elbląga jako morskiego portu Unii Europejskiej	Urząd Morski w Gdyni	Długość toru podejściowego wraz z infrastrukturą (w %)	2,1

W 2019 r. planowane są prace przygotowawcze, tj. wycinka drzew, roboty rozbiórkowe, wbiecie pali, układanie geotekstyliów, geokontenerów, geotub; roboty fundamentowe dotyczące mostów; budynki kubaturowe oraz rozpoczęcie realizacji falochronów na Zatoce Gdańskiej.

6. Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019 - 2028

Program wieloletni „*Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019 - 2028*”, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. o tej samej nazwie. Program został ustanowiony uchwałą Nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Szczecinie sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Celem programu jest realizacja przedsięwzięć w zakresie:

- przywrócenia parametrów, a następnie coroczne pogłębianie konserwacyjne toru wodnego prowadzącego z reddy portu morskiego w Świnoujściu do akwenów portowych i ze Świnoujścia przez Zalew Szczeciński i Odrę do Szczecina,
- zapewnienia trwałości projektu realizowanego poza programem wieloletnim pn. „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do 12,5 m” po okresie jego realizacji,
- modernizacji i utrzymania pól refulacyjnych służących do odkładu urobku z prac pogłębiarskich,
- zapewnienia bezawaryjnego działania systemów bezpieczeństwa żeglugi wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portów w Świnoujściu i Szczecinie.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 237.967 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 22.330 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry a w szczególności Świnoujścia i Szczecina	Urząd Morski w Szczecinie	Kubatura urobku pochodząca z wybudowanych, przebudowanych oraz wyremontowanych torów wodnych w ciągu roku (w m ³)	550.000

W 2019 r. planowane są prace związane z przywróceniem parametrów, a następnie coroczne pogłębianie konserwacyjne toru wodnego prowadzącego z redy portu morskiego w Świnoujściu do akwenów portowych i ze Świnoujścia przez Zalew Szczeciński i Odrę do Szczecina oraz modernizacją i utrzymaniem pól refulacyjnych służących do odkładu urobku z prac pogłębiarskich.

7. Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Program wieloletni „*Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku*” na lata 2011-2019, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą* oraz działań: 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*, 9.1.1.4.W *Ochrona zabytków wpisanych do rejestru i nadzór konserwatorski*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 169/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r. z późn. zm. Realizacja Programu została przedłużona uchwałą Nr 106/2018 Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2018 r., w związku z czym zakłada się zakończenie Programu w 2019 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem głównym programu jest stworzenie obiektu kultury o znaczeniu ogólnopolskim, w celu zachowania przed zniszczeniem i pielęgnowania bezcennego z punktu historii fragmentu naszego narodowego dziedzictwa, upowszechniania dóbr kultury oraz umacniania tożsamości narodowej. Cel Programu zostanie osiągnięty poprzez działania:

- zaprojektowanie, budowę i wyposażenie nowego budynku muzealnego o powierzchni użytkowej ok. 5.830 m², w tym wystawa stała o powierzchni ok. 2.130m²,
- rewaloryzację i adaptację dla potrzeb kompleksu zabytkowych budynków „Willa Bzów” o pow. użytkowej ok. 300 m²,
- odtworzenie terenów zabytkowej „Enklawy historycznej” w tym: rewitalizację lasu, stworzenie parku oraz odtworzenie ogrodu,
- odtworzenie oryginalnego wyposażenia i wystroju wnętrza „Dworku Milusin” oraz

wykonanie w nim niezbędnych prac.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2019 wynoszą 205.795 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 48.713 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie obiektu kultury, umacniającego naszą tożsamość narodową, upowszechniającego wiedzę o dziejach ojczystych i uchronienie przed zniszczeniem „Enklawy historycznej”, bezcennego z historycznego punktu widzenia, fragmentu naszego narodowego dziedzictwa	Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku	1) Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ² 2) Powierzchnia obiektów zabytkowych poddanych rewaloryzacji i adaptacji w m ²	1) 5830 2) 600

Zgodnie z założeniami Programu **na 2019 r.** planowane jest przede wszystkim zakończenie budowy budynku i wystawy stałej, zakup pierwszego wyposażenia i zakończenie prac na terenie kompleksu.

8. Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie

Program wieloletni „*Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie*” na lata 2016-2021 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 118/2015 Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Historii Polski w Warszawie sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Muzeum Historii Polski w Warszawie będzie prezentować najważniejsze wątki polskiej historii - państwa i narodu, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wolności – tradycji polskiego parlamentaryzmu, instytucji i ruchów obywatelskich, walki o wolność i niepodległość. Stała ekspozycja Muzeum będzie ukazywać najważniejsze wątki z dziejów Polski od X do XXI wieku. Centralne miejsce znajdzie w niej historia wolności w Polsce od czasów republiki szlacheckiej w XVI wieku aż po „Solidarność”.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2021 wynoszą 757.270 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 218.581 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców z kraju i zagranicy	Muzeum Historii Polski w Warszawie	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	44.700

W 2019 r. planuje się przede wszystkim:

- kontynuację robót budowlanych nowego budynku,
- wybór wykonawcy i rozpoczęcie prac przy wystawie stałej,
- gromadzenie eksponatów, ich wybór i przygotowanie konserwatorskie do ekspozycji na wystawie stałej.

9. „Niepodległa” na lata 2017-2021

Program wieloletni „*Niepodległa*” na lata 2017-2021 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.9.W *Upamiętnianie wydarzeń historycznych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 81/2017 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2017 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, minister właściwy do spraw wewnętrznych i administracji oraz wojewodowie. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Pełnomocnik Rządu do spraw Stulecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem głównym Programu jest wzmocnienie wspólnoty obywatelskiej Polaków, co przekłada się na rezultaty takie jak: zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych upamiętniających stulecie oraz zwiększenie liczby uczestników wydarzeń kulturalnych. Planuje się w ramach Programu łącznie 1197 przedsięwzięć kulturalnych i 800 000 ich uczestników.

W ramach programu wieloletniego planuje się organizację szeregu wydarzeń kulturalnych upamiętniających stulecie odzyskania niepodległości, realizację projektów lokalnych oraz międzynarodowych. Będą to głównie wystawy, koncerty, festiwale, jak również różnego rodzaju działania animacyjne.

W ramach Programu Minister Edukacji Narodowej realizuje edukacyjny program „Godność, wolność, niepodległość” na lata 2018-2020 wspiera szkoły i placówki w kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich przez włączanie uczniów, wychowanków i nauczycieli we wspólne świętowanie obchodów 100-lecia polskiej niepodległości.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2021 wynoszą 239.294 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 48.056 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wzmocnienie poczucia wspólnoty obywatelskiej Polaków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Wojewodowie	Liczba przedsięwzięć kulturalnych upamiętniających wydarzenia historyczne dofinansowanych w ramach Programu	650

W 2019 r. planowana jest przede wszystkim:

- organizacja trzech konkursów (Koalicje dla Niepodległej, Niepodległa, Polska 100),
- realizacja głównej części kulturalnych obchodów stulecia odzyskania niepodległości (m.in. sezon koncertów w Filharmonii Narodowej; program Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku; wystawy w Muzeum Narodowym w Warszawie i Krakowie),
- realizacja programu zagranicznego obchodów, za który odpowiada Instytut Adama Mickiewicza.

Dodatkowo w zakresie działalności Ministra Edukacji Narodowej planuje się:

- przygotowanie i przeprowadzenie na platformie internetowej gry pn. „Godność, wolność i niepodległość”,
- organizację działań związanych z uczczeniem setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w polskich środowiskach za granicą,
- przygotowanie multimedialnego przewodnika dla uczniów, nauczycieli i rodziców, którzy chcą poznać miejsca związane z polską kulturą na Kresach.

10. Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – IV etap, okres realizacji: lata 2017-2019

Program wieloletni „*Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – IV etap*”, okres realizacji: lata 2017-2019 realizowany będzie w 2019 r. w ramach dwóch działań w zakresie:

- funkcji **10. Nauka polska**, zadania 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadania 10.2.1. *Wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działania 10.2.1.2. *Finansowanie badań stosowanych*;
- funkcji **14. Rynek pracy**, zadania 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy*, podzadania 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy oraz współpraca międzynarodowa*, działania 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 203/2015 Rady Ministrów z dnia 26 października 2015 r. Nadzór nad realizacją i wdrażaniem wyników Programu, przez głównego wykonawcę i koordynatora – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przy współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Głównym celem Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

W ramach Programu zostaną podjęte działania polegające w szczególności na:

- tworzeniu możliwości spełnienia wymagań wynikających z nowych dokumentów strategicznych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz postanowień dyrektyw Unii Europejskiej,
- opracowywaniu i doskonaleniu rozwiązań umożliwiających rozwój i zachowanie zdolności do pracy w celu zapobiegania wykluczeniu z rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych,
- rozwijaniu metod i narzędzi do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy, z uwzględnieniem nowych oraz narastających czynników ryzyka,
- poszerzaniu stanu wiedzy o przyczynach oraz skutkach wypadków przy pracy i chorób związanych z pracą oraz o opłacalności ekonomicznej działań prewencyjnych na poziomie państwa i przedsiębiorstwa,
- kształtowaniu i promocji kultury bezpieczeństwa przez doskonalenie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz rozwój nowoczesnego systemu edukacji i informacji społeczeństwa w powiązaniu z cyklem życia.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2019 wynoszą 93.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 30.500 tys. zł, z tego w części 28 – Nauka w kwocie 10.500 tys. zł oraz w części 31 – Praca w kwocie 20.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych poprawiających warunki i bezpieczeństwo pracy	Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy	Liczba produktów (rozwiązań prewencji technicznej i organizacyjnej) programu wieloletniego w części B	207
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych	Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy	Liczba zadań w zakresie służb państwowych w danym roku	80

W 2019 r. planowana jest kontynuacja realizacji projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, m. in.:

- wielopunktowa identyfikacja narażenia pracownika na drgania działające w sposób ogólny i przez kończyny górne na podstawie analizy ruchu oscylacyjnego elementów maszyn/narzędzi,
- opracowanie metody dostosowania oświetlenia miejsc pracy zmianowej do chronotypu pracownika z uwzględnieniem dobowej zdolności do pracy,
- rola szkodliwych czynników mikrobiologicznych w rozwoju reakcji zapalnych dróg oddechowych u pracowników wybranych zakładów sektora przetwórstwa drewna,
- badanie skuteczności treningu uważności w poprawie zdolności do pracy osób z depresją,
- metoda rozpoznawania stopnia zmęczenia i obniżenia uwagi na podstawie oceny funkcjonowania pracownika oraz analizy sygnałów EEG,
- indywidualizacja konstrukcji zaawansowanej odzieży ochronnej dla osób pracujących w środowisku o wysokim stopniu zagrożenia zdrowia i życia.

Ponadto planowane jest zakończenie realizacji zadań oraz projektów w zakresie:

- ustalenia normatywów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- rozwoju metod i narzędzi do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy,
- rozwoju systemu badań maszyn i innych urządzeń technicznych, narzędzi oraz środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- rozwoju systemu edukacji, informacji i promocji w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

- zachowania zdolności do pracy,
- nowych i narastających czynników ryzyka związanych z nowymi technologiami i procesami pracy,
- inżynierii materiałowej i zaawansowanych technologii na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy,
- kształtowania kultury bezpieczeństwa.

11. Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)

Program wieloletni „Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)” na lata 2016-2021 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji

11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, zadania 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP*, podzadania 11.1.4. *Zdolność do zabezpieczenia logistycznego działań*, działania 11.1.4.6. *Transport i ruch wojsk*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 73/2016 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Obrony Narodowej.

Celem Programu jest zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w tym lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno w obszarze europejskim, jak też i międzykontynentalnym (w tym loty transatlantyckie) – poprzez uzupełnienie wyposażenia Sił Zbrojnych RP o dwa samoloty „małe” i trzy samoloty „średnie”. Umożliwi to realizację zadań lotniczych na rzecz Kancelarii: Prezydenta RP, Sejmu, Senatu oraz Prezesa Rady Ministrów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2021 wyniosą 3.052.041 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 252.173 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Realizacja zabezpieczenia transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w szczególności lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	Ministerstwo Obrony Narodowej	Liczba pozyskanych w ramach programu statków powietrznych do transportu najważniejszych osób w państwie	0

W 2019 r. zakłada się:

- udzielenie zaliczek, zgodnie z harmonogramem wynikającym z podpisanej umowy na poczet dostawy kolejnych dwóch samolotów „średnich”,
- wdrożenie operacyjne pozyskanych samolotów do realizacji zadań lotniczych.

12. Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego

Program wieloletni „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.3.W *Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego*, podzadania 21.3.1.W *Ochrona zdrowia, zwalczanie chorób zakaźnych i dobrostan zwierząt*, działania 21.3.1.5. *Badania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*.

Program będzie finansowany po przyjęciu uchwały przez Radę Ministrów. Kwoty wynikają z harmonogramu zapisanego w projekcie uchwały dotyczącej programu. Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem programu jest realizacja zadań badawczych ujętych w 4 grupy tematyczne:

- kontrola występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach,
- ocena występowania chorób odzwierzęcych,
- ocena stanu występowania chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich,
- panel szkoleniowy uwzględniający szkolenia dla Inspekcji Weterynaryjnej.

Program stanowi zbiór zadań komplementarnych do działań realizowanych poprzez wdrażane programy zwalczania chorób zwierząt. Uwzględnia aktualną europejską i światową sytuację epizootyczną, rezultaty badań prowadzonych w poprzednich edycjach programu wieloletniego oraz zadania określone przepisami Unii Europejskiej. Zasadniczym celem tych badań jest tworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych oraz skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2023 wynoszą 75.916 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 15.436 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia publicznego wynikających z występowania istotnych chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych oraz skażeń żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz	Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Planowana liczba przeprowadzonych badań w ramach poszczególnych zadań Programu	45.633

W 2019 r. planuje się m.in. następujące działania:

- dokumentowanie statusu występowania chorób zakaźnych zwierząt, w tym groźnych dla ludzi chorób odzwierzęcych,
- rejestracja występowania substancji niedozwolonych w żywności pochodzenia zwierzęcego i substancji niepożądanych w paszach,
- monitorowanie i analiza powyższych danych, co stanowi podstawę określenia zagrożeń dla zdrowia ludzi i zagrożeń szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt,
- prowadzenie szkoleń dla Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie zagadnień objętych Programem w celu ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych jej pracowników (w tym przeszkolenie 1 395 osób).

13. Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego

Program wieloletni „*Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego*” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 105/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program wieloletni ma na celu stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarstw ogrodniczych, zapewniających bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz ochronę środowiska naturalnego.

Cel Programu jest realizowany poprzez działania zmierzające do ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, zwiększania populacji pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających. Planowane jest opracowanie i wdrożenie systemów oraz nowych technologii wytwarzania produktów ogrodniczych o wysokiej jakości i bezpiecznych dla konsumentów. Ponadto, ważnym zadaniem jest sprawny transfer wiedzy oraz technologii wytworzonych w ramach Programu, skierowanych do producentów oraz przetwórców owoców i warzyw (realizowany przez prowadzenie warsztatów i szkoleń oraz publikację materiałów informacyjnych i instrukcji wdrożeniowych). Dla zagadnień związanych z bieżącą produkcją, jak ochrona przed chorobami i szkodnikami, nawożenie roślin czy też planowanie nawodnień, zaprojektowane będą skomputeryzowane Systemy Wspomagania Decyzji udostępnione on-line. Prowadzona będzie też akcja

promocyjna mająca na celu upowszechnienie zasad zdrowego żywienia i znaczenia diety bogatej w warzywa i owoce dla zdrowia konsumentów. Realizacja Programu przyczyni się do eliminacji lub znacznego ograniczenia zagrożeń dla dalszego rozwoju ogrodnictwa w Polsce.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 57.987 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 9.532 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarstw ogrodniczych, zapewniających bezpieczeństwo żywnościowe kraju i ochronę środowiska naturalnego	Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba publikacji	199

W 2019 r. planuje się kontynuację zadań w ramach następujących obszarów badawczych programu: Postęp biologiczny; Bezpieczeństwo żywności i ochrona środowiska; Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej; Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa w warunkach zmieniającego się środowiska; Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego.

14. Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju

Program wieloletni „*Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju*” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 104/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Głównym celem programu jest zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych oraz zwiększania konkurencyjności rolnictwa w obszarach wiejskich. Wskazany cel główny

realizowany będzie w ramach pięciu obszarów badawczych, które obejmują m.in. ochronę zasobów genowych roślin użytkowych; zwiększanie wartości użytkowej roślin poprzez poszerzanie ich puli genetycznej i wdrażanie postępu biologicznego; monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych roślin uprawnych (wyniki badań i obserwacji przekazywane są służbom PIORIN); zachowanie czystości produkcji i bezpieczeństwo żywności wobec obecności w systemach rolniczych produktów genetycznie zmodyfikowanych oraz upowszechnianie wiedzy o hodowli roślin, nasiennictwie i nowych technologiach dla zrównoważonego rolnictwa. Efekty Programu upowszechniane są za pośrednictwem publikacji naukowych, popularnonaukowych, ulotek oraz przez stronę internetową uruchomioną wyłącznie na potrzeby programu.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 85.105 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 13.886 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych, a także zwiększania konkurencyjności rolnictwa na obszarach wiejskich	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo w zakresie wdrażania postępu biologicznego w produkcji roślinnej	380*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2019 r. planuje się kontynuację zadań w ramach następujących obszarów badawczych Programu:

- ochrona Zasobów Genowych Roślin Użytkowych,
- zwiększanie wartości użytkowej roślin poprzez poszerzanie ich puli genetycznej i wdrażanie postępu biologicznego z przeznaczeniem na różne cele,
- monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych roślin uprawnych,
- zachowanie czystości produkcji i bezpieczeństwo żywności wobec obecności w systemach rolniczych produktów genetycznie zmodyfikowanych,
- upowszechnianie wiedzy o rynku nasiennym, hodowli roślin, zmianach w przepisach ISTA i nowych technologiach dla zrównoważonego rolnictwa.

15. Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje

Program wieloletni „*Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, w zadaniu 21.5. *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, podzadania 21.5.6. *Kształtowanie ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*, działania 21.5.6.1. *Tworzenie warunków dla kształtowania ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 21/2015 Rady Ministrów z dnia 10 lutego 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem realizacji Programu jest wspieranie strategicznych zadań państwa w monitorowaniu kluczowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych oraz planowanie, negocjowanie, analiza, ocena i wdrażanie polityk na rzecz rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2019 wynoszą 47.555 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 9.557 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wsparcie instytucji centralnych, w tym głównie MRiRW, w monitorowaniu kluczowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych oraz planowaniu, negocjowaniu, analizie, ocenie i wdrażaniu polityk na rzecz rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wzrostu konkurencyjności sektora rolno-żywnościowego w okresie do i po 2020 roku	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	Liczba opublikowanych recenzowanych monografii	24

W ramach realizacji Programu w **2019 r.** planowana jest kontynuacja badań prowadzonych w latach poprzednich, a w szczególności ocena: zasobów pracy, możliwości wykorzystania zintegrowanego podejścia terytorialnego w realizacji polityki wobec wsi i rolnictwa, skutków przeglądu średniookresowego WPR dla finansów polskiego rolnictwa, innowacyjnych rozwiązań ubezpieczeniowych proponowanych w ramach WPR (z uwzględnieniem specyfiki polskiego rolnictwa) oraz analiza: bieżących i przyszłych rodzajów innowacji w sektorze rolno-spożywczym, wsparcia publicznego dla nowych form transferu innowacji w sektorze rolno-spożywczym.

Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020

Program wieloletni „*Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1. *W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3. *W Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 223/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym programu jest wsparcie dla działań w zakresie ochrony, racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczenia niekorzystnego oddziaływania rolnictwa na środowisko oraz kształtowania jakości surowców roślinnych z uwzględnieniem zasad WPR i zmian klimatu. Realizowane w ramach programu działania nakierowane są na ocenę skutków WPR, polityki klimatyczno-energetycznej, a także na wspieranie działań mających na celu ograniczanie degradacji środowiska przyrodniczego (ochrona gleb, wód, powietrza). Tematyka uwzględnia problemy kształtowania jakości surowców roślinnych, wiążące się z oczekiwaniami społeczeństwa, ma również na celu zapobieganie degradacji środowiska rolniczego i kształtowanie jakości produkcji poprzez stosowanie różnych instrumentów i dostosowywanie produkcji rolniczej do nowych wyzwań i uwarunkowań (m. in. prawnych), uwzględnia również nowe wyzwania dla polskiego rolnictwa, takie jak: przewidywane zmiany klimatyczne; dążenie do zachowania bioróżnorodności biologicznej i zabezpieczenia zapotrzebowania na żywność i paszę oraz pokrycie zapotrzebowania na biomasę do produkcji energii odnawialnej, racjonalne nawożenie i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększanie sekwestracji CO₂ w glebach, nawozowe wykorzystanie produktów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych na środowisko przyrodnicze.

Cele szczegółowe programu skupiają się na prowadzeniu i wzbogacaniu systemu informacji o przestrzeni rolniczej oraz opracowywaniu analiz przestrzennych, ocenie i prognozowaniu skutków produkcyjnych i środowiskowych WPR, doskonaleniu technologii produkcji roślinnej mające na celu uzyskiwanie ziemiopłodów o pożądanej jakości w sposób bezpieczny dla środowiska z uwzględnieniem zasad WPR i przewidywanych zmian klimatu oraz doskonaleniu i upowszechnianiu postępu technologicznego w celu zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności produkcji roślinnej (rolniczej) w Polsce.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 42.173 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 8.570 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczanie niekorzystnego wpływu rolnictwa na środowisko oraz kształtowanie jakości surowców roślinnych z uwzględnieniem zasad WPR i zmian klimatu	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba publikacji, która stanowi sumę liczby publikacji z tzw. listy filadelfijskiej z kat. A oraz pozostałych publikacji z kat. B i inne	347*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2019 r. planuje się kontynuację realizacji zadań w zakresie:

- dostosowywania rolnictwa do zmian klimatycznych w zakresie ochrony gleb, gospodarki wodnej i pokrycia zapotrzebowania na bioenergię,
- analizy wpływu WPR i innych czynników kształtujących wykorzystanie przestrzeni rolniczej na środowisko,
- wspierania działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa i jakości żywności,
- doskonalenia metod upowszechniania wiedzy przez doradztwo rolnicze.

16. Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska

Wieloletni program „*Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 225/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym Programu jest ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska. Cele szczegółowe Programu to opracowanie metodyk i programów integrowanej ochrony roślin uprawnych oraz poradników sygnalizatora (prognozowanie i sygnalizacja terminów zabiegów ochrony roślin), wykonywanie analiz na rzecz urzędowej kontroli pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych i w wodach oraz kontroli

jakości środków ochrony roślin, analizowanie wyników badania statystycznego dotyczącego sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opracowanie analiz ryzyka dla organizmów szkodliwych dla roślin oraz opracowanie sposobów ich ograniczania, udoskonalanie systemu transferu wiedzy, który zwiększy świadomość i podniesie poziom oraz kompetencje producentów rolnych, doradców rolnych oraz inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa w zakresie ochrony roślin. Powyższe cele będą wypełniały w szczególności zobowiązania kraju wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej. Cały program będzie praktycznym wsparciem polskiego rolnictwa w zakresie ochrony roślin. Odbiorcą wyników zadań realizowanych w ramach programu będzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, PIORiN oraz inne urzędy administracji państwowej i samorządowej na szczeblach centralnych i regionalnych, a także jednostki doradztwa rolniczego oraz producenci rolni. Wszystkie opracowania wynikające z programu będą miały charakter praktyczny i będą udostępniane na stronie internetowej Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu, przez publikacje popularnonaukowe, broszury oraz podczas szkoleń, warsztatów i konferencji tematycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 37.231 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 7.936 tys. zł (kwota wynika z planowanej aktualizacji harmonogramu finansowania Programu poprzez zmianę uchwały powołującej Program).

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska	Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu	Liczba publikacji	74*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2019 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu dotyczących integrowanej ochrony roślin oraz ograniczania zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin dla ludzi, zwierząt i środowiska oraz ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed przedostawaniem, rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych organizmów stanowiących szczególne zagrożenia.

Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju

Wieloletni program „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju” na lata 2016-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 222/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym Programu jest stworzenie możliwości do zwiększania bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe Programu obejmują opracowanie nowych metod i technik uwzględniających ulepszenie procesów fizjologicznych roślin wpływających na cechy plonotwórcze, jakość nasion oraz zwiększających efektywność hodowli odmian oraz opracowanie dla praktyki rolniczej naukowych podstaw z zakresu agrotechniki roślin strączkowych, opartych na nowych technologiach uprawy, wpływających na większe wykorzystanie potencjału biologicznego roślin strączkowych, opłacalność uprawy, a w konsekwencji sprzyjających zwiększeniu powierzchni uprawy w kraju i prowadzącego do ograniczenia importu poekstrakcyjnej śruty sojowej. W ramach Programu realizowane są badania w kierunku zwiększenia wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości. Prowadzone są również działania mające na celu doskonalenie i rozwój systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku, a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych. Program obejmuje swoim zasięgiem również zwiększenie wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację. Wiedza uzyskana w trakcie realizacji Programu, służąca m. in. wdrażaniu do praktyki rolniczej, jest upowszechniana poprzez publikacje i materiały informacyjne. Wyniki programu udostępniane są na stronie internetowej programu, dodatkowo prowadzony jest, skierowany do szerokiego grona odbiorców, cykl szkoleniowy realizowany w ośrodkach doradztwa rolniczego

oraz szkołach rolniczych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 33.936 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 7.038 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie możliwości do zwiększenia bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo o możliwościach wykorzystania rodzimych roślin strączkowych i źródeł białka roślinnego	19

W 2019 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu dotyczących:

- koordynacji zadań realizowanych w ramach obszarów badawczych objętych Programem,
- nowych metod i technik dla ulepszenia wartości odmian roślin strączkowych,
- agrotechnicznych sposobów zwiększenia wykorzystania potencjału biologicznego roślin strączkowych w aspekcie efektów produkcyjnych, środowiskowych i ekonomicznych,
- zwiększenia wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości,
- doskonalenia i rozwoju systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku, a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych,
- zwiększenia wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację.

17. Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania

Program wieloletni „*Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.2. *Rozwój hodowli i produkcji*

zwierzęcej, podzadania 21.2.1. *Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej*, działania 21.2.1.5. *Badania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 224/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ramach programu realizowanych jest 21 zadań ujętych w 4 obszarach tematycznych: zrównoważone użytkowanie i ochrona bioróżnorodności zwierząt gospodarskich, genomowe i biotechnologiczne podstawy hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej, ocena warunków utrzymania zwierząt gospodarskich i jakości pasz w zrównoważonym użytkowaniu, kształcenie kadr i upowszechnianie wiedzy w zakresie zrównoważonej produkcji zwierzęcej.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 61.483 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 13.628 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie postępu biologicznego w hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej przez tworzenie warunków do prowadzenia oraz powszechnego dostępu i korzystania z wyników oceny wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt gospodarskich oraz biologicznych, technologicznych i środowiskowych uwarunkowań rozwoju produkcji zwierzęcej, a także informacji o wartości pokarmowej środków żywienia tych zwierząt i ich jakości, z uwzględnieniem racjonalnego sposobu korzystania ze środowiska przy zachowaniu bogatej bioróżnorodności zwierząt gospodarskich	Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie	Procentowy udział zwierząt gospodarskich poddanych ocenie, w tym metodami cytogenetycznymi i molekularnymi DNA, w stosunku do zwierząt zgłoszonych do badań	100

W 2019 r. planuje się m.in. następujące działania:

- koordynacja oraz realizacja programów ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, w tym metodami ex situ,
- definiowanie nowych cech funkcjonalnych i ich implementacja w selekcji zapewniającej zrównoważone użytkowanie zwierząt gospodarskich, w szczególności bydła ras mlecznych,
- działania w celu przygotowania podstaw umożliwiających opracowanie funkcjonowania selekcji genomowej świń,
- realizacja działań umożliwiających upowszechnianie najnowszych osiągnięć wyników

badan z zakresu hodowli i produkcji zwierzęcej, rozrodu i bioróżnorodności zwierząt gospodarskich, żywienia i paszoznawstwa, warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich i dobrostanu zwierząt.

18. Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjnej, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich

Wieloletni program „*Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjnej, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.5.W *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, podzadania 21.5.9.W *Wsparcie infrastruktury wsi*, działania 21.5.9.3. *Badania i ekspertyzy w zakresie wsparcia infrastruktury wsi*.

Program został przyjęty uchwałą nr 154/2016 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2016 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Realizacja Programu wpłynie korzystnie w szczególności na: poprawę stanu wiedzy o możliwościach wykorzystania biomasy pochodzenia rolniczego do celów energetycznych, ustalenie technologicznych uwarunkowań i ekonomicznych skutków redukcji gazów cieplarnianych oraz innych gazów szkodliwych dla atmosfery, rozpoznanie skuteczności podejmowanych działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, usystematyzowanie wiedzy o obiektach małej retencji oraz urządzeniach melioracji wodnych, zwiększenie możliwości ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, poprawę stanu wiedzy na temat efektywności przydomowych oczyszczalni ścieków oraz udoskonalenie konstrukcji dróg rolniczych. Systematyczne badania stanu wód, powietrza, gleb, czy zasobów biomasy do celów energetycznych, pozwolą nie tylko na diagnozę ich stanu, ale dzięki ustaleniu prawidłowości i trendów zmian umożliwią prognozy zagrożeń środowiskowych na obszarach wiejskich.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 27.917 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 6.624 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zwiększenie innowacyjności i efektywności działań na rzecz kształtowania, ochrony i użytkowania odnawialnych źródeł energii oraz doboru i użytkowania technicznych środków produkcji roślinnej i zwierzęcej; uzupełnianie bazy danych w zakresie różnorodności biologicznej, zasobów wody i klimatu	Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach	Analityczne opracowania i rekomendacje	11

W 2019 r. planuje się m.in. następujące działania:

- opracowanie komputerowej bazy danych o zasobach biomasy zagospodarowanej i niezagospodarowanej w produkcji zwierząt gospodarskich w gminach wiejskich,
- wsparcie analityczne MRiRW w dyskusji nad potencjałem redukcyjnym sektora rolnego,
- rozpoznanie skuteczności podejmowanych działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej trwałych użytków zielonych na obszarach wiejskich, w szczególności w zakresie efektów realizacji Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- kontynuacja prac nad ogólnopolską bazą danych obiektów małej retencji z oprogramowaniem oraz Centralną Bazą Danych Melioracyjnych,
- opracowanie wstępnych zasad utrzymywania cieków rolniczych uwzględniających wymagania techniczne, rolnicze i przyrodnicze prowadzenia prac oraz monitoring procesów samoistnej renaturyzacji cieków, zachodzącej po wykonaniu prac utrzymaniowych,
- wspieranie działań na rzecz ochrony wód przed presjami pochodzenia rolniczego,
- opracowanie oceny oddziaływania na środowisko przydomowych oczyszczalni ścieków z propozycjami ograniczenia tego oddziaływania,
- opracowanie projektu konstrukcji przykładowej drogi rolniczej z wykorzystaniem spoiw chemicznych oraz opracowanie wytycznych w tym zakresie.

19. Odbudowa i zrównoważony rozwój produkcji oraz przetwórstwa naturalnych surowców włóknistych dla potrzeb rolnictwa i gospodarki

Wieloletni program „*Odbudowa i zrównoważony rozwój produkcji oraz przetwórstwa naturalnych surowców włóknistych dla potrzeb rolnictwa i gospodarki*” na lata 2017-2020, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 171/2017 Rady Ministrów z dnia 26 października 2017 r. z póź. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Głównym celem Programu jest stworzenie możliwości do odtworzenia produkcji i przetwórstwa krajowych naturalnych surowców włókienniczych. Cele szczegółowe Programu to: przeprowadzenie metodami tradycyjnymi i biotechnologicznymi prac przedhodowlanych (prebreeding) lnu i konopi włóknistych, mających na celu wyselekcjonowanie genotypów do dalszych prac oraz opracowanie nowych i udoskonalenie dotychczasowych technologii agrotechniki lnu i konopi włóknistych dostosowanych do nowych kierunków wykorzystania plonu, z uwzględnieniem programów ochrony plantacji zgodnych z integrowanymi metodami ochrony roślin; opracowanie nowych technologii pozyskiwania i przetwarzania włókna oraz szerszego wykorzystania włókien i biomasy z uprawy rodzimych roślin włóknistych; odbudowa potencjału produkcji włókien białkowych, ich przetwórstwa i wykorzystania; a także upowszechnianie wiedzy i wprowadzanie do praktyki rolniczej wyników badań uzyskanych w trakcie realizacji Programu.

Odbiorcą wyników zadań realizowanych w ramach programu jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednostki doradztwa rolniczego oraz producenci rolni, a także producenci tekstyliów, producenci kompozytów, pasz, produktów spożywczych, suplementów diety, farmaceutyków, kosmetyków, jak również firmy z branży paliwowej o zasięgu lokalnym, przedsiębiorstwa kosmetyczne, zielarskie i rolno-spożywcze. Opracowania wynikające z programu mają charakter praktyczny i są upowszechniane do praktyki rolniczej przez publikacje popularnonaukowe, broszury i ulotki, publikacje recenzowane oraz podczas szkoleń, warsztatów, kursów i konferencji tematycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2020 wynoszą 14.470 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 4.109 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Stworzenie możliwości do odtworzenia produkcji i przetwórstwa krajowych naturalnych surowców włókienniczych	Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących tematykę produkcji i przetwórstwa krajowych naturalnych surowców włókienniczych	3*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2019 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu dotyczących:

- wzrostu konkurencyjności upraw lnu i konopi włóknistych poprzez wykorzystanie postępu

- biologicznego i innowacji technologicznych,
- rozwoju zrównoważonych technologii pozyskiwania, przetwarzania i wielokierunkowego wykorzystania rolniczych surowców włóknistych,
 - odbudowy potencjału produkcji włókien białkowych, ich przetwórstwa i wykorzystania.

20. Uniwersytet Warszawski 2016-2025

Program wieloletni „*Uniwersytet Warszawski 2016-2025*”, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.2. *Szkolnictwo wyższe*, podzadania 3.2.4. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*, działania 3.2.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 209/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet Warszawski sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Celem Programu wieloletniego jest ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych oraz włączenie ich do innowacyjnych, eksperymentalnych programów, a także wzmocnienie międzynarodowej pozycji Uniwersytetu Warszawskiego oraz zwiększenie roli uczelni w animowaniu przemian społecznych i gospodarczych.

W ramach programu wieloletniego planuje się:

- rozwój transdyscyplinarnych centrów badawczych poprzez poprawę i rozbudowę infrastruktury dla nauk humanistycznych i społecznych,
- wdrożenie zmian wspierających umiędzynarodowienie poprzez m. in. rozbudowę i modernizację domów studenckich,
- rozwój nowoczesnego, programu uczenia się przez całe życie elastycznie odpowiadającego na potrzeby społeczeństwa i gospodarki poprzez adaptację, modernizację i rozbudowę infrastruktury w tym obszarze,
- wsparcie innowacyjności i przedsiębiorczości akademickiej poprzez rozbudowę infrastruktury,
- rozwój innowacji w kształceniu poprzez stworzenie eksperymentalnego centrum,
- podnoszenie jakości życia publicznego poprzez realizację m. in. Programu udostępniania uniwersyteckich zasobów wiedzy i narzędzi badawczych szerokiemu gronu odbiorców.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2025 wynoszą 970.111 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 86.948 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski	Wskaźnik przyrostu powierzchni całkowitej budynków w ramach programu wieloletniego (w m ²)	8.400

W 2019 r. planuje się realizację zadań związanych z:

- rozwojem transdyscyplinarnych centrów badawczych,
- zmianami wspierającymi umiędzynarodowienie,
- eksperymentalnym centrum innowacji w kształceniu,
- programami podnoszącymi jakość życia publicznego.

21. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2019

Program wieloletni „*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2019*”, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.2. *Szkolnictwo wyższe*, podzadania 3.2.4. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*, działania 3.2.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony ustawą z dnia 22 lipca 2004 r. *o ustanowieniu programu wieloletniego „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2019”* (Dz.U. z 2004 r. poz. 962). Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Celem Programu jest zwiększenie możliwości kształcenia i prowadzenia badań na unikatowych kierunkach studiów. W konsekwencji pełniej realizowane będą zadania gospodarki oparte na wiedzy, w szczególności dotyczy to: nowoczesnych technologii, informatyzacji oraz szeroko pojętej komunikacji społecznej. Program wspiera możliwości kształcenia kadr nowoczesnej administracji, dobrze przygotowanej do wypełnienia zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej i zadań stojących przed samorządami lokalnymi. Program wieloletni wpisany jest w strategię rozwoju województwa wielkopolskiego uchwalonego przez Samorząd Wielkopolski w 2000 roku.

W ramach programu zrealizowano następujące zadania: dokończenie budowy Wydziału Biologii, budowę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, budowę budynku Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, ponadto dokonano częściowego wykupu gruntu i zagospodarowano teren wokół Wydziału Biologii, Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa oraz wybudowano Halę Sportową i I etap Wydziału Chemii. Wybudowano również Kolegium UAM w Pile – budynek naukowo – dydaktyczny, a także rozbudowano Wydział Pedagogiczno - Artystyczny w Kaliszu (etap I).

Całkowite koszty Programu w latach 2004-2019 wynoszą 546.753 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 5.746 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Sumaryczna powierzchnia użytkowa w m ² obiektów oddanych do użytku w ramach programu wieloletniego	79.761

W 2019 r. planuje się realizację dwóch zadań inwestycyjnych pn.:

- „Zakup gruntów – Kampus Morasko”,
- „Budowa Uniwersyteckich Obiektów Sportowych Poznań – Morasko”.

22. Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów – P_{Ro}GeO

Program wieloletni „*Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów – P_{Ro}GeO*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.4.W *Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi*, podzadania 12.4.1.W *Gospodarcze wykorzystanie zasobów i struktur geologicznych oraz badania geologiczne*, działania 12.4.1.3.W *Badania geologiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 113/2017 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2017 r.

Wykonawcą Programu jest Minister Środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

Celem strategicznym Programu jest zatwierdzenie projektów prac poszukiwawczych surowców na dnie oceanów. Zatwierdzone przez Międzynarodową Organizację Dna Morskiego projekty prac poszukiwawczych będą podstawą do podpisania i realizacji umów w sprawie rejsów, których celem będzie przeprowadzenie badań w celu rozpoznania warunków geologicznych złóż oraz pozostałych elementów środowiska naturalnego.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2033 wynoszą 530.583 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 96 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zwiększenie bezpieczeństwa surowcowego i energetycznego kraju poprzez podjęcie działań zmierzających do zwiększenia bazy zasobowej złóż kopalin, a docelowo eksploatacji dna oceanicznego	Ministerstwo Środowiska, Główny Geolog Kraju	Liczba planów pracy na eksplorację zasobów dna oceanicznego, zatwierdzonych przez MODM w formie kontraktów (w szt.)	1

W 2019 r. planuje się w szczególności:

- realizację rejsu badawczego, w tym realizację prac eksploracyjnych siarczków polimetalicznych na Atlantyku,
- przygotowanie dokumentacji dotyczącej zatwierdzenia prac poszukiwawczych dotyczących kolejnych złóż.

23. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej

Wieloletni „*Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej*” na lata 2011-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.1.W *System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej*, podzadania 20.1.4.W *Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych*, działania 20.1.4.7. *Świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 164/2010 Rady Ministrów z dnia 12 października 2010 r. z późn. zm.

Za realizację Programu odpowiedzialny jest Minister Zdrowia.

Najważniejszym celem realizacji Programu jest zwiększenie dostępności do leczenia przeszczepieniem narządów, tkanek i komórek. Realizacja działań odbywa się w ramach różnorodnych kierunków interwencji określonych dla następujących priorytetów:

- promocja transplantologii i idei transplantacji komórek, tkanek i narządów,
- wsparcie procesu leczenia przeszczepieniem komórek, tkanek lub narządów,
- wsparcie struktur organizacyjnych dedykowanych transplantologii,
- edukacja personelu medycznego.

Program obejmuje zadania o charakterze inwestycyjnym, mające na celu poprawę infrastruktury i unowocześnienie ośrodków przeszczepiających narządy, komórki i tkanki, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych testujących komórki, tkanki lub narządy, funkcjonujących w systemie medycyny transplantacyjnej w Polsce. Na powyższe składać się będą zadania w zakresie prac budowlano-remontowych, jak również wyposażenia i doposażenia w wysokospecjalistyczny sprzęt ośrodków transplantacyjnych narządów i szpiku, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych. Ponadto w ramach ww. programu planowane są działania na rzecz rozwoju i doskonalenia oraz modernizacji ustawowych rejestrów transplantacyjnych, w zakresie umożliwiającym monitorowanie jakości świadczeń w transplantologii.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2020 wynoszą 480.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 55.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządowych (odpowiednio dla dawców żywych i zmarłych) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	43-44

W ramach Programu w **2019 r.** realizowane będą m.in. zadania o charakterze inwestycyjnym, mające na celu poprawę infrastruktury i unowocześnienie ośrodków: przeszczepiających narządy, komórki i tkanki, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych testujących komórki, tkanki lub narządy, funkcjonujących w systemie medycyny transplantacyjnej w Polsce. Na powyższe składać się będą zadania w zakresie:

- prac budowlano-remontowych oraz wyposażenia i doposażenia w wysokospecjalistyczny sprzęt ośrodków transplantacyjnych narządów i szpiku, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych,
- rozwoju i doskonalenia oraz modernizacji ustawowych rejestrów transplantacyjnych, w tym w zakresie umożliwiającym monitorowanie jakości świadczeń w transplantologii,
- działań na rzecz wzrostu liczby przeszczepów wykonywanych w Polsce,
- finansowania działalności koordynatorów pobierania i przeszczepiania tkanek, komórek i narządów,
- szkolenia personelu medycznego oraz działania edukacyjno- promocyjne w zakresie zwiększania liczby przeszczepień nerki od żywych dawców,
- finansowania innowacyjnych metod w zakresie przeszczepiania komórek, tkanek i narządów.

24. Program zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie

Program wieloletni „*Program zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.2.W *Ratownictwo medyczne*, podzadaniu 20.2.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.2.1.1. *Działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 12/2018 Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2018 r.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje – Minister Zdrowia.

Celem Programu jest poprawa dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz przez samolotowy zespół transportowy, który będzie realizowany przez zapobieżenie negatywnym skutkom deficytu pilotów w HEMS oraz przez modernizację samolotowego zespołu transportowego. Zapobieżenie skutkom deficytu pilotów będzie się odbywało przez zapewnienie szkolenia polegającego na osiągnięciu wymogów nalotowych przez pilotów - kandydatów do zatrudnienia na stanowisku dowódcy śmigłowca EC-135. Modernizacja samolotowego zespołu transportowego umożliwi minimalizację przerw w 24-godzinnej ciągłości operacyjnej zespołu, zwiększenie potencjału samolotowego zespołu transportowego i eliminację występujących ograniczeń w dostępie do samolotowego zespołu transportowego. Dodatkowo modernizacja samolotowego zespołu transportowego umożliwi zwiększenie jego zasięgu działania oraz pozwoli na realizację transportu obywateli polskich spoza granic kraju do Rzeczypospolitej Polskiej.

Działanie I - zapobieżenie negatywnym skutkom deficytu pilotów w HEMS w LPR. Działanie II - modernizacja samolotowego zespołu transportowego w LPR.

Całkowite koszty Programu w latach 2018-2023 wynoszą 144.341 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 43.125 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Poprawa dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego oraz samolotowy zespół transportowy przez zapobieżenie negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego oraz modernizacja samolotowego zespołu transportowego	Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w Warszawie	1) Liczba wyszkolonych pilotów (w os.) 2) Procentowy stopień realizacji Działania I w poszczególnych latach	1) 8 2) 25

W 2019 r. przewiduje się:

- prowadzenie szkoleń pilotów oraz uzyskiwanie nalotu,
- uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, warunkach przyłączeniowych i innych dokumentów formalno-prawnych,
- uzyskanie niezbędnych decyzji Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

25. Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej* w 2019 r. realizowanych będzie siedem programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Program wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia składa się z następujących programów:

- 1) „*Powstanie Śląskiego Ośrodka Kliniczno – Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 85/2018 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2018 r.,
- 2) „*Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego*” na lata 2015-2020, który został uchwalony uchwałą Nr 66/2015 Rady Ministrów z dnia 12 maja 2015 r. z późn. zm.,
- 3) „*Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim*” na lata 2006-2019 – zmieniony uchwałą Nr 148/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. z późn. zm.(program wieloletni funkcjonował pierwotnie jako inwestycja wieloletnia – programem wieloletnim stał się dopiero na podstawie art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych z późn. zm., zgodnie z którym inwestycje wieloletnie ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2010, a których termin zakończenia ustalono po dniu 31 grudnia 2010 r., z dniem 1 stycznia 2011 r. stały się programami wieloletnimi),
- 4) „*Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 72/2011 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2011 r. z późn. zm.,
- 5) „*Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie*”, który został uchwalony uchwałą Nr 197/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. z późn. zm.,
- 6) „*Drugi etap budowy Centrum-Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 202/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r.,
- 7) „*Wieloletni program medyczny - rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Bizuela w Bydgoszczy*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 203/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r.

Nadzór nad realizacją programów sprawuje Minister Zdrowia.

Celem wszystkich Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych. Programy obejmują przedsięwzięcia związane

z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, podniesienia jakości udzielanych świadczeń, dostosowania obiektów do obsługi osób niepełnosprawnych.

W 2019 r. planowana jest kontynuacja prac w zakresie poszczególnych inwestycji, których efektem będzie postęp w realizacji zakresu rzeczowego uwidoczony w poniższej tabeli.

Łączne całkowite koszty realizacji siedmiu Programów wynoszą 3.296.878 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 467.000 tys. zł.

Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Ministerstwo Zdrowia	Zaawansowanie realizacji inwestycji (lub Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego) (w %)	1) 31
		2) 81
		3) 100
		4) 100
		5) 48
		6) 14
		7) 16

26. Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych

Program wieloletni „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych” na lata 2016-2024 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 208/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje wykonawca Programu – Minister Zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

- promocję zdrowia i profilaktykę nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią,

- profilaktykę wtórną, diagnostykę oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów,
- wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi,
- edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego),
- wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Realizacja zadań inwestycyjnych przewidziana jest w ramach priorytetów Profilaktyka wtórna, diagnostyka oraz wykrywanie nowotworów oraz Wsparcie procesu leczenia nowotworów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2024 wynoszą 2.250.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 250.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Dążenie do przybliżenia się do wskaźników europejskich w zakresie 5-letnich przeżyć chorych na nowotwory mające największy udział w strukturze zgonów na nowotwory w Polsce	Ministerstwo Zdrowia	Liczba osób przypadająca na 1 akcelerator w kraju i w poszczególnych województwach (w tys.)	230-225

W 2019 r. przewiduje się:

- zakup sprzętu specjalistycznego dla potrzeb profilaktyki wtórnej, diagnostyki oraz wykrywania nowotworów,
- wsparcie procesu leczenia nowotworów,
- szkolenie personelu medycznego uczestniczącego w profilaktyce i leczeniu nowotworów,
- poprawa świadomości społeczeństwa na temat profilaktyki nowotworowej.

29. Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2017-2021

Wieloletni „Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2017-2021” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2. *W Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.2. *Rezerwy strategiczne oraz zapasy agencyjne ropy naftowej i paliw*, działania 6.2.2.1. *Rezerwy strategiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 160/2017 Rady Ministrów z dnia 10 października 2017 r. Koordynację i nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Energii.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest:

- zakup asortymentu w celu utworzenia rezerw strategicznych,
- przechowywanie rezerw strategicznych, w tym ich magazynowanie, wymiana, zamiana i konserwacja,
- poddanie odzyskowi lub unieszkodliwieniu zlikwidowanych rezerw strategicznych,
- dofinansowanie inwestycji Agencji Rezerw Materiałowych związanych z budową lub modernizacją infrastruktury technicznej utrzymywania rezerw strategicznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2021 wynoszą 1.551.702 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 254.788 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Określenie asortymentu i ilości rezerw strategicznych, które mają być tworzone i utrzymywane (lub likwidowane) w poszczególnych latach jego obowiązywania	Ministerstwo Energii	Procent realizacji wielkości bazowej rezerw, określonej przez organ tworzący (w %)	nie mniej niż 80

W ramach Programu w **2019 r.** będą realizowane zadania polegające na:

- tworzeniu rezerw strategicznych,
- udostępnianiu rezerw strategicznych, w tym przeznaczeniu rezerw strategicznych na rzecz określonego organu, w określonym asortymencie i ilości oraz wydaniu ich w celu użycia lub wykorzystania,
- zakupie i utrzymywaniu zapasów państwowych, tj. ropy naftowej i produktów naftowych na zasadach określonych w ustawie o zapasach ropy naftowej i produktów naftowych.

30. Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020

Wieloletni „Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.2. *W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych*,

podzadania 16.2.1.W o tej samej nazwie, działania 16.2.1.1.W Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej.

Program został przyjęty uchwałą nr 202/2014 Rady Ministrów z dnia 7 października 2014 r.

Wykonawcą Programu jest *minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych*, który jednocześnie koordynuje i nadzoruje jego realizację.

Program stanowi kontynuację działań państwa polskiego, podejmowanych w ramach pilotażowego Programu rządowego na rzecz społeczności romskiej w województwie małopolskim na lata 2001-2003 oraz Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce, realizowanego w latach 2004-2013.

Celem głównym programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej Romów w Polsce, rozumianej jako niezbędna aktywność państwa na rzecz poprawy ważnych aspektów życia społecznego osób należących do romskiej mniejszości etnicznej (w szczególności warunków bytowych oraz dostępu do systemu oświaty, rynku pracy, systemu ubezpieczenia społecznego, a także opieki zdrowotnej poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej). Celem programu nie jest doraźna pomoc w trudnej sytuacji, w jakiej znalazła się społeczność romska, ale wypracowanie takich mechanizmów, które pozwoliłyby na osiągnięcie nakreślonych w programie celów.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2020 wynosi 74.580 tys. zł (Program finansowany jest także ze środków własnych uczestników w kwocie 11.700 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 11.400 tys. zł

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Edukacji Narodowej	Liczba Romów uczestniczących w Programie integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 w stosunku do liczby osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	75

W 2019 r. realizacja Programu będzie obejmować następujące dziedziny: edukacja, praca, mieszkalnictwo oraz zdrowie.

Planuje się finansowanie działań edukacyjnych na rzecz uczniów należących do społeczności romskiej, w tym m.in.:

- zakup tzw. wyprawek szkolnych i podręczników,
- dofinansowanie programów stypendialnych,

- wsparcie dla asystentów edukacji romskiej,
- wsparcie finansowe funkcjonowania świetlic integracyjnych,
- opłacenie ubezpieczenia szkolnego,
- dofinansowanie wypoczynku letniego uczniów.

31. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Wieloletni program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.2.W *Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, działania 13.1.2.6.W *Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych*.

Program został przyjęty uchwałą nr 221/2013 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który monitoruje realizację Programu za pośrednictwem Wojewodów.

Celem Programu jest:

- wsparcie finansowe gmin w realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym,
- ograniczenia zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji (ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich) oraz osób dorosłych (w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych).

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2020 wynoszą 5.425.000 tys. zł (na kwotę składają się środki z budżetu państwa 3.850.000 tys. zł oraz wkład własny gmin w wysokości 1.575.000 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 550 000 tys. zł

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania osobom i rodzinom potrzebującym posiłku, w szczególności dzieciom, osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym	Wojewodowie	Liczba osób objętych dożywianiem (w mln)	1,3

W 2019 r. będą kontynuowane ww. działania programowe.

32. Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020

Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 34/2015 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z wojewodami.

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie liczby miejsc w placówkach „Senior+”. Dofinansowywane są działania jednostek samorządu w zakresie rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”. Udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego jednostek samorządu w zakresie realizacji zadań własnych określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5),
- poprawy jakości życia seniorów w środowisku lokalnym,
- zapewnienia seniorom wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w tym wsparcia specjalistycznego, integracji społecznej środowiska seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych,
- zwiększenia zaangażowania seniorów w życie społeczności lokalnych,
- promowania aktywnego starzenia się.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewodowie	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020	767

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 340.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano (w części 83) w kwocie 80.000 tys. zł

W 2019 r. przewidziano w szczególności:

- ogłoszenie konkursu oraz wyników konkursu – podział środków zgodnie przesłanymi wynikami w województwach,
- monitorowanie we współpracy z wojewodami działania istniejących placówek,
- promowanie powstawania placówek wsparcia.

33. Program polskiej energetyki jądrowej

Wieloletni „*Program polskiej energetyki jądrowej*” na lata 2014-2030 realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2. *W Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.1. *W Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 15/2014 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 r. W 2019 r. Program realizowany będzie przez Ministra Energii i Państwową Agencję Atomistyki.

Głównym celem Programu jest realizacja zadań związanych z:

- uchwaleniem ram prawnych dla budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,
- wdrożeniem aktów prawnych, których wprowadzenie lub nowelizacja jest niezbędne dla umożliwienia budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej i związanej z tym infrastruktury oraz zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa jądrowego,
- przeprowadzaniem postępowań dotyczących odpadów promieniotwórczych,
- znalezieniem nowej lokalizacji oraz budowa nowego składowiska odpadów promieniotwórczych, przygotowanie i wprowadzenie racjonalnej pod względem technicznym i ekonomicznym oraz społecznie akceptowalnej gospodarki odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym,
- kształceniem i szkoleniem kadr dla instytucji i przedsiębiorstw związanych z energetyką jądrową - przygotowanie kadr dla polskiej energetyki jądrowej, zarówno na potrzeby przygotowania i rozwoju infrastruktury, jak również eksploatacji energetyki jądrowej,
- działaniami informacyjno-edukacyjnymi,
- przedstawieniem społeczeństwu wiarygodnej i rzetelnej informacji na temat energetyki jądrowej oraz, przez działania edukacyjne, podniesienie w społeczeństwie wiedzy w tym zakresie,
- utworzeniem odpowiedniego zaplecza naukowo-badawczego pracującego na potrzeby energetyki jądrowej, co jest niezbędne dla wieloaspektowego, pełnego wykorzystania przez Polskę szans i możliwości związanych z wprowadzeniem energetyki jądrowej,

- udziałem polskiego przemysłu w *Programie Polskiej Energetyki Jądrowej* - zapewnienie jak największego udziału polskiego przemysłu w dostawach urządzeń i realizacji usług dla energetyki jądrowej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2030 wynoszą 265.043 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 4.050 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej, co przyczyni się do zapewnienia dostaw odpowiedniej ilości energii elektrycznej po akceptowalnych dla gospodarki i społeczeństwa cenach, przy równoczesnym zachowaniu wymagań ochrony środowiska	Ministerstwo Energii, Państwowa Agencja Atomistyki	Poziom akceptacji społecznej dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce (w %)	59

W 2019 r. w ramach Programu zaplanowano realizację m.in. następujących zadań:

- znalezienie potencjalnej lokalizacji nowego składowiska odpadów promieniotwórczych nisko i średnio aktywnych,
- podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych, w szczególności w postaci publikacji, materiałów informacyjnych, raportów tematycznych, a także pikników naukowych, konferencji, seminariów branżowych, edukacyjnego forum energetyki jądrowej, szkoleń dla nauczycieli i warsztatów dla uczniów szkół ponadpodstawowych,
- podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych na rzecz wzrostu udziału polskiego przemysłu w realizacji Programu Polskiego Energetyki Jądrowej, w tym materiały informacyjne dla przedsiębiorców, organizacja szkoleń, konferencji, seminariów branżowych, publikacje kolejnych specjalistycznych opracowań oraz rozpowszechnianie wiedzy technicznej w prasie branżowej,
- dokonanie analizy dotyczącej możliwości wykorzystania uranu ze źródeł niekonwencjonalnych na potrzeby energetyki jądrowej,
- dokonanie analizy na potrzeby aktualizacji Programu Polskiego Energetyki Jądrowej,
- zwiększenie kompetencji regulatora Państwowej Agencji Atomistyki.

34. Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap V 2016-2020

Wieloletni Program „*Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap V 2016-2020*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci*

narodowej w kraju i za granicą, działania 9.1.1.7.W Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi.

Program został przyjęty uchwałą nr 146/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r., z późn. zm.

Wykonanie zadań przez Wojewodę Małopolskiego w ramach Programu koordynuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Podmiotami bezpośrednio realizującymi Program są: Województwo Małopolskie, Powiat Oświęcimski, Gmina Miejska Oświęcim, Gmina Oświęcim, Gmina Brzeszcze, Gmina Chełmek oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

Priorytety programu wieloletniego zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej, poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz poprawę dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau. Oczekiwanym efektem realizacji programu stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 67.041 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 7.831 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, głównie poprzez wsparcie działań jednostek samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej na rzecz zagwarantowania godnych warunków upamiętnienia (ofiary) masowej zagłady, odpowiedniej dostępności miejsc pamięci i bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot samorządowych	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	21

W 2019 r. w ramach Programu zaplanowano realizację m.in.:

- budowy drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszyzmu, drogi powiatowej K 1877 – dawniej 04-104) usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince,
- budowy nowej drogi dojazdowej do „Judenrampe” i „Ziemniaczarek” (przedłużenie ul. Kombatanów) łączącej ulicę Ofiar Faszyzmu z ulicą Piwniczną w Brzezince,
- przebudowy ulicy Wierzbowej w Brzezince,

- przystosowania byłych magazynów spożywczych „Ziemniaczarek” do stałej ekspozycji muzealnej dotyczącej „Judenrampe”,
- opracowania planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Oświęcim - rejon sołectw Brzezinka, Harmężę, Pławy,
- przebudowy ulicy Garbarskiej i ulicy Krętej,
- przebudowy ulicy Prusa i ulicy Orzeszkowej,
- utrzymania terenów Skarbu Państwa,
- przebudowy ulicy Olszewskiego od skrzyżowania z ulicy Słowackiego do ronda im. A. Telki w Oświęcimiu,
- budowy ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci KL Auschwitz-Birkenau.

35. Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019

Wieloletni „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, działania 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. z późn. zm. Koordynację i nadzór nad realizacją Programu przez Wojewodów sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz zwiększenie dostępności transportowej przez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym. Zakłada się, że realizacja inwestycji objętych Programem pozwoli na zwiększenie długości wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych o 8.000 km.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2019 wynoszą 3.500.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 1.100.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej przez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym	Ministerstwo Infrastruktury, Wojewodowie	Długość wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych w ramach Programu (narastająco w km)	8.000

36. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Program wieloletni „*Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2. *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1. o tej samej nazwie, działania 9.2.1.6. *Wspieranie i promowanie literatury i czytelnictwa* oraz w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1. *W Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.2. *W Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, działania 3.1.2.2. *W Wsparcie dostępu do książek, podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r.

Program realizuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem: Biblioteki Narodowej w Priorytecie 1, Instytutu Książki w Krakowie w Priorytecie 2 oraz Minister Edukacji Narodowej w Priorytecie 3.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawowym celem Programu jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmocnienie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Cel ten realizowany jest przez finansowe wsparcie modernizacji, budowy oraz przebudowy placówek bibliotecznych w mniejszych miejscowościach, a także bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek publicznych i szkolnych w nowości wydawnicze, ze szczególnym uwzględnieniem literatury dla dzieci i młodzieży. Zadaniem biblioteki szkolnej jest wspieranie realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych placówki. Pożądanym jest model biblioteki rozumianej jako ośrodek społeczno-kulturalny, zintegrowany z życiem szkoły, dysponujący niezbędnym warsztatem dla całej społeczności szkolnej, gdzie w dowolnym czasie można korzystać z Internetu oraz urządzeń IT. Szkoła ma umożliwić uczniom i nauczycielom dostęp i swobodę

w zdobywaniu oraz przetwarzaniu informacji. Działania prowadzone w bibliotece szkolnej, wspólnie przez wszystkich nauczycieli, współpracujących z biblioteką pedagogiczną (zgodnie z podstawą programową), pozwalają na odejście od encyklopedycznego przekazu wiadomości na rzecz integracji wiedzy i umiejętności. Powyższe działania powinny wpłynąć również na poprawę ogólnego stanu czytelnictwa w Polsce.

W ramach Programu dokonywany jest zakup książek niebędących podręcznikami do bibliotek szkolnych i bibliotek pedagogicznych. Doposażenie bibliotek w atrakcyjne dla czytelników książki jest narzędziem do osiągnięcia głównego celu programu jakim jest wzmocnienie zainteresowań i aktywności czytelniczej uczniów. Zrealizowaniu celu Programu służyć mają także działania promujące czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 669.416 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 87.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
1) Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek 2) Uatrakcyjnienie księgozbiorów bibliotek publicznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biblioteka Narodowa, Instytut Książki w Krakowie	1) Liczba nowych, zmodernizowanych, wyremontowanych i wyposażonych obiektów bibliotecznych 2) Liczba zakupionych nowości wydawniczych (w mln egzemplarzy)	1) 204 2) 5,3
Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez zakup nowości wydawniczych	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odsetek uczniów korzystających z zakupionych nowości wydawniczych do biblioteki szkolnej (w %)	60

W ramach realizacji Programu w 2019 r. planuje się następujące działania:

- dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych do bibliotek publicznych,
- dostosowanie bazy infrastrukturalnej bibliotek publicznych do zmieniających się potrzeb i standardów,
- zwiększenie poziomu atrakcyjności usług bibliotecznych między innymi poprzez odpowiednie wyposażenie bibliotek,
- stworzenie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji bibliotek publicznych, w tym tych służących podnoszeniu kompetencji cyfrowych mieszkańców,
- dokonanie zmian w infrastrukturze bibliotek dostosowanej do obsługi osób niepełnosprawnych,
- rozwój partnerstwa publiczno-społecznego.

Dodatkowo planuje się podział między wojewodów oraz ministrów środków budżetu państwa zaplanowanych na rok budżetowy 2019 (I kwartał 2019), ocenę wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na zakup książek do bibliotek szkół za granicą złożonych do Ministerstwa Edukacji Narodowej przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (I kwartał 2019), przygotowanie i przekazanie Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego sprawozdania z realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” za 2018 r. (I kwartał 2019) oraz przyjęcie od poszczególnych wojewodów oraz ministrów zbiorczej informacji o wysokości wnioskowanych kwot wsparcia finansowego, a od dyrektora Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą wniosku o udzielenie wsparcia finansowego (IV kwartał 2019 r.).

37. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)

Wieloletni „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” realizowany będzie w 2019 r. jednocześnie w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju** oraz funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach: 1) zadanie 17.2. W *Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów operacyjnych polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych*, podzadanie 17.2.1. W *Koordynacja realizacji, zarządzanie i wdrażanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE* (działanie 17.2.1.1. W *Wsparcie zarządzania i realizacji programów*); 2) zadanie 19.1. W *Transport drogowy i infrastruktura drogową*, podzadanie 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych* (działanie 19.1.3.1. o tej samej nazwie), a także w podzadaniu 19.1.4. W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* (działanie 19.1.4.1. *Utrzymanie dróg krajowych*, działanie 19.1.4.2. *Remonty i przebudowy dróg krajowych*, działanie 19.1.4.3. *Budowa autostrad i dróg ekspresowych* oraz 19.1.4.5. *Budowa pozostałych dróg krajowych*).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 156/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. z późn. zm. Nadzór nad realizacją Programu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem realizacji Programu jest budowa spójnego i nowoczesnego systemu dróg krajowych, zapewniającego efektywne funkcjonowanie drogowego transportu osobowego i towarowego. Rozbudowa sieci połączeń przyczyni się także do znacznej poprawy gęstości i przepustowości głównych arterii komunikacyjnych kraju, co powinno wpłynąć na gospodarczy rozwój regionów i całego kraju. Zakłada się, że poprzez realizację inwestycji ujętych w Programie wieloletnim osiągnie się: zwiększenie gęstości dróg ekspresowych z 3,9 km/1000 km² do 12 km/1000 km² oraz zwiększenie gęstości autostrad i dróg ekspresowych z 8,7 km/1000 km² do 17,5 km/1000 km².

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2023 wynosi 184.294.388 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 4.461.107 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie z głównymi korytarzami transportowymi	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Stopień realizacji docelowej sieci dróg szybkiego ruchu (w %)	55,75

W ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich Generalny Dyrektor Dróg Krajowych jako wykonawca programu wieloletniego wykonuje działania wskazane w uchwale Rady Ministrów Nr 105/2017 z dnia 12 lipca 2017 roku, a w szczególności ogłasza i prowadzi postępowania przetargowe oraz nadzoruje przebieg procesu inwestycyjnego dla zadań wskazanych do realizacji przez Ministra Infrastruktury. Działania planowane do realizacji w 2019 roku przez GDDKiA wynikają z zaawansowania procesu przygotowania i realizacji poszczególnych projektów.

38. Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku

"Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku" (KPK) realizowany będzie w 2019 r. w ramach dwóch działań: 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych* (w podzadaniu 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, w zadaniu 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, ujętych w funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**) oraz w działaniu 11.4.2.2.W *Zaspokajanie potrzeb Sił Zbrojnych i wojsk sojuszniczych przez sektor pozamilitarny* (w podzadaniu 11.4.2.W *Pozamilitarne przygotowania obronne*, w zadaniu 11.4.W *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa*, ujętych w funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sprawuje Minister Infrastruktury.

KPK jest dokumentem określającym zadania inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury kolejowej zarządzanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania – przewiduje inwestycje w zakresie modernizacji, rewitalizacji oraz budowy infrastruktury kolejowej. KPK stanowi kontynuację programu wieloletniego pod nazwą Wieloletni Program Inwestycji Kolejowych do roku 2015, z perspektywą do roku 2020.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2023 wynoszą 66.418.476 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 1.491.830 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Zwiększenie długości przebudowanych linii kolejowych	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	1.492,6

W ramach Programu KPK w 2019 r. przewiduje się inwestycje w zakresie modernizacji, rehabilitacji, rewitalizacji i budowy infrastruktury kolejowej. W ramach KPK realizowane będą

projekty liniowe i tzw. multilokalizacyjne (np. przebudowa przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowa ERTMS, zasilanie trakcyjne).

39. Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku

Wieloletni Program „*Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku*” realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.3. *Efektywne wykorzystanie infrastruktury kolejowej*, działań: 19.2.3.1. *Utrzymanie i remonty infrastruktury kolejowej (z wyłączeniem linii o znaczeniu obronnym)*, 19.2.3.2. *Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania infrastruktury kolejowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 7/2018 Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2018 r. Koordynację i nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest poprawa stanu infrastruktury kolejowej w zakresie jej charakterystyk wpływających na istotne z punktu widzenia użytkowników (przewoźników) parametry, przede wszystkim czas przejazdu i dopuszczalne naciski osi taboru oraz uwarunkowania eksploatacyjne m.in. w zakresie przepustowości. Program określa ramy finansowe oraz warunki realizacji zamierzeń państwa dotyczące infrastruktury kolejowej w zakresie zarządzania nią, w tym działalności utrzymaniowo-remontowej, przewidywane do wykonania do końca 2023 roku. Wdrożenie Programu nastąpi poprzez zawarcie pomiędzy ministrem właściwym do spraw transportu i zarządcami infrastruktury umów wieloletnich na jego realizację, obejmujących finansowanie kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do roku 2023.

Zawarcie umowy jest wypełnieniem wymogów zawartych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego oraz przepisów ustawy o transporcie kolejowym, w myśl których prawo europejskie zostało zaimplementowane do polskiego porządku prawnego, w szczególności w zakresie przepisów określonych w art. 38a ust. 2 w związku z art. 38a ust. 1. Zgodnie z art. 30 ust. 2 i 5 ww. dyrektywy, umowa określa z góry wysokość oraz strukturę wypłat odnoszącą się do środków publicznych, jakie państwo przekaze zarządcy celem zbilansowania jego działalności.

W rezultacie działań zdefiniowanych w Programie należy oczekiwać zdecydowanej poprawy stanu infrastruktury kolejowej w zakresie jej charakterystyk wpływających na istotne z punktu widzenia użytkowników (przewoźników) parametry, przede wszystkim czasy przejazdu i dopuszczalne naciski osi taboru oraz uwarunkowania eksploatacyjne m.in. w zakresie przepustowości.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2023 wynoszą 23.809.300 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2019 r. zaplanowano w kwocie 3.607.200 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju poprzez zahamowanie, a następnie odwrócenie tendencji spadkowej udziału transportu kolejowego w przewozach. Cel jest ukierunkowany na realizację działań w zakresie utrzymania i remontów istniejącej sieci kolejowej	Zarządcy infrastruktury kolejowej	Udział długości eksploatowanych linii kolejowych spełniających standardy do ogólnej długości eksploatowanych linii kolejowych	83,5

W ramach Programu w **2019 r.** będą realizowane zadania polegające na:

- bilansowaniu działalności zarządców objętych Programem,
- prowadzeniu prac remontowo-utrzymaniowych na sieci kolejowej,
- wdrożeniu umów wieloletnich z zarządcami infrastruktury kolejowej,
- rozpoczęciu likwidacji zaległości utrzymaniowych.

40. Rządowy Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów

Program wieloletni „Rządowy Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów”, realizowany będzie w 2019 r. w ramach funkcji **19.**

Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, działania 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 93/2018 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2018 r. Wykonawcą Programu jest Minister Inwestycji i Rozwoju oraz wojewodowie.

Celem Programu jest uzupełnienie lokalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST, a przez to poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów Polski przy wsparciu z budżetu państwa. Program ma na celu wsparcie finansowe jednostek samorządu terytorialnego dla uzupełnienia istniejącej sieci drogowej w zakresie:

- przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na realizację inwestycji,
- budowy brakujących przepraw mostowych.

Zakres wsparcia dotyczy realizacji inwestycji na drogach publicznych gminnych, powiatowych lub wojewódzkich.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2025 wynoszą 2.868.750 tys. zł, z czego w 2019 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa do wysokości 15.000 tys. zł (możliwe inne źródła finansowania).

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2019 plan
Poprawienie wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów poprzez uzupełnienie lokalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Wojewodowie	Na obecnym etapie realizacji programu miernik i jego planowane wartości dla poszczególnych lat nie zostały jeszcze określone	-

W 2019 r. przewiduje się wykonać zadania polegające na przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na budowę przeprawy mostowej wraz z niezbędnymi drogami dojazdowymi do najbliższej drogi publicznej.

Rozdział VII

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy sporządzony także w ujęciu kasowym tj. dochody i wydatki ujmowane są w terminie ich zapłaty. Plany finansowe agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2019.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

Prezesa Rady Ministrów

- Polska Agencja Kosmiczna,
- Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,

Ministra Przedsiębiorczości i Technologii

- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
- Narodowe Centrum Nauki,

Ministra Obrony Narodowej

- Agencja Mienia Wojskowego,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych,

Ministra Energii

- Agencja Rezerw Materiałowych.

W 2019 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 8.267.076 tys. zł, w tym 5.820.135 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 70,4% przychodów ogółem.

Planowane na 2019 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 8.251.202 tys. zł. Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych będzie dodatnia i wyniesie 15.874 tys. zł.

Wśród wymienionych wyżej agencji wykonawczych w trzech z nich dotacje z budżetu państwa stanowią 94,7% ich przychodów (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Najważniejsze zadania realizowane przez agencje wykonawcze w 2019 r.:

- **Polska Agencja Kosmiczna (PAK)** działa na podstawie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Do zadań Agencji należy m. in.:

- 1) inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju o istotnym znaczeniu dla interesu narodowego i gospodarki państwa w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej,
- 2) zapewnianie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych, w tym programów Unii Europejskiej,
- 3) reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej, w szczególności w ramach uczestnictwa w programach Unii Europejskiej, Europejskiej Agencji Kosmicznej, Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) i Europejskiej Agencji Obrony (EDA),
- 4) sprawowanie doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej,
- 5) przygotowywanie analiz i raportów z zakresu badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej oraz ich wykorzystywania w różnych sektorach gospodarki, a także w obszarach obronności i bezpieczeństwa państwa,
- 6) podejmowanie oraz wspieranie działań na arenie międzynarodowej na rzecz promocji polskiej gospodarki i myśli naukowej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej,
- 7) prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej,
- 8) prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, a także wspieranie organizacji i przedsięwzięć promujących sprzyjające

warunki dla podejmowania działań rozwojowo-badawczych w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Kosmicznej w 2019 r. zaplanowano w kwocie 11.380 tys. zł.

- **Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW)** realizuje zadania na rzecz wspierania rozwoju wspólnoty obywatelskiej i społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Do zadań Instytutu należy m.in.

- 1) wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego,
- 2) podtrzymywanie i upowszechnianie kultury oraz zakorzenionej w chrześcijańskim dziedzictwie tradycji narodowej i lokalnej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej, a także solidarności i wrażliwości społecznej,
- 3) promocja poszanowania i ochrony praw człowieka i praw obywatelskich,
- 4) edukacja obywatelska i kształtowanie postaw obywatelskich oraz wspieranie zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w realizację zadań z zakresu edukacji formalnej i nieformalnej,
- 5) wspieranie ochrony środowiska oraz praw zwierząt,
- 6) upowszechnianie informacji w środowisku organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego planowanych i ogłaszanych konkursach,
- 7) udział w realizacji międzynarodowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym programów współfinansowanych ze środków zagranicznych.

Przychody Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW) zaplanowano w kwocie 122.603 tys. zł, koszty natomiast 102.123 tys. zł.

- **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)** realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, które zostały określone dla niej w programach rozwoju gospodarki, w szczególności w zakresie:
 - 1) wspierania przedsiębiorców, w szczególności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą,
 - 2) eksportu,

- 3) rozwoju regionalnego,
- 4) działalności innowacyjnej,
- 5) tworzenia nowych miejsc pracy, przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich.

PARP uczestniczy również w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020.

PARP realizuje zadania, w szczególności przez świadczenie usług doradczych, organizowanie szkoleń i seminariów, organizowanie przedsięwzięć informacyjnych, promocyjnych w kraju i za granicą, świadczenie usług eksperckich, udzielanie pomocy finansowej przeznaczonej m.in. na wzmocnienie potencjału podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego, innowacyjności, zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców.

Przychody Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaplanowano w 2019 r. w wysokości 222.847 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 222.847 tys. zł.

- **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)** działa na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Ponadto NCBiR pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej.

Przychody Centrum w 2019 r. zaplanowano w wysokości 1.515.425 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.427.542 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań (w tym na projekty finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej) oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju może pozyskiwać również przychody z innych źródeł, m.in. z komercjalizacji wyników prowadzonych badań i międzynarodowych programów badawczych.

Planowane na 2019 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.515.425 tys. zł, z czego na finansowanie zadań przewidziano 1.353.916 tys. zł. Środki te przeznaczone zostaną przede wszystkim na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

- **Narodowe Centrum Nauki (NCN)** funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Przychody Centrum w 2019 r. zaplanowano w wysokości 1.281.308 tys. zł. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.272.295 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Nauki może uzyskiwać również środki z innych źródeł, w tym przekazywane przez krajowe i zagraniczne podmioty finansujące programy badawcze.

Planowane na 2019 r. koszty Narodowego Centrum Nauki zostały określone na kwotę 1.281.268 tys. zł, z tego na realizację zadań badawczych planuje się kwotę 1.230.309 tys. zł.

- **Agencja Mienia Wojskowego** realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:
 - 1) gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa,
 - 2) obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia,
 - 3) zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej,
 - 4) działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 5) obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie,
 - 6) budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 7) wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową,
 - 8) wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji.

Przychody Agencji Mienia Wojskowego zaplanowano w 2019 r. w wysokości 1.181.512 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.162.960 tys. zł.

- głównym zadaniem **Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)**, są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części

kosztów inwestycji i częściowa spłata kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych.

Ponadto ARiMR posiada status unijnej agencji płatniczej, w związku z powyższym oprócz kosztów realizacji zadań zawartych w planie finansowym przekazuje również transfery środków europejskich w ramach współfinansowania z budżetu państwa i finansowania z budżetu środków europejskich.

Przychody Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaplanowano w 2019 r. w wysokości 1.869.370 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.876.437 tys. zł.

Agencja przychody przeznacza m.in. na:

- 1) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych,
 - 2) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód,
 - 3) finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy świnie lub konie,
 - 4) dopłaty krajowe do materiału siewnego,
 - 5) finansowanie zalesiania gruntów rolnych.
- **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)** funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

Przychody Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w 2019 r. zaplanowano w kwocie 596.237 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa – 61.172 tys. zł., natomiast koszty zaplanowano w kwocie 578.016 tys. zł.

Do głównych zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa należą:

- 1) gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przejętym po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, które stanowią **Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa**,
- 2) działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych,
- 3) wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą,
- 4) wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie,

5) wsparcie działań rozwojowych i inwestycyjnych w zakresie innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym,

6) restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Przychody Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zaplanowano w 2019 r. w wysokości 1.069.300 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.146.285 tys. zł.

- **w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU)** realizowane są zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Przychody Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych zaplanowano w 2019 r. w wysokości 106.051 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 103.370 tys. zł.

- **Agencja Rezerw Materiałowych (ARM)** realizuje zadania w zakresie gospodarowania rezerwami strategicznymi, jak również utrzymuje agencyjne zapasy ropy naftowej i produktów naftowych oraz nadzoruje zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw.

Do jej zadań należą:

- 1) utrzymywanie rezerw strategicznych, w tym ich przechowywanie, dokonywanie wymiany lub zamiany oraz przeprowadzanie konserwacji przechowywanych rezerw strategicznych,
- 2) prowadzenie inwestycji związanych z budową lub modernizacją infrastruktury technicznej utrzymywania rezerw strategicznych,
- 3) zakup i utrzymywanie zapasów agencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej i produktów naftowych oraz wykonywanie innych obowiązków wynikających z tej ustawy,
- 4) przeprowadzanie kontroli u podmiotów, którym oddano na przechowanie rezerwy strategiczne na podstawie umowy przechowania,
- 5) opracowywanie projektu informacji o asortymencie rezerw strategicznych, ich ilości i wartości oraz ich finansowaniu, wykorzystaniu i rozmieszczeniu.

Przychody Agencji Rezerw Materiałowych w 2019 r. zaplanowano w kwocie 291.043 tys. zł, natomiast koszty w wysokości 251.091 tys. zł.

Zaplanowane w 2019 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	<i>w tys. zł</i>			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Polska Agencja Kosmiczna	11.380	9.566	11.380	0
Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	122.603	75.800	102.123	20.480
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	222.847	171.533	222.847	0
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.515.425	1.427.542	1.515.425	0
Narodowe Centrum Nauki	1.281.308	1.272.295	1.281.268	40
Agencja Mienia Wojskowego	1.181.512	790.738	1.162.960	18.552
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.869.370	1.725.305	1.876.437	-7.067
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	596.237	61.172	578.016	18.221
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.069.300		1.146.285	-76.985
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	106.051	30.541	103.370	2.681
Agencja Rezerw Materiałowych	291.043	254.788	251.091	39.952
Razem	8.267.076	5.819.280	8.251.202	15.874

2. Instytucje Gospodarki Budżetowej

Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2019.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

Szefa Kancelarii Prezydenta RP

- Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,

Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie

- Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,

Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

- Centrum Obsługi Administracji Rządowej,

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

- Centralny Ośrodek Informatyki,

- Centrum Usług Logistycznych,

Ministra Sportu i Turystyki

- Centralny Ośrodek Sportu,

Ministra Obrony Narodowej

- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,

Ministra Sprawiedliwości

- Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”,

Ministra Zdrowia

- Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie,

Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

- Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS.

W 2019 r. planuje się łączne przychody instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 1.094.622 tys. zł, w tym 167.381 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa (dla: Centralnego Ośrodka Sportu, Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego), co stanowi 15,3% przychodów ogółem. Planowane na 2019 r. przez instytucje gospodarki budżetowej koszty ogółem wyniosą 1.102.614 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie -7.992 tys. zł.

Najważniejsze zadania realizowane przez poszczególne instytucje gospodarki budżetowej w 2019 r. wskazano poniżej:

- **Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP** – w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Kancelarii Prezydenta RP, w szczególności w zakresie obsługi gospodarczej, techniczno-remontowej, przeciwpożarowej, teleinformatycznej, inwestycyjnej, porządkowej, usług wydawniczych i poligraficznych oraz obsługi recepcyjnej, transportowej, hotelarskiej, gastronomicznej, rekreacyjnej, gospodarki magazynowej i zaopatrzenia.

Przychody Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP zaplanowano w 2019 r. w wysokości 54 882 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 53.782 tys. zł.

- **Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej** – pełniąc funkcję centralnego zamawiającego dokonuje centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla jednostek sądownictwa powszechnego. Ponadto Instytucja zajmuje się sprzedażą usług kwaterunkowych, głównie dla pracowników resortu sprawiedliwości oraz członków ich rodzin, a także udostępnia sale szkoleniowe na potrzeby wewnętrzne sądownictwa.

Przychody Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej zaplanowano w 2019 r. w wysokości 6.135 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 6.054 tys. zł.

- **Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR)** – wykonuje zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz prowadzi sprzedaż wyrobów i usług dla odbiorców zewnętrznych. Zapewnia techniczne, w tym teleinformatyczne warunki pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycje w obiektach budowlanych, administruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, świadczy usługi konferencyjne dla Rządu RP i administracji rządowej.

Przychody COAR zaplanowano w 2019 r. w wysokości 51.955 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 57.662 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Informatyki (COI)** – przedmiotem podstawowej działalności Ośrodka jest odpłatne wykonywanie usług na rzecz Ministra Cyfryzacji: udostępnianie danych krajowych i zagranicznych z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych rejestrów wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych, jak również budowa, rozwój, utrzymanie, serwis

i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji.

Przychody Centralnego Ośrodka Informatyki zaplanowano w 2019 r. w wysokości 149.729 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 149.629 tys. zł.

- **Centrum Usług Logistycznych (CUL)** – stanowi logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji oraz pozostałych jednostek resortu spraw wewnętrznych i administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: zakwaterowaniu osób (funkcjonariuszy Policji, SOP, Straży Granicznej oraz innych służb) w przejętych obiektach, obsłudze szkoleń (organizowanych przez Komendę Główną Policji i inne służby), dystrybucji paliw, zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa – Babice i świadczeniu usług hotelowych dla funkcjonariuszy i pracowników resortu.

Przychody Centrum Usług Logistycznych zaplanowano w 2019 r. w wysokości 49.635 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 49.241 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Sportu** – realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie zaplecza materialno-technicznego dla potrzeb szkolenia.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 127.950 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 24.171 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 135.970 tys. zł.

- **Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego** – realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Przychody Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego zaplanowano w 2019 r. w wysokości 235.146 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 143.210 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 234.982 tys. zł.

- **Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA” (MIGBMazovia)**
powstała w wyniku włączenia czterech IGB dotychczas odrębnie funkcjonujących przy aresztach śledczych oraz zakładach karnych: Bałtyckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej BALTICA, Pomorskiej Instytucji Gospodarki Budżetowej POMERANIA, Podkarpackiej Instytucji Gospodarki Budżetowej CARPATIA oraz Zachodniej Instytucji Gospodarki Budżetowej PIAST do Mazowieckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”.

MIGB Mazovia zajmuje się szerokim spektrum prac związanych z produkcją i usługami m.in. z zakresu budownictwa czy drobnej wytwórczości mających na celu aktywizację zawodową więźniów.

Przychody MIGB Mazovia zaplanowano w 2019 r. w wysokości 409.880 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 406.086 tys. zł.

Wzrost kosztów ogółem MIGB Mazovia w stosunku do roku 2018 ujętych w planach pięciu IGB wynika z rozwoju działalności produkcyjnej, rozwoju działalności budowlanej oraz zwiększenia sprzedaży towarów oferowanych w kantynach. Sfinansowanie planowanych kosztów odbywa się z własnych środków finansowych obejmujących uzyskane przychody oraz środki z poprzedniego okresu.

- **Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie** – statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia). Profilaktyczny Dom Zdrowia osiąga przychody także z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji). Pozostałe przychody osiągane są z wynajmu oraz organizacji konferencji i szkoleń. Działalność PDZ jest sezonowa, większość przychodów jest osiągana w miesiącach letnich. Przedmiotowa instytucja gospodarki budżetowej nie otrzymuje dotacji.

Przychody Profilaktycznego Domu Zdrowia w Juracie zaplanowano w 2019 r. w wysokości 1.620 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.583 tys. zł.

- **Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS** – przedmiotem działalności podstawowej jest wykonywanie zadań w zakresie badawczym, edukacyjnym i popularyzatorskim na rzecz statystyki publicznej oraz jednostek spoza resortu statystyki publicznej. Źródłami przychodów Centrum są przychody z działalności z tytułu realizacji zadań naukowo-badawczych, szkoleniowych, konferencji, seminariów oraz wspomagającej edukację na rzecz sektora publicznego i niepublicznego.

Przychody Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS zaplanowano w 2019 r. w wysokości 7.650 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 7.625 tys. zł.

Zaplanowane na 2019 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP	54.882		53.782	1.100
Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	6.135		6.054	81
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	51.995		57.662	-5.667
Centralny Ośrodek Informatyki	149.729		149.629	100
Centrum Usług Logistycznych	49.635		49.241	394
Centralny Ośrodek Sportu	127.950	24.171	135.970	-8.020
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	235.146	143.210	234.982	164
Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”	409.880		406.086	3.794
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	1.620		1.583	37
Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS	7.650		7.625	25
Razem	1.094.622	167.381	1.102.614	-7.992

3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2019 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

Prezesa Rady Ministrów

- Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
- Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,

Ministra Inwestycji i Rozwoju

- Krajowy Zasób Nieruchomości,

Ministra Przedsiębiorczości i Technologii

- Urząd Dozoru Technicznego,
- Polskie Centrum Akredytacji,

Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- Polski Instytut Sztuki Filmowej,
- Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia,

Ministra Sportu i Turystyki

- Polska Agencja Antydopingowa,
- Polska Organizacja Turystyczna,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Polski Klub Wyścigów Konnych,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
- 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej,

Ministra Infrastruktury

- Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
- Transportowy Dozór Techniczny,

Ministra Środowiska

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowiecki, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrzański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),

Ministra Spraw Zagranicznych

- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,

Ministra Zdrowia

- Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

oraz

- Rzecznik Finansowy.

W 2019 r. planuje się łączne przychody państwowych osób prawnych na kwotę 11.335.300 tys. zł, w tym 1.093.682 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 9,7% przychodów ogółem.

Planowane na 2019 r. przez państwowe osoby prawne koszty ogółem wyniosą 11.211.070 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem będzie dodatni i wyniesie 124.230 tys. zł.

Do głównych zadań realizowanych przez ww. jednostki w 2019 r. należą:

- **Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia** zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem oraz udostępnianiem organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych na obszarze Europy Środkowej, Europy Wschodniej, Rosji, Półwyspu Bałkańskiego oraz Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, a w przypadkach uzasadnionych strategicznymi interesami politycznymi lub gospodarczymi Rzeczypospolitej Polskiej również na innych obszarach. Do jego zadań należy wykonywanie ekspertyz, analiz i studiów

prognostycznych dotyczących sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej oraz rozwoju stosunków międzynarodowych, a także współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Przychody Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia w 2019 r. zaplanowano w kwocie 9.502 tys. zł, natomiast koszty w kwocie 9.495 tys. zł.

- **Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego** jest państwową jednostką organizacyjną z siedzibą w Poznaniu, działającą na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego.

Do zadań Instytutu należy m.in:

- gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przemian politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych w Niemczech, roli Niemiec w Europie i świecie, roli Europy w stosunkach międzynarodowych, w tym w zakresie ładu oraz bezpieczeństwa międzynarodowego oraz procesów związanych z kształtowaniem się pamięci zbiorowej i polityki historycznej oraz prowadzeniem polityki polonijnej,
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych w ww. zakresie,
- organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie prowadzonej tematyki,
- gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej i działalności wydawniczej,
- współpraca z krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi instytucjami naukowymi i stowarzyszeniami.

Zarówno przychody jak i koszty Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego w 2019 r. zaplanowano w kwocie 3.840 tys. zł.

- **Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN)** utworzony został na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, będzie gospodarował nieruchomościami Skarbu Państwa, przeznaczając je pod budowę mieszkań w formule najmu lub najmu z opcją dojścia do własności. KZN przyczyni się do tworzenia stabilnych i efektywnych warunków do wspierania budownictwa mieszkaniowego zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe różnych grup społecznych, a także będzie realizował inne zadania związane z rozwojem mieszkalnictwa w Polsce, wynikające z Narodowego Programu Mieszkaniowego.

Przychody KZN, które na 2019 rok zaplanowano w wysokości 25.572 tys. zł - będą pochodziły z dotacji budżetu państwa. Koszty KZN na 2019 rok zostały określone na

kwotę 25.572 tys. zł, w tym kwota 11.867 tys. zł zostanie przeznaczona na utrzymanie KZN, a pozostała kwota na zadania statutowe.

- **Urząd Dozoru Technicznego** uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Przychody Urzędu Dozoru Technicznego zaplanowano w 2019 r. w wysokości 458.003 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 378.971 tys. zł.

- **Polskie Centrum Akredytacji** jest krajową jednostką upoważnioną do akredytacji jednostek certyfikujących, kontrolujących, laboratoriów badawczych i wzorcujących oraz innych podmiotów prowadzących oceny zgodności i weryfikacje. Przychodami Polskiego Centrum Akredytacji są w głównej mierze przychody z prowadzonej działalności akredytacyjnej, w tym szkoleniowej, które całkowicie pokrywają koszty działalności tej państwowej osoby prawnej.

Przychody Polskiego Centrum Akredytacji zaplanowano w 2019 r. w wysokości 23.710 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 23.672 tys. zł.

- **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW Wody Polskie)** utworzone zostało na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jako państwowa osoba prawna.

PGW WP realizuje od 1 stycznia 2018 r. zadania w zakresie gospodarki wodnej.

PGWWP tworzą: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gliwice, Kraków, Lublin, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa i Wrocław), zarządy zlewni i nadzory wodne.

Wody Polskie przejmują zadania związane z gospodarką wodną z jednostek budżetowych (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej i Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej) oraz od samorządów (marszałków i starostów).

Przychodami Wód Polskich będą głównie: wpływy z opłat za usługi wodne, wpływy z tytułu należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń stanowiących własność Skarbu Państwa, wpływy z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania wód lub urządzeń wodnych, wpływy z tytułu opłat za udzielenie zgody wodnoprawnej, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, dotacje celowe z budżetu państwa, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych. Na koszty działalności składają się głównie koszty funkcjonowania, koszty realizacji zadań, wydatki majątkowe.

Przychody PGWWP zaplanowano na 2019 r. w wysokości 1.079.732 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.557.829 tys. zł.

- **Polski Instytut Sztuki Filmowej** realizuje zadania z zakresu polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez:
 - tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej,
 - inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów,
 - wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej,
 - wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych,
 - promocję polskiej twórczości filmowej,
 - dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne,
 - świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej,
 - wspieranie utrzymywania archiwów filmowych,
 - wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w 2019 r. zaplanowano w kwocie 186.632 tys. zł.

- Podstawowym celem **Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia** jest inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich. W ramach podejmowanych działań są m.in.: prowadzone badania naukowe, organizowane konferencje, spotkania, prowadzona jest działalność edukacyjna i wydawnicza, organizowana jest wymiana młodzieży i studentów.

Zarówno przychody jak i koszty Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia w 2019 r. zaplanowano w kwocie 5.791 tys. zł.

- Zadania **Polskiej Agencji Antydopingowej (POLADA)** nakierowane są na realizację szeroko zakrojonego programu antydopingowego, zgodnego ze Światowym Programem Antydopingowym Światowej Agencji Antydopingowej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Antydopingowej zaplanowano na 2019 r. w wysokości 3.585 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa dla POLADA stanowią 97,6% przychodów. Koszty funkcjonowania POLADA stanowią 100% kosztów ogółem.

- Podstawowym przedmiotem działalności **Polskiego Klubu Wyścigów Konnych (PKWK)** jest nadzór nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działanie na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni oraz na rzecz rozwoju wyścigów konnych.

Przychody Polskiego Klubu Wyścigów Konnych zaplanowano w 2019 r. w wysokości 6.182 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 6.046 tys. zł.

- **Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie** realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego mającego na celu poprawę dochodów rolniczych, podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przychody Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie zaplanowano w 2019 r. w wysokości 20.432 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 18.993 tys. zł.

- **Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego** realizują zadania z zakresu doradztwa rolniczego, polegające m. in. na prowadzeniu szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, podnoszeniu ich kwalifikacji zawodowych, prowadzą działalność informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej, upowszechniają metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, prowadzą analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzą i upowszechniają informacje rynkowe w tym zakresie.

Łączne przychody wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego zaplanowano w 2019 r. w wysokości 295.320 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa w kwocie 192.826 tys. zł. Łączne koszty zostały określone na kwotę 288.438 tys. zł.

- **Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA)** jest państwową osobą prawną nadzorowaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

NAWA została utworzona na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, w celu realizacji zadań z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki.

Do zadań Agencji należy:

- inicjowanie i realizowanie działań wspierających międzynarodową wymianę akademicką oraz proces umiędzynarodowienia polskich uczelni i jednostek naukowych,
- upowszechnianie informacji o polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki,

- upowszechnianie języka polskiego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- prowadzenie spraw osób podejmujących i odbywających kształcenie oraz uczestniczących w badaniach naukowych i pracach rozwojowych na podstawie umów międzynarodowych lub decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- prowadzenie spraw osób kierowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na studia, studia doktoranckie lub staże naukowe za granicą,
- prowadzenie spraw z zakresu uznawalności wyższego wykształcenia oraz stopni naukowych,
- zapewnianie obsługi administracyjnej i finansowej Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, działającej na podstawie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim,
- uwierzytelnianie dokumentów dotyczących ukończenia studiów oraz dyplomów doktorskich i habilitacyjnych.

Przychody Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej zaplanowano w 2019 r. w wysokości 138.779 tys. zł. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje z budżetu państwa w kwocie 93.822 tys. zł. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej planuje również pozyskanie środków od innych podmiotów.

Planowane na 2019 r. koszty NAWA zostały określone na kwotę 138.774 tys. zł.

- **Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP)** realizuje zadania związane z zarządzaniem ruchem lotniczym, a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską, koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej, prowadzeniem biur odpraw załóg oraz aktualizacją i wydawaniem publikacji lotniczych. Przychody Agencji pochodzą głównie z opłat nawigacyjnych (trasowych i terminalowych) wnoszonych przez przewoźników i innych użytkowników przestrzeni powietrznej. PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje wyłącznie dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat.

Przychody Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej zaplanowano w 2019 r. w wysokości 969.280 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 943.609 tys. zł.

- Działalność statutowa **Transportowego Dozoru Technicznego (TDT)** dotyczy głównie wykonywania zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń technicznych w transporcie drogowym, kolejowym czy żeglugi śródlądowej, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska. TDT realizuje zadania związane z działalnością dozorową, odbiorczą, certyfikacyjną,

notyfikacyjną i laboratoryjną oraz z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (m.in. w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów przewożących materiały niebezpieczne czy przeprowadzania egzaminów, w tym dla kandydatów na doradców do spraw przewozu towarów niebezpiecznych). Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów.

Przychody TDT pochodzą z opłat za wykonywanie ww. czynności, w 2019 r. zaplanowano je w wysokości 62.376 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 61.124 tys. zł.

- Zadania **Polskiej Organizacji Turystycznej (POT)** nakierowane są na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano w 2019 r. w wysokości 53.062 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Organizacji Turystycznej stanowią 94,6% przychodów. Koszty funkcjonowania POT wyniosą w 2019 r. 10.549 tys. zł (co stanowi 19,9% kosztów ogółem). Pozostałe środki są przeznaczone głównie na:

- realizację projektów wynikających z zadań statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na wsparcie i promocję turystyki,
 - realizację zadań związanych z zamykaniem programu współfinansowanego ze środków unijnych.
- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** w 2019 r. będzie prowadził działalność nakierowaną przede wszystkim na pełne wykorzystanie bezzwrotnej pomocy europejskiej dla przedsięwzięć współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 oraz Programu Life. Wysoki udział we współfinansowaniu środków europejskich osiągną zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz wsparcia przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Znaczne środki zostaną przeznaczone również na realizację przedsięwzięć związanych z realizacją programu „Czyste powietrze”, odnawialnymi źródłami energii, których dofinansowanie będzie pochodzić z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne i z ustawy o efektywności energetycznej. Wspierane finansowo będą również zadania związane z zarządzaniem energią w budynkach podmiotów sektora finansów publicznych (m.in. termomodernizacja), ochroną obszarów cennych przyrodniczo, działalnością monitoringu środowiska, przeciwdziałaniem zagrożeniom środowiska i likwidacją ich skutków, geologią i górnictwem oraz edukacją ekologiczną.

Przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaplanowano w 2019 r. w wysokości 2.923.335 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.923.335 tys. zł.

- **Parki narodowe** tworzy się na obszarach wyróżniających się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody, odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Najważniejszym celem działania parku jest ochrona przyrody. Na jego obszarze ochronie podlega całość przyrody oraz swoiste, charakterystyczne dla każdego regionu walory krajobrazowe. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe, które zajmują powierzchnię 316.748 ha, co stanowi ok. 1% powierzchni kraju. Wszystkie polskie parki narodowe włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Łączne przychody parków narodowych zaplanowano w 2019 r. w wysokości 283.282 tys. zł, a łączne koszty zostały określone na kwotę 292.652 tys. zł.

- **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM)** jest instytucją analityczną i ekspercką, utworzoną w 1996 r. na mocy ustawy o PISM. Jego zadaniem jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o współczesnych sprawach międzynarodowych. PISM utrzymuje kontakty z ośrodkami akademickimi, naukowymi i politycznymi w Polsce i za granicą. Prowadzi szkolenia dla kadr wykonujących zadania związane ze stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną RP. Ponadto gromadzi i udostępnia specjalistyczny księgozbiór (około 165 tys. woluminów), a także publikuje książki, czasopisma i dokumenty dyplomatyczne.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w 2019 r. zaplanowano w kwocie 10.684 tys. zł.

- Do zadań **Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT)** należy m.in.: realizacja zadań związanych z oceną świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opracowywania raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej i opracowywania analiz weryfikacyjnych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustalanie taryfy świadczeń, opiniowanie projektów programów polityki zdrowotnej oraz realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Przychody AOTMiT pochodzą będą przede wszystkim z odpisu otrzymanego z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz opłat za analizy weryfikacyjne.

Przychody Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zaplanowano w 2019 r. w wysokości 46.785 tys. zł, koszty również zostały określone na kwotę 46.785 tys. zł.

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach

powszechnie obowiązujących. Łączne przychody ZUS na 2019 r. planuje się w kwocie 4.709.630 tys. zł.

Źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe pochodzące z:

- odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS w kwocie 3.865.499 tys. zł,
- odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 3.022 tys. zł,
- tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 222.632 tys. zł,
- tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych ZUS do wypłaty w wysokości 290.026 tys. zł,
- przychodów finansowych w wysokości 23.500 tys. zł,
- pozostałych przychodów w kwocie 304.951 tys. zł.

Ogółem koszty ZUS na rok 2019 zaplanowano w kwocie 5.212.395 tys. zł. Największą pozycję w kosztach stanowią wynagrodzenia, które na rok 2019 zaplanowano w kwocie 2.800.466 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 2.774.873 tys. zł.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2019 r. na łączną kwotę 1.146.685 tys. zł, tj. o 1,8% mniej od kosztów zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej na 2018 rok.

W ramach planu finansowego Zakładu zabezpieczono także zwiększone środki na zakup dodatkowych badań, opinii i konsultacji medycznych przeprowadzanych w ramach orzecznictwa lekarskiego, jak również koszty zatrudnienia stażystów i wykładowców szkoleń.

Wydatki ZUS na finansowanie działalności inwestycyjnej w roku 2019 zostały zaplanowane na kwotę 421.180 tys. zł.

- **Rzecznik Finansowy** działa na rzecz ochrony klientów podmiotu rynku finansowego (ryнку ubezpieczeniowego i emerytalnego – krajowych zakładów ubezpieczeń, zagranicznych zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, rynku bankowego oraz kapitałowego – instytucji płatniczych, biur usług płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego, oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, banków krajowych, banków zagranicznych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych, instytucji finansowych, towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych,

spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, firm inwestycyjnych i instytucji pożyczkowych). Środki na działalność Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego.

Zarówno przychody, jak i koszty Rzecznika Finansowego w 2019 r. zaplanowano w kwocie 19.786 tys. zł.

Zaplanowane na 2019 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	9.502	9.205	9.495	7
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	3.840	3.500	3.840	0
Krajowy Zasób Nieruchomości	25.572	24.500	25.572	0
Urząd Dozoru Technicznego	458.003		378.971	79.032
Polskie Centrum Akredytacji	23.710	2	23.672	38
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	1.079.732	513.854	1.557.829	-478.097
Polski Instytut Sztuki Filmowej	186.632	12.969	186.632	0
Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia	5.791	5.571	5.791	0
Polska Agencja Antydopingowa	3.585	3.500	3.585	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	6.182	467	6.046	136
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	20.432	17.323	18.993	1.439
Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego	295.320	192.826	288.438	6.882
Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej	138.779	93.822	138.774	5
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	969.280	13.514	943.609	25.671
Transportowy Dozór Techniczny	62.376		61.124	1.252
Polska Organizacja Turystyczna	53.062	50.190	53.062	0
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2.923.335	52.811	1.923.335	1.000.000
23 parki narodowe	283.282	90.655	292.652	-9.370
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	10.684	8.584	10.684	0
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	46.785	389	46.785	0
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	4.709.630		5.212.395	-502.765
Rzecznik Finansowy	19.786		19.786	0
Razem	11.335.300	1.093.682	11.211.070	124.230

Rozdział VIII

Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 ustawy o finansach publicznych państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy.

Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody i koszty na cele wskazane w ustawie powołującej fundusz oraz stany na początek i na koniec roku.

Łączne przychody funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 290.464.239 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań funduszy wyniosą 290.552.720 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2019 r. przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	
		dotacja z budżetu	Koszty realizacji zadań
1	2	3	4
Razem	290.464.239	68.328.922	290.552.720
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi	267.193.404	67.582.177	268.515.736
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	244.981.507	49.390.438	246.260.366
Fundusz Emerytalno - Rentowy	20.366.352	17.368.778	20.393.708
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	44.560	5.000	44.953
Fundusz Administracyjny	704.396		717.982
Fundusz Emerytur Pomostowych	1.096.589	817.961	1.098.727
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	19.628.455	746.745	16.011.141
Fundusz Pracy	13.751.086		7.721.102
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	5.401.333	746.745	5.530.240
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	476.036		2.759.799
III Fundusze związane z prywatyzacją	210.397	0	1.170.700
Fundusz Reprywatyzacji	51.297		760.700
Fundusz Rekompensacyjny	159.100		410.000

Wyszczególnienie	w tym:		Koszty realizacji zadań
	Przychody	dotacja z budżetu	
		w tys. zł	
1	2	3	4
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju	1.727.848	0	2.760.109
Fundusz Zapasów Interwencyjnych	1.150.602		1.712.278
Fundusz Wsparcia Policji	57.010		57.210
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	4.210		4.868
Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	141.961		302.766
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiązanych Zakładów Pracy	126.000		175.000
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	176.308		428.600
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.562		1.562
Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	70.195		77.825
V Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną	1.073.360	0	1.321.130
Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	17.520		28.870
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	833.400		1.058.206
Fundusz Promocji Kultury	220.440		231.163
Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków	2.000		2.891
VI Pozostałe	630.775	0	773.904
Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	6.589		8.500
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	228.855		330.230
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	11.411		48.000
Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego	20		1
Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	43.300		46.573
Fundusz Niskoemisyjnego Transportu	340.600		340.600

1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Do zadań realizowanych przez tę grupę funduszy należy m. in. realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, finansowanie świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno – rentowego, obsługa zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, finansowanie emerytur pomostowych.

W 2019 r. przychody tych funduszy zaplanowano w łącznej wysokości 267.193.404 tys. zł. Natomiast koszty na realizację zadań szacuje się na łączną kwotę 268.515.736 tys. zł.

1.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako państwowego funduszu celowego, jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Głównym źródłem przychodów Funduszu są wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składają się m.in. takie tytuły jak: dotacja z budżetu państwa, wpłaty z OFE oraz inne przychody. W 2019 r. nie przewiduje się wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Założono, że środki pochodzące z przeniesienia aktywów z OFE oraz odsetki od tych aktywów pozostaną w ramach FRD, a także zdecydowano o zmianie charakteru refundacji dla FUS z tytułu przekazywania składek emerytalnych do OFE, które począwszy od roku 2019 staną się wydatkami budżetu państwa przekazywanymi do FUS w formie dotacji z budżetu państwa.

Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie sfinansowany dotacją z budżetu państwa, nie przewidziano natomiast pożyczki z budżetu na ten cel.

Łączne przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały zaplanowane na kwotę 244.981.507 tys. zł.

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenie społeczne (przypis) zaplanowano na 187.161.747 tys. zł. Planuje się, iż przychody obejmujące wpłaty z OFE wyniosą 7.021.101 tys. zł, a pozostałe przychody oraz pozostałe zwiększenia Funduszu wyniosą łącznie 1.408.211 tys. zł. Przy planowaniu wielkości refundacji składek do otwartych funduszy emerytalnych przyjęto, że składka przekazywana do OFE wyniesie 2,92% podstawy wymiaru, z uwzględnieniem dobrowolności uczestnictwa w filarze kapitałowym.

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2019 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent. Świadczenia będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa,
- wskaźnik ściągłości składek ukształtuje się na poziomie 99,0%,
- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniesie 3.865.499 tys. zł,

- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2019 r. oszacowano na kwotę 246.260.366 tys. zł.

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 240.595.935 tys. zł (tj. 97,7% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, itp.).

W ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 165.255.425 tys. zł,
- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 46.651.133 tys. zł,
- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 23.785.644 tys. zł,
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 5.224.870 tys. zł.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody FUS oraz środki zgromadzone na funduszu rezerwowym nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Biorąc pod uwagę planowane w 2019 r. przychody Funduszu ze składek, wpłaty z OFE, pozostałe przychody oraz przewidywany koszt świadczeń oraz koszty bieżące Funduszu, w roku 2019 dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 49.390.438 tys. zł.

W planie Funduszu na 2019 r. przyjęto, iż Fundusz nie będzie posiadał zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa.

1.2 Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników. Dysponentem Funduszu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Łączne przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2019 r. zostały zaplanowane na kwotę 20.366.352 tys. zł, a łączne koszty w wysokości 20.393.708 tys. zł. Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (1.477.096 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2019 do Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowano dotację w wysokości 17.368.778 tys. zł.

Przy konstrukcji planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego na rok 2019 przyjęto następujące założenia:

- przeciętna emerytura rolnicza wyniesie 1.152 zł (łącznie z dodatkami), a renta rolnicza 1.080 zł (łącznie z dodatkami),
- wskaźnik ściągłości składek od rolników ukształtuje się na poziomie 99,0%,
- odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 574.528 tys. zł.

1.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującą jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w kwocie 44.560 tys. zł, podstawowym przychodem jest odpis z Funduszu Składkowego, który wyniesie 39.525 tys. zł. W roku 2019

do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 5.000 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowano w wysokości 44.953 tys. zł. Większość kosztów ogółem stanowić będą koszty własne Funduszu, które w szczególności przeznaczone zostaną na sfinansowanie rehabilitacji leczniczej rolników oraz turnusów rehabilitacyjnych dzieci rolników w okresie wakacji. Ponadto zaplanowano także koszty inwestycyjne w wysokości 5.620 tys. zł.

1.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Podstawowym przychodem Funduszu Administracyjnego w 2019 r. będzie odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 574.528 tys. zł, który stanowi de facto dotację z budżetu państwa. Łącznie z odpisem z Funduszu Składowego oraz z uwzględnieniem pozostałych przychodów, przychody Funduszu Administracyjnego wyniosą razem 704.396 tys. zł.

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków Funduszu, koszty ogółem zaplanowano w wysokości 717.982 tys. zł. Większość kosztów ogółem w 2019 r. stanowić będą koszty własne Funduszu, przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (z pochodnymi) dla pracowników Kasy,
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki,
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

1.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych, jako państwowy fundusz celowy, powołany został w celu finansowania emerytur pomostowych. W początkowych latach istnienia Funduszu przychody przewyższały ponoszone wydatki, a nadwyżki były lokowane m.in. w obligacjach skarbu państwa. Przewiduje się, iż w roku 2019 i latach następnych konieczne będzie zasilanie Funduszu o dodatkowe środki w postaci coraz wyższej dotacji z budżetu państwa na pokrycie wypłat emerytur pomostowych w wyniku stale rosnącej liczby osób pobierających emerytury pomostowe.

Przychody Funduszu Emerytur Pomostowych pochodzą głównie ze składek, finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru oraz dotacji z budżetu państwa.

Przychody na rok 2019 zaplanowano w wysokości 1.096.589 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 817.961 tys. zł,
- składki – 275.383 tys. zł,
- pozostałe przychody i pozostałe zwiększenia – 3.245 tys. zł.

Koszty Funduszu w wysokości 1.098.727 tys. zł stanowią głównie emerytury pomostowe – 1.093.495 tys. zł i odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 3.022 tys. zł.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe w 2019 r. ukształtuje się na poziomie 31 tys. osób.

2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Zadania realizowane przez te fundusze to m. in.: finansowanie zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, realizacja szkoleń dla bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, refundacja części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy w 2019 r. wyniosą 19.628.455 tys. zł, a łączne koszty realizacji zadań przewiduje się na poziomie 16.011.141 tys. zł.

2.1 Fundusz Pracy

Głównym zadaniem Funduszu Pracy jest przeciwdziałanie bezrobociu oraz wypłata zasiłków dla osób bezrobotnych.

Plan Funduszu Pracy na 2019 r. został ustalony przy założeniu, że wysokość obowiązkowych składek na Fundusz Pracy wynosić będzie 2,45% podstawy ich wymiaru.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 13.751.086 tys. zł.

Na przychody składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz składki wnoszone przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, płatności w ramach budżetu środków europejskich oraz odsetki od środków Funduszu Pracy znajdujących się na rachunkach bankowych.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w wysokości 7.721.102 tys. zł. Z Funduszu Pracy finansowane będą, m. in.:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniorocznie (średnia z 12 miesięcy) ok. 152,0 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 773,9 zł (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne 986,9 zł), zasiłki i świadczenia przedemerytalne, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, refundacja składek na ubezpieczenia dla zwalnianych rolników, Pracownicze Plany Kapitałowe,
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, głównie na: programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

2.2 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest państwowym funduszem celowym, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Przychody Funduszu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 5.401.333 tys. zł. Na przychody składają się głównie: dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (717.860 tys. zł) oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (27.500 tys. zł), środki otrzymane z Unii Europejskiej, wpłaty pracodawców.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w wysokości 5.530.240 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych, refundację części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, a także niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnych domowników, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON, zadania zlecane fundacjom i organizacjom

pozarządowym, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań),

- wydatki bieżące własne Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne.

2.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz jest państwowym funduszem celowym działającym na podstawie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Przychody Funduszu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 476.036 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w 2019 r. w wysokości 2.759.799 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- koszty związane z realizacją staży podyplomowych oraz specjalizacjami lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych,
- wynagrodzenia i składki za młodocianych pracowników,
- zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy.

Wypłacane świadczenia z tytułu zaspokajania podstawowych roszczeń pracowniczych powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy. Dysponent Funduszu może również umarzać należności na zasadach określonych w ustawie.

3. Fundusze związane z prywatyzacją

Wydatki tych Funduszy przeznaczone są na: zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2019 przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 210.397 tys. zł, a koszty realizacji zadań ustalono w wysokości 1.170.700 tys. zł.

3.1 Fundusz Reprywatyzacji

Dysponentem Funduszu Reprywatyzacji jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Na rok 2019 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 51.297 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane zostały na kwotę 760.700 tys. zł.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, dochody uzyskane z tytułu posiadania akcji oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na cele związane z zaspakajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa. Środki przeznaczone są na:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany – Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju,
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów,
- sfinansowanie nabycia lub objęcia przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, akcji spółek publicznych lub akcji spółek kapitałowych, w stosunku do których spółka publiczna jest przedsiębiorcą dominującym,
- udzielanie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów pożyczek na rzecz spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, w których ponad połowa akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych oraz na rzecz przedsiębiorców, w stosunku do których osoby, o których mowa wyżej są przedsiębiorcami dominującymi.

3.2 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami RP oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń, realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W 2019 r. planowane są przychody Funduszu w wysokości 159.100 tys. zł.

Na powyższą kwotę składają się:

- środki z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w formie zaliczek kwartalnych w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału,
- odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie, oszacowane w oparciu o oprocentowanie wolnych środków przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów.

W roku 2019 planowane są koszty Funduszu w wysokości 410.000 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 407.000 tys. zł (kwota ta oszacowana została przy założeniu realizacji ok. 4.200 wypłat rekompensat w ciągu roku oraz przeciętnej wysokości wypłacanej rekompensaty wynoszącej 96,6 tys. zł oraz prognozowanej stopie procentowej 0,4%),
- wypłata prowizji zmiennej i stałej dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu powierzenia Bankowi wypłaty rekompensat oraz zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) w łącznej kwocie 3.000 tys. zł.

4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju

Do zadań realizowanych przez te fundusze należą: przebudowa i modernizacja techniczna Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizacja jednostek organizacyjnych Policji, utrzymanie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Straży Granicznej oraz Państwowej Straży Pożarnej, udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym, resocjalizację osób pozbawionych wolności jak również modernizację przywieziennych zakładów pracy oraz zabezpieczenie ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

W roku 2019 łączne przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 1.727.848 tys. zł, a koszty realizacji zadań tych funduszy ustalono w łącznej wysokości 2.760.109 tys. zł.

4.1 Fundusz Zapasów Interwencyjnych

Fundusz Zapasów Interwencyjnych został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym. Dysponentem Funduszu jest Prezes Agencji Rezerw Materiałowych.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 1.150.602 tys. zł. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw. Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej będzie ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

W 2019 r. koszty Funduszu, które zaplanowano w kwocie 1.712.278 tys. zł, obejmą realizację następujących zadań:

- zakupy paliw na zapasy agencyjne,
- utrzymywanie zapasów agencyjnych,
- finansowanie kosztów działalności Agencji Rezerw Materiałowych związanych z wykonywaniem zadań w zakresie zapasów interwencyjnych,
- finansowanie innych kosztów realizacji zadań ustawowych.

4.2 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji współfinansuje m.in. wydatki na zakup sprzętu i uzbrojenia dla jednostek organizacyjnych Policji.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Policję na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Zaplanowane w 2019 r. przychody w kwocie 57.010 tys. zł, pochodzą m.in. z wpłat od jednostek na państwowy fundusz celowy, w tym na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych oraz odsetek od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowano w wysokości 57.210 tys. zł, przeznaczone zostaną na: rekompensaty za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej, zakup usług remontowych, zakup sprzętu łączności, informatyki oraz specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej, pozostałe wydatki bieżące jednostek

oraz wynagrodzenia bezosobowe na pokrycie kosztów umów zlecenia. Ponadto będą realizowane inwestycje dotyczące przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, motocykli, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

4.3 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego przeznacza uzyskane środki na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu, w szczególności Policji, Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 4.210 tys. zł. Źródłem przychodów będą wpłaty dokonywane przez Agencję Mienia Wojskowego oraz odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowane w wysokości 4.868 tys. zł, będą przeznaczone na pokrycie kosztów własnych tj. opłat bankowych oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań inwestycyjnych.

4.4 Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 141.961 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą przede wszystkim wpływy z opłat ewidencyjnych oraz przychody z opłat pobieranych za udostępnianie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców.

Koszty Funduszu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 302 766 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na: zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją, modernizacją i rozwojem Systemu Informatycznego CEPiK/CEPIK 2.0, eksploatacją i rozwojem sieci WAN, usługi w obszarze wykonywania czynności materialno-technicznych związane z przygotowaniem odpowiedzi na wnioski i zapytania, udzielanie wsparcia w zakresie merytorycznym w procesie realizacji zadań związanych z prowadzeniem systemu, archiwizacji dokumentów CEPiK, utrzymanie Centrum Zapasowego w Bydgoszczy, zakup usług na wykonanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania systemu.

4.5 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

W roku 2019 planowane jest uzyskanie przychodów w kwocie 126.000 tys. zł.

Przychodami Funduszu są wpłaty od przywiąziennych zakładów pracy z tytułu zwolnień uzyskanych przez te podmioty oraz wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych.

Koszty Funduszu zaplanowane w kwocie 175.000 tys. zł przeznacza się na m.in. finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na ochronę i tworzenie miejsc pracy dla skazanych, modernizację przywiąziennych zakładów pracy i ich produkcji oraz organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności. Przedsiębiorcy zatrudniający osadzonych otrzymują ze środków Funduszu Aktywizacji ryczałt w wysokości 35% wartości wynagrodzeń, przysługujących zatrudnionym osobom pozbawionym wolności. Ze środków Funduszu mogą być również przyznawane pożyczki i dotacje podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności.

4.6 Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Dysponentem Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych jest Minister Obrony Narodowej.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w kwocie 176.308 tys. zł. Źródłami przychodów będą m.in. odszkodowania i kary umowne, wpływy z usług świadczonych przez Siły Zbrojne RP wojskom obcym oraz wpłaty Agencji Mienia Wojskowego.

Koszty Funduszu planowane są w kwocie 428.600 tys. zł i przeznaczone zostaną na zakup nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

4.7 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Źródłem przychodów Funduszu Wsparcia Straży Granicznej będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu a jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 1.562 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowane w wysokości 1.562 tys. zł, przeznaczone będą na pokrycie kosztów własnych, głównie na zakup materiałów i wyposażenia, w tym m.in. zakup paliwa i części zamiennych do pojazdów służbowych, odzieży ochronnej i roboczej do poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy, materiałów biurowych, tonerów do drukarek i sprzętu

komputerowego, a także sprzętu szkoleniowego, a także na pokrycie kosztów inwestycyjnych, tj. w szczególności zakup: sprzętu do przeprowadzania szkoleń, sprzętu transportowego i wyposażenia do warsztatów samochodowych (podnośnik pneumatyczny, urządzenie do ustawienia światła, wyważarka do kół, kompletny zestaw do diagnostyki bezprzewodowej pojazdów).

4.8 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Zadaniem Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (PSP).

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 70.195 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu są środki finansowe uzyskane na podstawie umów lub porozumień zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu a jednostkami samorządu terytorialnego, jak również organizatorami imprez masowych, osobami prawnymi lub fizycznymi, opłaty za szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej oraz opłaty za przeprowadzenie egzaminu potwierdzającego przygotowanie do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Koszty zaplanowane w wysokości 77.825 tys. zł, przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych, koszty utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych PSP, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług oraz na cele statutowe szkół PSP jak również rekompensatę pieniężną za wydłużony czas służby strażaka, a także wydatków związanych z przeprowadzeniem egzaminów dla osób ubiegających się o przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

Środki będą wydatkowane m.in. na:

- zakup umundurowania, środków ochrony osobistej strażaków, paliwa, oleju opałowego, środków dydaktycznych, usługi remontowe sprzętu specjalistycznego, telekomunikacyjnego,
- dofinansowanie zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów operacyjnych i specjalnych, zakupu sprzętu ratowniczo-gaśniczego, a także budowy i modernizacji obiektów.

5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną

Fundusze te realizują zadania w zakresie: dofinansowania inwestycji obiektów sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, dofinansowania zajęć sportowych.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy w 2019 r. wyniosą 1.073.360 tys. zł, koszty natomiast przewiduje się na poziomie 1.321.130 tys. zł.

5.1 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w kwocie 17.520 tys. zł. Źródłem przychodów są wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Planowane na 2019 r. koszty realizacji zadań Funduszu zostały określone w wysokości 28.870 tys. zł i przeznaczone zostaną na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.2 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej działa na podstawie ustawy o grach hazardowych. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Źródłem przychodów jest 75% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa. Na rok 2019 zaplanowano przychody w kwocie 833.400 tys. zł.

Planowane koszty Funduszu wyniosą w 2019 r. 1.058.206 tys. zł i zostaną poniesione na realizację zadań związanych m.in. z przebudową, remontami i dofinansowaniem inwestycji obiektów sportowych, rozwijaniem sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.3 Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury działa na podstawie ustawy o grach hazardowych. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Źródłem przychodów jest 20% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa. Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w kwocie 220.440 tys. zł.

Planowane koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2019 r. 231.163 tys. zł i zostaną poniesione na wspieranie oraz promowanie określonych w ustawie o grach hazardowych zadań z dziedziny kultury, w tym również zadań o charakterze inwestycyjnym jak i zadania polegające na dofinansowaniu wypłaty wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych. Ze środków Funduszu pokrywane będą także koszty obsługi Funduszu.

5.4 Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Zadaniem Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków jest dofinansowanie nakładów na wykonywanie prac konserwatorskich przy zabytkach. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Źródłem przychodów są wpływy z administracyjnych kar pieniężnych wymierzanych przez organy ochrony zabytków na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz nawiązek orzekanych w związku z popełnieniem przestępstwa zniszczenia lub uszkodzenia zabytku. Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w kwocie 2.000 tys. zł.

Planowane koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2019 r. 2.891 tys. zł i zostaną przeznaczone na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Ze środków Funduszu pokrywane będą także koszty obsługi Funduszu.

6. Pozostałe Fundusze

Przychody pozostałych funduszy celowych zaplanowano w 2019 r. w wysokości 630.775 tys. zł, a łączną kwotę kosztów realizacji ich zadań ustalono na poziomie 773.904 tys. zł.

6.1 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Głównym zadaniem Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym jest gromadzenie, utrzymywanie w gotowości użytkowej, aktualizacja, uzupełnianie, udostępnianie oraz zabezpieczenie centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Przychody Funduszu zostały zaplanowane w 2019 r. w wysokości 6.589 tys. zł. Przychody Funduszu stanowić będą głównie: wpływy z opłat za udostępnianie zbiorów danych oraz innych materiałów z centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz za czynności urzędowe związane z prowadzeniem tego zasobu, przeprowadzenie postępowania

kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Koszty Funduszu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 8.500 tys. zł, głównie na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz na finansowanie kosztów przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

6.2 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Dysponentem Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest Minister Sprawiedliwości.

Planowane w 2019 r. przychody Funduszu w kwocie 228.855 tys. zł to środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, potrąceń w wysokości 7% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej oraz wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż o 25%, na okres do 3 miesięcy, spadków, zapisów i darowizn, dotacji, zbiórek i innych źródeł.

Koszty Funduszu w planowanej wysokości 330.230 tys. zł przeznacza się na udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, a także na udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin.

Jednocześnie planuje się na mocy ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019 sfinansowanie ze środków Funduszu części wydatków przeznaczonych na realizację ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu z „Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2017-2020” w kwocie 94.968 tys. zł.

6.3 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Dysponentem Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 11.411 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu jest 1% wpływów z dopłat z gier objętych monopolem państwa. W 2019 r. koszty Funduszu wyniosą 48.000 tys. zł i zostaną przeznaczone na realizację następujących zadań:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym.

6.4 Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

Podstawowym celem Funduszu jest wzmocnienie potencjału organizacji pożytku publicznego poprzez wyrównywanie ich szans.

Na rok 2019 zaplanowano przychody Funduszu w wysokości 20 tys. zł, a koszty realizacji zadań w wysokości 1 tys. zł.

Przychodami Funduszu są środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych:

- wykorzystane przez organizacje pożytku publicznego niezgodnie z przeznaczeniem,
- przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, nieuwzględnionej w wykazie prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego,
- niewydatkowane przez organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego.

6.5 Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz został utworzony z dniem 1 kwietnia 2017 r. na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 43.300 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu są dopłaty do stawek w grach hazardowych.

Koszty Funduszu zaplanowano w 2019 r. w wysokości 46.573 tys. zł, z przeznaczeniem wyłącznie na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części (branż, środowisk),
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego,
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego,
- rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowanie stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenie perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

6.6 Fundusz Niskoemisyjnego Transportu

Fundusz Niskoemisyjnego Transportu został powołany do zapewnienia finansowego wsparcia projektów związanych z rozbudową infrastruktury umożliwiającej stosowanie paliw alternatywnych w celu zmniejszenia stosowania oleju napędowego i benzyn silnikowych w transporcie.

Przychody Funduszu w 2019 r. zaplanowano w wysokości 340.600 tys. zł. Ich źródłem będą środki przekazywane przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w wysokości 0,1% uzasadnionego zwrotu z kapitału zaangażowanego w wykonywaną działalność gospodarczą w zakresie przesyłania energii elektrycznej, wpływy z tytułu opłaty zastępczej oraz wpływy z tytułu opłaty emisyjnej, w części przypadającej Funduszowi Niskoemisyjnego Transportu, oraz inne przychody.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w wysokości 340.600 tys. zł mają być przeznaczone w szczególności na:

- finansowanie rozbudowy infrastruktury umożliwiającej stosowanie paliw alternatywnych, tj. biokomponentów, biopaliw ciekłych, innych paliw odnawialnych, energii elektrycznej, wodoru, sprężonego gazu ziemnego (CNG) i skroplonego gazu ziemnego (LNG) w transporcie,
- wsparcie publicznego transportu zbiorowego wykorzystującego paliwa alternatywne,

- pomoc dla wytwórców paliw alternatywnych,
- działania edukacyjne, badawcze i promocyjne związane z rozwojem transportu niskoemisyjnego,
- obsługę Funduszu.

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę UE i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającej wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2014-2020*

(mln EUR – w cenach bieżących)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem 2014-2020
1. Inteligentny wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu	52.756	77.986	69.304	73.512	76.420	79.924	83.661	513.563
w tym: spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna	36.196	60.320	50.837	53.587	55.181	56.842	58.470	371.433
2. Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne	49.857	64.692	64.262	60.191	60.267	60.344	60.421	420.034
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	43.779	44.190	43.951	44.146	44.163	43.881	43.888	307.998
3. Bezpieczeństwo i obywatelstwo	1.737	2.456	2.546	2.578	2.656	2.801	2.951	17.725
4. Globalny wymiar Europy	8.335	8.749	9.143	9.432	9.825	10.268	10.510	66.262
5. Administracja	8.721	9.076	9.483	9.918	10.346	10.786	11.254	69.584
6. Wyrównania	29	0	0	0	0	0	0	29
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	121.435	162.959	154.738	155.631	159.514	164.123	168.797	1.087.197
jako procent DNB	0,90%	1,17%	1,05%	1,04%	1,02%	1,00%	0,99%	1,02%
ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	135.762	140.719	130.694	126.492	154.565	166.709	172.201	1.027.142
jako procent DNB	1,01%	1,01%	0,88%	0,84%	0,98%	1,01%	1,01%	0,96%
Dostępny margines	0,22%	0,22%	0,35%	0,39%	0,22%	0,19%	0,19%	0,26%
Pułap zasobów własnych jako procent DNB	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,20%	1,20%	1,20%	1,22%

* DNB oparte na ESA 2010 począwszy od 2018 r.

Źródło: Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 23.05.2018 r, COM(2018)282 final

Znaczna część środków budżetu UE nie jest przekazywana do państw członkowskich.

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską.

W skład tych wydatków można włączyć przede wszystkim środki znajdujące się w dziale 4 budżetu UE „Globalny wymiar Europy”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych (również dział 4 budżetu UE), skierowane do krajów kandydujących do UE. Dodatkowo wydatki w dziale 1a budżetu UE „Konkurencyjność na rzecz wzrostu i zatrudnienia” są w pewnej części kierowane do państw spoza UE.

2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE (przede wszystkim dział 5 budżetu UE „Administracja”) oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie dział 1a), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.

3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (wspólna polityka rolna – WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane dla konkretnych państw (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków).

4. Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, ale ich podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE, w całkowitej planowanej wysokości 21.157.223 tys. zł., w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków¹.

¹ Mając na uwadze występujące w ostatnich latach znaczące zmiany w wysokości składki oraz w celu optymalnego zarządzania skutkami uchwalanych w 2019 r. korekt budżetowych podjęto decyzję o umieszczeniu części środków na zapłatę składki do UE w rezerwie celowej w kwocie 2.000.000 tys. zł. Natomiast limit wydatków dla części 84 - Środki własne UE został określony na poziomie 19.157.223 tys. zł.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2019 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie.

Treść	Kwota
	w tys. zł
1	2
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	69.964.536
Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej	20.337.147
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFR	49.313.206
Norweski Mechanizm Finansowy III Perspektywa Finansowa, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa	17.861
Pozostałe	296.322
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne UE (składka do budżetu UE)	21.157.223 ²
III. RÓŻNICA (I-II)	48.807.313

² W tym 19.157.223 tys. zł. w limicie części 84 – Środki własne UE oraz 2.000.000 tys. zł. w rezerwie celowej.

Rozdział X

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje dochody i podlegające refundacji wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 69.716.396 tys. zł.

Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 w wysokości 19.955.335 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 16.044.965 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w wysokości 2.508.352 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 w wysokości 1.406.848 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 w wysokości 4.449.023 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 w wysokości 1.364.104 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020 w wysokości 263.117 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 w wysokości 248.321 tys. zł,
- Instrumentu „Łącząc Europę” w wysokości 3.028.950 tys. zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywy Finansowej w wysokości 11.226 tys. zł,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywy Finansowej w wysokości 6.635 tys. zł
- Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 20.429.520 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 85.281.687 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 49.285.159 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

- 1) Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, tj. na:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
- Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- Instrument "Łącząc Europę" (CEF),

2) Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywy Finansowej i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywy Finansowej,

3) Wspólnej Polityki Rolnej.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwie celowej poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 35.979.765 tys. zł oraz w rezerwie celowej poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 16.763 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziały klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują przede wszystkim następujące programy:

2.1 Perspektywa Finansowa 2014–2020

W ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014 – 2020 planowane są do realizacji Krajowe Programy Operacyjne oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020.

2.1.1 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020

W ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014 – 2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 16.031.186 tys. zł.

Celem 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 jest dalsze zwiększanie konkurencyjności regionów oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych. Szczególny nacisk położony będzie przede wszystkim na wspieranie przedsiębiorczości, edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego, technologii informacyjno – komunikacyjnych, infrastruktury ochrony środowiska, energetyki oraz transportu. Dodatkowo w ramach RPO bezpośrednią pomoc uzyskują osoby pozostające bez pracy, wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym chcące podnieść swoje kwalifikacje.

W latach 2014-2020 samorzady województw zarządzają około 40% funduszy polityki spójności. W ramach tych środków zawarte są również dodatkowe fundusze pochodzące z podziału rezerwy programowej, czyli środki na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) oraz inne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).

RPO realizowane w latach 2014-2020 są programami dwufunduszowymi, tj. finansowanymi z udziałem środków EFRR oraz EFS, z czego 15 z nich realizowanych jest w województwach zaliczanych do kategorii „słabiej rozwinięte”, jedynie RPO w województwie mazowieckim zostało sklasyfikowane jako region „lepiej rozwinięty”.

W ramach RPO realizowane są projekty z zakresu następujących celów tematycznych:

- wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK,
- wzmacnianie konkurencyjności MŚP,
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach,
- promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami,
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników,
- promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją,
- inwestowanie w kształcenie, szkolenia oraz szkolenia zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

2.1.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach POIiŚ 2014-2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 12.361.634 tys. zł.

PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Główne obszary, na które przekazywane są środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program realizuje założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Beneficjentami są zarówno podmioty publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, jak i prywatne, głównie duże przedsiębiorstwa.

W ramach programu realizowanych jest 10 osi priorytetowych:

- Zmniejszenie emisyjności gospodarki,
- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,
- Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego,
- Infrastruktura drogowa dla miast,
- Rozwój transportu kolejowego w Polsce,
- Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach,
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury,
- Wzmocnienie strategiczne infrastruktury ochrony zdrowia,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR i FS.

2.1.3 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.611.052 tys. zł.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspierane są też innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w wymienionych dziedzinach.

W ramach programu realizowanych jest 6 osi priorytetowych:

- Osoby młode na rynku pracy,
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy gospodarki i edukacji,
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
- Wsparcie dla obszaru zdrowia,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFS oraz szczególnego instrumentu wsparcia skierowanego do młodych bezrobotnych – Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

2.1.4 Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 934.938 tys. zł.

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 stanowi kontynuację Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, jako dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych oraz wzmocnienie działań innych programów na obszarze Polski Wschodniej, tj. województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Celem głównym interwencji PO PW w latach 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na wsparciu tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu MŚP w Polsce Wschodniej, wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności poprzez internacjonalizację, wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej.

W ramach programu realizowane są 4 osie priorytetowe:

- Przedsiębiorcza Polska Wschodnia,
- Nowoczesna infrastruktura transportowa,
- Ponadregionalna infrastruktura kolejowa,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.5 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.519.683 tys. zł.

PO Inteligentny Rozwój to drugi pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Celem głównym PO IR jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej

gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów na B+R w szczególności poprzez wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej, podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych i prac rozwojowych oraz zwiększenie stopnia ich komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia.

Cel ten zostanie osiągnięty przez koncentrację działań programu na wzmacnianiu powiązań między nauką i potrzebami rynku oraz przedsiębiorstwami, w tym wzmacnianiu roli inicjatyw klastrowych w celu budowy tych powiązań, rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, wspieraniu tworzenia inicjatyw gospodarczych (w tym zwłaszcza MŚP oraz spin-out, opartych o implementację innowacji wykorzystujących Kluczowe Technologie Prorozwojowe, podniesieniu jakości prac B+R oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej oraz wsparciu działań odpowiadających na potrzebę pogodzenia wzrostu gospodarczego i poprawy wyników ekonomicznych przy jednoczesnym ograniczeniu wykorzystania zasobów (w tym także energii, wody i surowców mineralnych) i zmniejszeniu presji na środowisko.

Program umożliwia skuteczne przejście „od pomysłu do przemysłu”. Założeniem PO IR jest bowiem wsparcie realizacji całego procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez etap prac badawczo-rozwojowych, w tym przygotowanie prototypu, aż po komercjalizację wyników prac B+R. Mając na uwadze zróżnicowany poziom ryzyka realizacji projektu na ww. etapach, przewiduje się wykorzystanie instrumentów wsparcia o charakterze dotacyjnym oraz zwrotnym.

W ramach programu realizowanych jest 5 osi priorytetowych:

- Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa,
- Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I,
- Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach,
- Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.6 Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.084.594 tys. zł.

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju. Fundamenty te to szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Beneficjentami programu są przede wszystkim przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, administracja publiczna, jednostki naukowe i organizacje pozarządowe.

W ramach programu realizowane są 4 osie priorytetowe:

- Powszechny dostęp do szybkiego Internetu,
- E-administracja i otwarty rząd,
- Cyfrowe kompetencje społeczeństwa,
- Pomoc techniczna.

Program będzie współfinansowany środkami EFRR.

2.1.7 Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 103.403 tys. zł.

Program ten zakłada wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). EFMR zastąpił Europejski Fundusz Rybacki, wdrażany w latach 2007-2013.

Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

- Promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa,
- Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury (chów i hodowla organizmów wodnych),
- Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich,
- Wspieranie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury,
- Zintegrowana polityka morska oraz Pomoc techniczna.

2.1.8 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 148.779 tys. zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

PO PŻ obejmuje zakup i dystrybucję żywności oraz obligatoryjne działania towarzyszące, przyczyniające się do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących oraz realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

2.1.9 Instrument „Łącząc Europę” (CEF)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) zaplanowano na 2018 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.403.804 tys. zł.

Connecting Europe Facility – Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to fundusz rozbudowy infrastrukturalnej, ściśle związany z polityką spójności, który wspiera przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla Europy. Ideą CEF jest wzmocnienie sieci transportowo-komunikacyjnej, poprzez rozbudowę infrastruktury transportowej, połączeń energetycznych oraz rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. CEF jest zarządzany centralnie przez Komisję Europejską.

2.2. Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) III Perspektywa Finansowa i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) III Perspektywa Finansowa

W ramach tych programów zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 62.644 tys. zł., w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy III Perspektywa Finansowa w wysokości 31.032 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa w wysokości 31.612 tys. zł.

Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) III Perspektywa Finansowa jest kontynuacją Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014.

Głównymi celami funduszy norweskich i funduszy EOG są: przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmocnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami – darczyńcami a państwami – beneficjentami.

2.3 Wspólna Polityka Rolna (WPR)

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2019 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 10.023.442 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez KE do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencję płatniczą. Udokumentowane wydatki tej agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2019 będą realizowane płatności w ramach I filaru WPR, w tym płatności bezpośrednie oraz działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych, a także płatności z tytułu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW).

W ramach PROW realizowane są następujące priorytety wyznaczone dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2018 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 39.713,8 mln zł wobec kwoty 63.323,3 mln zł przyjętej w ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 37.578,6 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 2.135,2 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 37.578,6 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 35.267,8 mln zł,
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 2.310,8 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 31.721,6 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 17.322,8 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 14.398,8 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 3.546,2 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 2.135,2 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) ujemne saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 3.275,6 mln zł,
- b) dodatnie saldo kredytów otrzymanych w wysokości 1.856,4 mln zł,
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 3.554,4 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2019 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 28.500,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 15.565,3 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 1.926,0 mln zł. W rezultacie planowane w 2019 r. potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 45.991,3 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2018 r. 39.713,8 mln zł (w ustawie budżetowej na 2018 r. 63.323,3 mln zł). Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży skarbowych papierów wartościowych w 2018 r.) wynosi 163.705,3 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2018 r. 159.481,2 mln zł (w ustawie budżetowej na 2018 r. 181.702,2 mln zł).

	PW 2018	2019	3:2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	39.713,8	45.991,3	115,8
– deficyt budżetu państwa	23.761,1	28.500,0	119,9
– deficyt budżetu środków europejskich	13.997,8	15.565,3	111,2
– refundacja dla FUS z tytułu przekazywania składek emerytalnych do OFE	3.266,3		
– kredyty i pożyczki udzielone	1.325,1	1.117,9	84,4
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	148,0	-134,8	-
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	150,6	279,5	185,6
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	-4.918,0	701,7	-
– zarządzanie środkami europejskimi	10.558,6	-13,1	-
– pozostałe przychody i rozchody	-8.575,6	-25,2	0,3
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	39.713,8	45.991,3	115,8
1. Finansowanie krajowe	37.578,6	57.051,7	151,8
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	35.267,8	57.051,7	161,8
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	2.310,8	0,0	0,0
2. Finansowanie zagraniczne	2.135,2	-11.060,5	-
2.1 Obligacje skarbowe	-3.275,6	-5.570,9	170,1
2.2 Kredyty otrzymane	1.856,4	-907,8	-
2.3 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	3.554,4	-4.581,8	-

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 57.051,7 mln zł, a finansowanie zagraniczne będzie ujemne i wyniesie 11.060,5 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 57.051,7 mln zł,
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 53.248,9 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 14.691,8 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 36.928,8 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 1.628,2 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 3.802,9 mln zł.

Na ujemne finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 11.060,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) ujemne saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 5.570,9 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 907,8 mln zł,
- c) ujemne saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 4.581,8 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych oraz zagranicznych), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 347.522,1 mln zł oraz 303.456,9 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a *ustawy o finansach publicznych* rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2019 r. składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 17.890,3 mln zł,
- przepływy z tytułu obligacji oszczędnościowych sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku na kwotę 2.880,0 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych zawiązanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 2.996.586,7 mln zł,

- przepływy z tytułu depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych na kwotę 2.500,0 mln zł,
- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 87.729,2 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 3.455.108,4 mln zł, a rozchodów 3.411.043,1 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 235.302,4 mln zł oraz 179.014,6 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 139.297,5 mln zł, z czego z tytułu:
 - obligacji rynkowych – 129.613,5 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 97.829,1 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 30.156,2 mln zł oraz obligacji indeksowanych w wysokości 1.628,2 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 9.684,0 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 80,8 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
 - jednostki samorządu terytorialnego (23,5 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (56,3 mln zł),
 - samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (1,0 mln zł).
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 465,6 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 46.433,1 mln zł,
- e) pozostałe przychody w wysokości 40.025,3 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (40.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu SPW (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów SPW w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2020 r.). Pozostała część przepływów w tej pozycji wynika z wpływów z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa (20,1 mln zł) oraz z przychodów z prywatyzacji (5,2 mln zł),
- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2018 r.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 82.245,7 mln zł związane z wykupem:
 - obligacji rynkowych – 76.364,6 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 60.900,2 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 15.464,4 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 5.881,1 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 303,0 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek dla:
 - jednostek samorządu terytorialnego (200,0 mln zł),
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (103,0 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 330,8 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 47.134,8 mln zł,
- e) pozostałe rozchody w wysokości 40.000,2 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (40.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto lub wykupu długu, w szczególności na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2020 r. Kwota 0,2 mln zł wynika z rozdysponowania przychodów z prywatyzacji,
- f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2019 r.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 112.219,7 mln zł oraz 124.442,3 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 17.755,3 mln zł,
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 4.625,0 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
 - Europejski Bank Inwestycyjny (4.146,1 mln zł) - m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach, w ramach których realizowana jest umowa (np. obszar nauki i szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia, wkład krajowy do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014 -20),

- Bank Światowy (286,6 mln zł) - na dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
 - Bank Rozwoju Rady Europy (192,3 mln zł) - na dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
- c) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 69.729,5 mln zł wynikające z wpływów środków z Komisji Europejskiej,
- d) kredyty i pożyczki udzielone - przychody w wysokości 109,9 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,
- e) przychody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 23.326,1 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 5.532,8 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
- Europejskiego Banku Inwestycyjnego (4.349,2 mln zł),
 - Banku Światowego (1.141,6 mln zł),
 - Banku Rozwoju Rady Europy (42,0 mln zł),
- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 69.716,4 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich,
- d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 1.005,6 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 279,5 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym,
- g) przepływy związane z rachunkiem walutowym – rozchody w wysokości 4.581,8 mln zł wynikające z wyższej kwoty wpływów walutowych niż wykorzystania środków walutowych (ujemne saldo przepływów na rachunku walutowym).

Rozdział XII

Należności Skarbu Państwa

Stan należności Skarbu Państwa (SP) na koniec 2017 r. oraz prognozę tej wielkości na koniec lat 2018 i 2019 przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31 XII 2017	31 XII 2018	31 XII 2019	XII'2019 – XII'2018	
	w mln zł				
1	2	3	4	5	6
Razem	143.858,5	147.517,7	162.926,8	15.409,1	10,4
1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty	124.793,4	137.499,8	152.187,5	14.687,7	10,7
1) Należności podatkowe, w tym:	102.421,4	114.644,0	128.825,6	14.181,6	12,4
1.1) Podatki pośrednie	90.271,1	99.388,3	112.127,8	12.739,5	12,8
1.2) Podatek dochodowy od osób prawnych	4.824,7	5.280,4	5.947,3	667,0	12,6
1.3) Podatek dochodowy od osób fizycznych	7.325,5	9.970,6	10.747,5	776,9	7,8
1.4) Podatek od wydobycia niektórych kopalin	0,0	0,0	0,0	0,0	-
1.5) Podatek od niektórych instytucji finansowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.6) Podatki zniesione	0,1	4,8	3,0	-1,8	-38,2
2) Należności niepodatkowe, w tym:	22.372,0	22.855,8	23.361,9	506,1	2,2
2.1) Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	4,5	8,0	7,0	-1,0	-12,5
2.2) Cło	318,8	292,5	280,8	-11,7	-4,0
2.3) Pozostałe dochody ¹⁾	22.048,7	22.555,3	23.074,1	518,8	2,3
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	3.800,5	570,0	355,0	-215,0	-37,7
3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa:	8.624,7	1.808,9	1.913,9	104,9	5,8
1) Pożyczka dla FUS ²⁾	7.174,1	0,0	0,0	0,0	-
2) Pożyczki na prefinansowanie dla jednostek sektora finansów publicznych	193,0	340,9	206,2	-134,8	-39,5
3) Pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych ³⁾	7,0	6,0	5,0	-1,0	-17,0
4) Pożyczki udzielane sędziom i prokuratorom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych	307,4	319,7	337,3	17,6	5,5
5) Pożyczka dla KUKE ⁴⁾	447,8	469,3	516,0	46,7	9,9
6) Pożyczki udzielone jednostkom samorządu terytorialnego	495,4	673,0	849,5	176,5	26,2
4. Należności bieżące i zaległe z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych ⁵⁾	5.828,4	6.819,4	7.637,0	817,6	12,0
5. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń SP, w tym:	396,2	409,9	424,1	14,1	3,5
1) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	385,1	398,5	412,3	13,8	3,5
2) z tytułu gwarancji zagranicznych	11,1	11,4	11,7	0,3	2,7
7. Inne należności	410,2	409,5	409,3	-0,2	0,0

¹⁾ Obejmują należności z tytułu dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych JST oraz zaległości z tytułu opłat, grzywien, kar i różnych innych dochodów.

^{2) 4) 5)} Kwoty przedstawione w tabeli dla 2018 r. i 2019 r. stanowią prognozy, które mogą różnić się od limitów zapisanych w ustawie budżetowej na 2018 r. i w projekcie ustawy budżetowej na 2019 r.

³⁾ Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1158).

⁵⁾ Wycień za 2017 r. dokonano po kursach z dnia 29.12.2017 r.: 3,4813 USD/PLN; 4,1709 EUR/PLN; za 2018 r. zgodnie z prognozami kursów na koniec 2018 r.: 3,3442 USD/PLN; 4,1461 EUR/PLN.

Dla należności w RT wycień dokonano po kursie 21 gr/RT.

1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty

Prognozuje się, że należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty na koniec 2018 r. wzrosną o 12.706,5 mln zł, tj. o 10,2% w porównaniu z końcem 2017 r.

Na koniec 2019 r. przewidywany jest wzrost o 14.687,7 mln zł r/r, tj. o 10,7%.

W przypadku należności podatkowych na koniec 2018 r. przewidywany jest ich wzrost o 12.222,6 mln zł, tj. o 11,9% w stosunku do końca 2017 r. Natomiast na koniec 2018 r. prognozuje się zwiększenie należności o 14.181,6 mln zł r/r, tj. o 12,4%. Wzrost należności podatkowych w latach 2018-2019 wynikać będzie przede wszystkim ze wzrostu należności z tytułu podatków pośrednich.

Należności podatkowe pozostałe do zapłaty obejmują zaległości zarówno wymagalne, jak i niewymagalne, tj.: płatne w ratach i odroczone, w postępowaniu egzekucyjnym, objęte decyzjami o wstrzymaniu wykonania decyzji ostatecznej, w postępowaniu ugodowym, układowym i upadłościowym, objęte egzekucją sądową, wynikające z decyzji nieostatecznych (bez nadanego rygoru natychmiastowej wykonalności) oraz te, w stosunku do których nie podjęto żadnych czynności.

Kształtowanie się należności pozostałych do zapłaty na wysokim poziomie spowodowane jest niżej wymienionymi czynnikami:

- brak realizacji zobowiązań wynikających z deklaracji,
- nieregulowanie zobowiązań podatkowych wynikających ze złożonych korekt deklaracji będących m.in. następstwem prowadzonych postępowań kontrolnych - egzekucja jest bezskuteczna z powodu braku majątku,
- brak wpłat na zaległości podatkowe generowane przez nowych dłużników, którzy w latach poprzednich wywiązywali się z obowiązków podatkowych,
- znaczący udział długu należącego do podatników kwalifikowanych, jako bardzo trudni – niewypłacalni,
- uchylanie się od regulowania zobowiązań przez podatników posiadających wysokie zaległości z lat ubiegłych, przy jednoczesnym powstawaniu nowych zaległości.

Duży wzrost niezapłaconych zobowiązań z tytułu podatków, w tym w szczególności w zakresie podatku VAT, związany jest paradoksalnie, ze zintensyfikowaniem działań kontrolnych i wykrywaniem oszustw podatkowych, w tym wprowadzaniem do obrotu fikcyjnych faktur.

Zobowiązania podatkowe określone w związku z wprowadzeniem do obrotu fikcyjnych faktur są trudno ściągalne z uwagi na:

- kontrolowane podmioty często w momencie przeprowadzania kontroli nie prowadzą już działalności, a kontakt z nimi jest utrudniony lub wręcz niemożliwy. Siedziby tych podatników są rejestrowane pod wirtualnymi adresami, lub nie posiadają aktualnego adresu,
- firmy mające zamiar działać w sposób fikcyjny wynajmują biuro wirtualne na bardzo krótki okres czasu, na adresie którym generują ogromne zaległości, następnie rozwiązują umowy najmu, nie zmieniając zapisów w KRS,
- firmy niejednokrotnie nie aktualizują adresu prowadzenia działalności lub aktualizują w sposób niepełny, utrudniając w ten sposób wszczęcie postępowań egzekucyjnych,
- prezesami spółek były często osoby „przypadkowe” nie posiadające majątku lub obcokrajowcy. Proceder ten ma na celu uniemożliwienie odzyskania należności po przeniesieniu odpowiedzialności na osoby trzecie,
- niejednokrotnie, działalność gospodarcza rejestrowana była na osoby pochodzące z marginesu społecznego, udostępniające swoje dane, na podstawie których wystawiane były następnie „puste” faktury za drobne korzyści materialne, czyli tzw. „słupy”,
- w przypadku tzw. „znikających” spółek, wszystkie późniejsze działania wierzyciela (wyjawienie majątku, przeniesienia odpowiedzialności, zakaz prowadzenia działalności), skazane są na niepowodzenie, ponieważ sądy żądają od organu podatkowego wskazania adresów do korespondencji, które niejednokrotnie są nieaktualne lub niepełne.

Na wzrost poziomu niezapłaconych zobowiązań z tytułu podatków wpływ mają również poniższe czynniki, które mają negatywny wpływ na skuteczne przeprowadzenie egzekucji tych zaległości:

- brak rachunków bankowych lub środków na rachunkach, praw majątkowych oraz wiarygodności pieniężnych, akcji i udziałów w spółkach czy w jednostkach funduszy inwestycyjnych,
- brak majątku ruchomego lub jego niska wartość,
- uzyskiwanie przez zobowiązanych wynagrodzenia w wysokości nie przekraczającej kwoty wolnej od zajęcia,
- prowadzenie działalności z wykorzystaniem sprzętu przyjętego w leasing, dzierżawionego lub kredytowanego.

Ponadto na skuteczność prowadzonych postępowań egzekucyjnych, a tym samym na kształtowanie się poziomu niezapłaconych zobowiązań podatkowych wpływ ma również trudna i czasochłonna realizacja tytułów wykonawczych:

- wystawionych na podmioty, które w toku dalszych czynności okazują się być podmiotem zlikwidowanym,

- obejmujące duże kwoty zaległości, w szczególności przypisane na podstawie decyzji UCS oraz byłego UKS,
- wystawionych na zaległości będące wynikiem oszustw podatkowych,
- wystawionych na zobowiązanych posiadających już znaczne zaległości,
- wystawionych na podmioty, które siedzibę mają w tzw. biurach wirtualnych,
- w przypadku których prowadzone postępowania egzekucyjne okazały się bezskuteczne bądź wyjątkowo trudne,
- w przypadku, których zastosowano bez skutku, wszystkie możliwe czynności i środki egzekucyjne.

W przypadku należności niepodatkowych na koniec 2018 r. przewidywany jest ich wzrost o 483,9 mln zł, tj. o 2,2% względem końca 2017 r. Na koniec 2019 r. prognozowany jest wzrost należności o 506,1 mln zł, tj. o 2,2% w ujęciu r/r.

Na koniec 2018 r. przewidywany jest spadek należności z tytułu ceł o 26,3 mln zł, tj. 8,2%, a na koniec 2019 r. prognozowany jest dalszy spadek tych należności – o 11,7 mln zł, tj. 4,0%.¹

Wysokość należności z tytułu wpłat z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP kształtuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie, oscylując w granicach kilku milionów złotych. Należności te dotyczą przede wszystkim bieżących zobowiązań podmiotów prowadzących działalność, które są sukcesywnie egzekwowane, ale także tzw. „starych długów”, powstałych w latach dziewięćdziesiątych i na początku lat 2000, dotyczących od lat tych samych podmiotów znajdujących się w upadłości lub likwidacji, które zostały zgłoszone do masy upadłości poszczególnych podmiotów.

2. Należności z tytułu przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych

Na koniec 2018 r. prognozowany jest spadek stanu należności z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych ze środków budżetu państwa o 3.230,5 mln zł, tj. o 85,0% względem końca 2017 r. Na przewidywane zmniejszenie stanu należności w 2018 r. będą miały wpływ szacowana wysokość umorzeń tych należności oraz dokonywane przez kredytobiorców spłaty zadłużenia. W 2019 r. przewidywany jest dalszy spadek stanu należności o 215,0 mln zł, tj. o 37,7% względem końca 2018 r.

Na zmniejszenie stanu należności w 2019 r. również będzie miała wpływ szacowana wysokość umorzeń oraz spłaty zadłużenia dokonywane przez kredytobiorców.

¹ W związku z utworzeniem Krajowej Administracji Skarbowej, od 1 marca 2017 r. zmieniły się organy właściwe do poboru ceł. Aktualnie właściwym do poboru należności celnych jest naczelnik urzędu skarbowego, i dochody z ceł klasyfikowane są w części 77 budżetu państwa razem z należnościami podatkowymi. W celu jednolitego prezentowania należności z tytułu ceł i podatków, należności z tytułu ceł zaprezentowano w kwotach głównych, analogicznie jak podatki.

3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa

Przewiduje się, że w latach 2018-2019 nastąpi spadek łącznej kwoty należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa, przede wszystkim z powodu umorzenia pożyczek dla FUS. Prognozowany na koniec 2019 r. stan należności z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu państwa uwzględnia przewidywane wykonanie 2018 r.

Na przedmiotową pozycję składają się:

a) pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, FUS może otrzymywać z budżetu państwa nieoprocentowane pożyczki w granicach określonych w ustawie budżetowej. W latach 2018-2019 nie przewiduje się zaciągania przez FUS nowych pożyczek z budżetu państwa. Z tytułu umorzenia z dniem 1 stycznia 2018 r. pożyczek udzielonych w latach 2014-2016, których termin spłaty upływał w marcu 2019 r., w 2018 r. nastąpił spadek należności SP z tego tytułu o kwotę 7.174,1 mln zł r/r, do poziomu 0 zł. Prognozuje się, że na koniec 2019 r. stan należności z tytułu pożyczek dla FUS utrzyma się na poziomie 0 zł.

b) pożyczki na prefinansowanie

Na należności SP z tytułu pożyczek na prefinansowanie składają się:

- należności z tytułu pożyczek udzielanych jednostkom sektora finansów publicznych realizujących programy i projekty finansowane z udziałem funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności,
- należności z tytułu pożyczek udzielanych przez BGK w ramach finansowania wyprzedzającego niektórych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz niespłaconych pożyczek w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Na koniec 2018 r. prognozuje się wzrost stanu należności z tytułu pożyczek na prefinansowanie o 148,0 mln zł r/r, do poziomu 340,9 mln zł, co będzie wynikało z wyższej kwoty zaciąganych pożyczek niż spłat. Na koniec 2019 r. prognozuje się zmniejszenie należności o 134,8 mln zł, tj. o 39,5% względem końca 2018 r. Będzie to wynikało z przewidywanych niższych kwot pożyczek spłacanych niż pożyczek zaciąganych, dodatkowo w 2019 r. zakładana jest spłata ostatniej pożyczki na prefinansowanie w ramach Funduszu Spójności.

c) pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych²

Prognozy dotyczące stanu należności SP z tytułu pożyczek dla PZOZ/JBR na koniec 2018 i 2019 roku zakładają ich spadek, w związku z planowanymi spłatami pożyczki wynikającymi z umowy ugody zawartej z jednym ze szpitali. Przewidywany stan należności SP na koniec 2018 r. wyniesie 6,0 mln zł, co będzie oznaczało spadek o 1,0 mln zł, tj. o 14,6% w stosunku do końca 2017 r. Na koniec 2019 r. prognozuje się dalsze zmniejszenie stanu należności o 1,0 mln zł, tj. o 17,0% r/r, do poziomu 5,0 mln zł.

d) pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów

W latach 2018-2019 prognozowany jest wzrost kwoty należności z tytułu pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów – o 12,3 mln zł r/r (o 4,0%) w 2018 r. i o 17,6 mln zł r/r (o 5,5%) w 2019 r.

e) pożyczki dla KUKI S.A.

Prognozowany stan należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKI S.A. na koniec 2018 r. wynosi 469,3 mln zł, przy założeniu udzielenia w bieżącym roku pożyczek dla KUKI S.A. w wysokości 78,0 mln zł. Oznaczać to będzie wzrost poziomu należności na koniec 2018 r. w stosunku do stanu na koniec 2017 r. o 21,5 mln zł. Jednocześnie, przy założeniu udzielenia w 2019 r. nowych pożyczek dla KUKI S.A. w wysokości 103,0 mln zł, stan należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKI S.A. na koniec 2019 r. wyniesie 516,0 mln zł, co oznacza wzrost o 46,7 mln zł względem końca 2018 r.

Należy podkreślić, że wartość i ilość nowych pożyczek faktycznie udzielonych KUKI S.A. w latach 2018-2019 zależą będzie od szkodowości ubezpieczeń eksportowych objętych gwarancjami Skarbu Państwa oraz od wysokości środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku „Interes Narodowy” służącym do obsługi tych ubezpieczeń.

f) pożyczki dla jednostek samorządu terytorialnego

Należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na koniec 2018 r. prognozuje się w wysokości 673,0 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 177,6 mln zł, tj. o 35,9 %, w stosunku do stanu należności na koniec 2017 r. Wzrost ten będzie rezultatem zarówno zwiększenia należności Skarbu Państwa w wyniku udzielonych pożyczek, jak również spłat dokonywanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Na koniec 2019 r. należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego prognozuje się w wysokości 849,5 mln zł,

² Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1158). Pożyczki dla JBR zostały udzielone przed 2010 r.

co będzie oznaczało wzrost o 176,5 mln zł, tj. o 26,2%, w stosunku do przewidywanego stanu należności na koniec 2018 r. W prognozie stanu należności zarówno na koniec 2018 jak i 2019 roku założono wykorzystanie całej kwoty limitu możliwych do udzielenia pożyczek z budżetu państwa w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego w wysokości 200,0 mln zł w obydwu latach.

4. Należności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek zagranicznych

Stan należności SP z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych obejmuje należności w USD, EUR i rublach transferowych. Prognozuje się wzrost należności z tego tytułu w 2018 r. o 991,0 mln zł, tj. o 17,0%, do poziomu 6.819,4 mln zł, a w 2019 r. wzrost o 817,6 mln zł, tj. o 12,0%, do poziomu 7.637,0 mln zł.

Na powyższe zmiany mają wpływ m.in. następujące czynniki:

- 1) spłaty z tytułu kredytów udzielonych m.in. następującym krajom: Angola, Chiny, Etiopia, Indonezja, Serbia, Uzbekistan, Wietnam, Czarnogóra, Bośnia i Hercegowina, Kenia, Tanzania, Mjanma,
- 2) brak spłaty zobowiązań przez Irak,
- 3) planowane wypłaty z tytułu udzielonych kredytów oraz umów przewidywanych do zawarcia w 2018 i 2019 r.

5. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Stan należności SP z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na koniec 2018 r. prognozuje się na kwotę 409,9,2 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 13,8 mln zł, tj. o 3,5% w stosunku do stanu na koniec 2017 r. Na koniec 2019 r. należności SP z tego tytułu prognozuje się w wysokości 424,1 mln zł, co oznacza wzrost o 14,1 mln zł, tj. o 3,5% w stosunku do prognozowanego stanu na koniec 2018 r. Wzrost ten będzie rezultatem zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych i za opóźnienie od wiarygodności SP.

6. Inne należności

Pozycja „Inne należności” obejmuje: należności z tytułu udzielonej pomocy publicznej w formie gwarancji i poręczeń SP³, należności związane z wystąpieniem Polski z Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego, należności z tytułu kredytów udostępnionych w ramach kredytów udzielonych przez b. ZSRR, dotyczących Porozumienia Generalnego z 1986 r. oraz należności z tytułu sald na rachunkach likwidacyjnych.

³ Należności te powstały w wyniku wydania przez Komisję Europejską Decyzji w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Polskę Stoczni Gdynia, na mocy której gwarancje i poręczenia udzielone stoczni przez Skarb Państwa zostały uznane za niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Przewiduje się, że stan należności SP z tych tytułów na koniec 2018 r. wyniesie 409,5 mln zł, tj. zmniejszy się o 0,7 mln zł (0,2%) względem końca 2017 r. Na koniec 2019 r. prognozowany jest dalszy nieznaczny spadek należności, do poziomu 409,3 mln zł.

Rozdział XIII

Sektor finansów publicznych

1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych

Dochody i wydatki sektora finansów publicznych w 2019 r. determinowane są w głównej mierze przez budżet państwa, budżet środków europejskich oraz agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których plany finansowe stanowią załącznik do projektu ustawy budżetowej.

Prezentowanie planowanego przez jednostki sektora finansów publicznych poziomu wydatków wynika z obowiązujących regulacji, zgodnie z którymi ujęte w budżecie państwa, budżetach jednostek samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych wydatki stanowią nieprzekraczalny limit, a koszty ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych mogą ulec zwiększeniu jedynie w przypadku, gdy zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych, a wzrost kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań (art. 52 ustawy o finansach publicznych).

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 uwzględniono środki na finansowanie działań/programów o dużym znaczeniu społecznym oraz rozwojowym. W szczególności zapewniono finansowanie: programu „Rodzina 500+”, tj. wprowadzonego w 2016 r. nowego świadczenia wychowawczego, wydatków związanych z obniżeniem wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (ustawa przywracająca poprzedni wiek emerytalny weszła w życie 1 października 2017 r.), programu inwestującego w edukację polskich dzieci „Dobry start” obejmującego jednorazowym wsparciem wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, a także finansowanie programów infrastrukturalnych (m.in. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 z perspektywą do 2025 r., Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.), w tym także zapewnienie finansowego wsparcia na realizację celów polityki mieszkaniowej oraz finansowanie wspierające działalność gospodarczą (tzw. mały ZUS) mające na celu obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne osobom fizycznym wykonującym działalność gospodarczą na mniejszą skalę.

Planowany w ustawie budżetowej deficyt sektora finansów publicznych w 2019 r. wyniesie 42,3 mld zł, tj. 1,9% PKB, natomiast po wyeliminowaniu wyniku budżetu środków europejskich ukształtuje się w 2019 r. na poziomie 26,7 mld zł, tj. 1,2% PKB. Należy mieć na uwadze, że deficyt lub nadwyżka w budżecie środków europejskich wynika z przesunięcia w czasie kasowych strumieni dochodów i wydatków, natomiast zgodnie z zasadami unijnymi (ESA2010) rejestrowanie przepływów z budżetem UE odbywa się na zasadzie neutralności dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych. Wynik sektora finansów

publicznych będzie wypadkową dwóch tendencji: wzrostu dochodów publicznych wynikającego zarówno z dobrej sytuacji gospodarczej, w tym na rynku pracy jak i podjętych działań nakierowanych na uszczelnienie systemu podatkowego. Z drugiej zaś strony poziom wydatków publicznych determinowany jest przez stabilizującą regułę wydatkową, która wyznacza maksymalny wzrost przeważającej części wydatków publicznych.

Poniższa tabela przedstawia planowany wynik kasowy sektora finansów publicznych i jego relacji do PKB w latach 2018-2019 oraz wykonanie 2017 r.

Wyszczególnienie	2017	2018*	2019
Sektor finansów publicznych			
mld zł	-14,2	-49,1	-42,3
% PKB	-0,7	-2,4	-1,9

*) Projekt ustawy budżetowej na rok 2018 przekazany do Sejmu RP we wrześniu 2017 r.

Uwzględniając dostosowania metodyki krajowej do metodyki europejskiej oraz poziom wydatków zgodny z maksymalnymi limitami, wynikającymi ze stabilizującej reguły wydatkowej prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodyki unijnej (ESA2010) wyniesie 1,8% PKB tj. poniżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) w art. 126 ust. 1. Obowiązek ten został doprecyzowany także w *rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu*, które tworzy tzw. część korygującą *Paktu Stabilności i Wzrostu*.

Planowany na 2019 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych (ESA2010) jest wyższy od prognozowanego przez KE¹ (1,4% PKB), co wynika m.in. z przyjętego założenia o poziomie wydatków zgodnym z maksymalnymi limitami. Mając jednak na uwadze historyczne odchylenia od planów jednostek sektora finansów publicznych oraz fakt, że przeciętny poziom niewykonania wydatków budżetu państwa w średnim okresie wynosi ok. 3% ogólnej kwoty wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej, można oczekiwać realizacji wydatków na poziomie niższym od limitu, a tym samym ukształtowania się deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych na niższym poziomie.

¹ Wiosenne prognozy Komisji Europejskiej opublikowane w maju br.
https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/european-economic-forecast-spring-2018_en

2. Dług publiczny

W poniższej tabeli znajdują się prognozy poziomu państwowego długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2018 r. i 2019 r.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	
Państwowy dług publiczny	mld zł	961,8	988,4	1.042,6
	% PKB	48,5	47,0	46,7
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*	mld zł	944,9	966,6	1.016,3
	% PKB	47,7	45,9	45,5
Dług Skarbu Państwa	mld zł	928,5	962,9	1.020,3
	% PKB	46,8	45,7	45,7
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)	mld zł	1.003,4	1.036,0	1.093,4
	% PKB	50,6	49,2	48,9

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Wartość państwowego długu publicznego na koniec 2017 r. wyniosła 961,8 mld zł, a jego relacja do PKB wyniosła 48,5%. Natomiast kwota ustalona w wyniku przeliczenia wartości państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze 2017 roku pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2018 r. wyniosła 944,9 mld zł, a w relacji do PKB 47,7%.

Zakłada się, że państwowy dług publiczny w ujęciu nominalnym wzrośnie o 26,6 mld zł w 2018 r. i o 54,2 mld zł w 2019 r. Relacja długu do PKB obniży się w 2018 r. do 47,0%, a następnie do 46,7% w 2019 r. Z kolei relacja do PKB kwoty ustalonej w wyniku przeliczenia państwowego długu publicznego z zastosowaniem średnich kursów walut obcych i pomniejszenia o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym wyniesie na koniec 2018 i 2019 r. odpowiednio 45,9% oraz 45,5%, tj. poniżej progu 48%PKB zawartego w stabilizującej regule wydatkowej.

Przy przyjętych założeniach przewidywana relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg definicji UE) do PKB obniży się do 49,2% na koniec 2018 r. i 48,9%

na koniec 2019 r. Planowany na 2019 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych jest niższy od prognozowanego przez KE² (49,1% PKB).

Kształtowanie się długu w latach 2018-19 będzie głównie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa poprzez zaciąganie zobowiązań na rynku krajowym i rynkach zagranicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2019 r. znaczącą większość (powyżej 90%) państwowego długu publicznego będzie stanowić dług Skarbu Państwa.

² Wiosenne prognozy Komisji Europejskiej opublikowane w maju br.
https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/european-economic-forecast-spring-2018_en

Rozdział XIV

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2019

Art. 1 – stosownie do art. 110 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, ustala:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa,
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa,
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) z wyłączeniem wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. W kwocie wydatków nie uwzględnia się przepływów pomiędzy podmiotami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji oraz przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Kwota ta, pomniejszona o planowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia, planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o dotacje i subwencje planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5 tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2019 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 pkt 4-6 ustawy o finansach publicznych.

Wprowadzenie do ustawy budżetowej odrębnego załącznika dotyczącego budżetu środków europejskich wynika również z art. 117 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, s. 549, ze zm.), jak również z art. 119 ww. ustawy przewidującego sposób ujmowania w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – stosownie do postanowień art. 110 pkt 7-9 ustawy o finansach publicznych ustala łączną kwotę planowanych przychodów i łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5 oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa. Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 pkt 8 ustawy o finansach publicznych i w konsekwencji planowane przychody nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały z mocy art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – ustala źródła finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującym do ustalenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z postanowieniami art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2019 r. z tytułu zaciąganych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych, przy czym przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe lub przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku spłaty skarbowych papierów wartościowych należy rozumieć w szczególności ich wykup, przedterminowy wykup, wcześniejszy wykup, odkup oraz zamianę. Uwzględniając postanowienia art. 78 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych wprowadzony przepis ust. 2 omawianego artykułu umożliwia dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu

Państwa. Ponadto, limit zadłużenia określony dla emisji skarbowych papierów wartościowych w ust. 2 będzie obejmował realizację zobowiązań Ministra Finansów do przekazania skarbowych papierów wartościowych wynikających z innych ustaw, np. z ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r.

o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2022, z późn. zm.). W 2019 roku przewiduje się możliwość udzielania poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa autostrad oraz wspieranie rozwoju infrastruktury kolejowej. Kwota ww. limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego.

Art. 7 – jest wykonaniem postanowienia art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1378), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S. A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych. Limit na rok 2019 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez KUKE S.A. kolejnych projektów eksportowych, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu”.

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządów innych państw. Przepis ten ma na celu zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych i które mają na celu stymulowanie wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi to elastyczne reagowanie na oczekiwania w relacjach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2019 kwota dotyczy wypłat dla polskich eksporterów z tytułu zawartych umów kredytowych m.in. z Mołdawią, Ukrainą, Kenią, Tanzanią, Angolą i Mongolią oraz wypłat w ramach planowanych do udzielenia nowych kredytów, w tym między innymi dla Senegal, Sri Lanki i Liberii.

Możliwość udzielania kredytów z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych.

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek:

- a) dla Banku Gospodarstwa Krajowego na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić Bankowi Gospodarstwa Krajowego pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych Banku na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1543). Powinno to nastąpić przy zachowaniu wymogów określonych w art. 127 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.).

Aktualna sytuacja finansowa Banku Gospodarstwa Krajowego nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w wysokiej ocenie ratingowej, jak i okresowych wynikach finansowych. W ramach swojej działalności Bank obsługuje liczne programy rządowe oraz fundusze celowe i może być zobowiązany do wykonywania innych zadań o charakterze publicznym jako zadań zleconych Rządowi. Szczególną rolę w działalności Banku Gospodarstwa Krajowego odgrywa realizacja zadań nałożonych na Bank w ramach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Należy także uwzględnić jego rolę jako instytucji wspierającej sieć bezpieczeństwa (safety net) w przypadku ewentualnych zawirowań na rynkach finansowych lub problemów poszczególnych instytucji.

Proponowana kwota ma charakter ostrożnościowy i stanowi awaryjną możliwość wsparcia finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego w celu umożliwienia realizacji ww. zadań,

- b) dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Przepis art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1937, z późn. zm.) wskazuje jako źródło finansowania Funduszu środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa. W założeniu instrument ten ma stanowić mechanizm służący awaryjnemu zwiększeniu zasobów Funduszu na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny pełni szczególną rolę w zakresie wzmocnienia stabilności finansowej oraz tworzenia sieci bezpieczeństwa w polskim systemie finansowym. Rola ta jest tym bardziej widoczna w obliczu materializowania się negatywnych zjawisk. Zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Fundusz jest organem ds. przymusowej restrukturyzacji banków, oddziałów banków zagranicznych, firm inwestycyjnych i kas (tzw. resolution authority). Realizacja zadań z zakresu przymusowej restrukturyzacji w założeniu ma przyczynić się m.in. do utrzymania ciągłości funkcji krytycznych podmiotu

objętego przymusową restrukturyzacją (tj. możliwości niezakłóconego świadczenia usług finansowych), ograniczania ryzyka konieczności dokonywania wypłat środków gwarantowanych, jak również sprzyjać ochronie środków podatników poprzez ograniczenie zaangażowania funduszy publicznych lub prawdopodobieństwa ich zaangażowania w ratowanie problematycznych instytucji finansowych.

Aktualną kondycję sektora bankowego charakteryzuje względna stabilność, nie wskazująca na konieczność ponoszenia znaczących obciążeń przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Jednocześnie większa niepewność dotyczyć może sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W świetle obserwowanych zjawisk, jak również mając na względzie możliwość wystąpienia też innych, nieznanych obecnie zagrożeń w sektorze bankowym lub sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, nie można wykluczyć ewentualnej konieczności podejmowania w przyszłości przez Fundusz działań interwencyjnych, w tym jako organ ds. przymusowej restrukturyzacji lub system gwarancji depozytów.

W takich okolicznościach utrzymanie mechanizmów służących awaryjnemu zwiększeniu zasobów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na wypadek wystąpienia zdarzeń kryzysowych, w tym obowiązującego obecnie limitu kwoty pożyczki dla Funduszu, zyskuje szczególne uzasadnienie,

- c) dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego,
- d) dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę odszkodowań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Wysokość pożyczek z budżetu państwa dla KUKE S.A. została oszacowana w oparciu o bieżące prognozy dotyczące wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym rachunku bankowym „Interes Narodowy” służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa,

- e) dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 373, z późn. zm.).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli – zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967) – ustalane jest na podstawie kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2019, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2019; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej,
- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza

50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach,

- rezerwę na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – powołuje zamieszczony w załączniku nr 8 – stosownie do art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych – wykaz jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 14 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1014).

Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej. Kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Art. 15 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa.

Art. 16 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – może być tworzona w wysokości do 0,2% wydatków budżetu.

Art. 17 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1559).

Art. 18 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej. Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, z późn. zm.),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2126, z późn. zm.),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508),
- art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, z późn. zm.),
- art. 383 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- art. 12 ust. 5c, 5e i 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2134, z późn. zm.).

Art. 19 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Na wskaźnik ten powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1311). Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 wymienionego wyżej artykułu, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być wypłacany, ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", skorygowaną o przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

Art. 20 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 21 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa kwotę wydatków na prewencję rentową.

Art. 22 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664, z późn. zm.), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 23 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 24 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno–rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336, z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno–rentowego.

Art. 25 – wskazuje prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2019, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone).

Art. 26 – stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530) jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat do budżetu państwa.

Obowiązek określenia w ustawie budżetowej kwot ww. wpłat wynika z art. 19 tej ustawy.

Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa, a także przeznaczanie środków podchodzących z tego tytułu, określają przepisy art. 29, 30 i 70a ww. ustawy.

Art. 27 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 28 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1433), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 29 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 30 – wynika z postanowień art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujących do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 31 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załącznikach do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13 odrębnie dla każdego funduszu.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 33 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1834). Ustalenie w ustawie budżetowej tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Ponadto, zgodnie z art. 18 wymienionej wyżej ustawy, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa będzie wymagało finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgodę na realizację takiego przedsięwzięcia wyraża minister właściwy do spraw finansów publicznych – z wyłączeniem środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2018 r. poz. 1307) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431).

Art. 34 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 i 5 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 - planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2019 – 2021

w zakresie Perspektywy Finansowej 2014-2020, Wspólnej Polityki Rolnej oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a w załączniku nr 16 - wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowej Strategii Spójności w latach 2007-2013, Wspólnej Polityki Rolnej, Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Art. 35 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 ww. ustawy nie wchodzi do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 36 – zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, w odniesieniu do programów i projektów realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. poz. 2104, z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1832) i akty wykonawcze wydane na ich podstawie w zakresie prefinansowania, do czasu zakończenia realizacji tych programów i projektów. Natomiast prefinansowanie w zakresie wspólnej polityki rolnej wynika z art. 13 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 719) oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.

SPIS TABLIC

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2017-2022

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2017 - 2022

Wyszczególnienie	jedn.	2017	2018 PW	2019 Prognoza	2020 Prognoza	2021 Prognoza	2022 Prognoza
Procesy realne							
PKB	%	104,6	103,8	103,8	103,7	103,6	103,5
Eksport	%	108,2	106,2	106,0	105,0	105,0	104,9
Import	%	108,7	107,6	106,9	105,2	105,2	105,1
Popyt krajowy	%	104,7	104,5	104,2	103,7	103,6	103,6
Spożycie	%	104,4	103,6	103,2	103,2	103,1	103,1
- prywatne	%	104,7	103,8	103,5	103,5	103,5	103,5
- publiczne	%	103,4	103,0	102,2	101,9	101,8	101,9
Akumulacja	%	106,2	107,9	107,7	105,8	105,2	105,0
- nakłady brutto na środki trwałe	%	103,4	109,1	108,4	106,4	105,7	105,6
PKB w cenach bieżących	mld zł	1982,1	2104,6	2233,7	2372,3	2517,7	2670,0
Ceny							
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych							
- średnioroczna	%	102,0	102,3	102,3	102,5	102,5	102,5
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu							
- średnioroczna	%	102,9	101,3	102,1	102,3	102,3	102,3
Deflator PKB	%	101,9	102,3	102,3	102,5	102,5	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej							
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	4272	4513	4765	5027	5304	5595
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej							
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	10323	10498	10551	10572	10572	10572
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)							
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. osób	6017	6110	6133	6144	6146	6146
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)							
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. osób	1082	1022	915	810	753	700
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)							
- w sektorze przedsiębiorstw	%	6,6	6,2	5,6	5,0	4,7	4,4
Kurs walutowy							
PLN/EUR (średni w roku)	PLN	4,26	4,15	4,15	4,15	4,15	4,15
Stopy procentowe							
Stopy procentowe w ujęciu nominalnym							
- operacji otwartego rynku (średnio w okresie)	%	1,5	1,5	1,5	2,1	2,6	2,9
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących do PKB	%	0,2	-0,6	-1,0	-1,1	-1,1	-1,2

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2017	2018 PW	2019 Projekt
	w tys. zł		
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM	350.414.702	367.436.300	386.915.150
1. Dochody podatkowe	315.257.413	340.588.982	359.731.300
1.1. Podatek od towarów i usług	156.801.211	167.310.000	179.600.000
1.2. Podatek akcyzowy	68.261.286	71.000.000	73.000.000
1.3. Podatek od gier	1.640.203	1.913.982	2.080.000
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	29.758.467	34.000.000	34.800.000
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	52.668.801	60.320.000	64.300.000
1.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	1.786.224	1.600.000	1.400.000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	4.341.221	4.445.000	4.551.300
2. Dochody niepodatkowe	33.671.671	24.738.804	24.986.670
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	2.427.406	2.247.987	2.781.968
2.2. Wpłaty z zysku z Narodowego Banku Polskiego	8.740.937		
2.3. Cło	3.555.681	3.816.000	4.184.000
2.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	16.825.199	16.412.458	15.427.376
2.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	2.122.448	2.262.359	2.593.326
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1.485.618	2.108.514	2.197.180